

GİRİŞ

KEŞAN'IN TARİHÇESİ

Keşan'ın tarihinin ilkçağa uzandığı yolunda herhangi bir buluntu yoktur... Kent, önceleri “Rousion” olarak anılmıştır. “Rousion”, “Kızılımsı rengi olan yer” anlamına gelmektedir.

Yörede ilk yerleşmelerin İ.Ö. 1200'lerde bölgeye gelen Traklar'ca gerçekleştirildiği sanılmaktadır.

Daha sonraları sırasıyla, Yunan, Pers, Odris, Makedonya ve Bizans yönetimleri altına giren Keşan, 1354'te deprem nedeniyle önemli ölçüde yıkıma uğramış ve nüfusu azalmıştır. Orhan Gazi'nin kayınbabası olan Bizans İmparatoru Kantakuzenos, Aydınoğlu Umur Bey'den ve Osmanoğulları'ndan yardım isteyerek yörenin ekonomik yaşantısında ortaya çıkan durgunluğu gidermeye çalışmıştır.

1088-1089 yıllarında Balkanlardan gelen Peçenek Türkleri, Keşan yakınlarında Bizans kuvvetlerini yenerek yöreyi yağmalamışlardır.

İlçe, ilk kez Gazi Süleyman Paşa zamanında Evrenoz Bey ve Hacı İlbey komutanlığında yürütülen Trakya fetihleri sonucunda Osmanlı yönetimine girmiştir. Süleyman Paşa'nın Bolayır'da bir av kazası sonucu ölmesiyle bölgede kısa bir süre belirsizlik olmuştur. Daha sonra I. Murat döneminde hızlanan Trakya fetihleri sonucunda Keşan artık bir Osmanlı kenti olmuştur.

Keşan yöresi Fatih Sultan Mehmet zamanında Hersekzade Ahmet Paşa'nın “Has”ı olmuştur. Hersekzade Ahmet Paşa, Hersek Beyi'nin oğludur. Fatih Sultan Mehmet'e rehin olarak verilmiştir. Enderun adı verilen saray okulunda eğitim ve öğretim görmüş; Fatih, II.Beyazid ve Yavuz Sultan Selim zamanlarında beş defa sadrazam olmuştur.

Hersekzade Ahmet Paşa zaman zaman Keşan'a gelerek “Darüssade” adını verdiği köşkünde dinlenirmiş. Hersekzade Ahmet Paşa 1458 yılında ölmüştür. Keşan'da, adını taşıyan ve 1511 yılında yapıldığı tahmin edilen Hersekzade Ahmet Paşa camii vardır.

İlçe, 1829'da ve 1877'de iki kez Ruslar'ca işgal edilmiştir. XX.yy başlarında, önce Bulgarlar'ın, Kurtuluş Savaşı döneminde Yunanlılar'ın saldırılarına uğrayan Keşan, 19 Kasım 1922'de işgalden kurtulmuştur.¹

Kamus ül-Âlam'da Keşan hakkında şu bilgiler bulunmaktadır:

“Edirne İli'nin Gelibolu Sancağı'na bağlı ilçe merkezi bir kasabadır. 5.000 kadar nüfusu vardır. İlçede tasavvufçu Şeyh Süleyman Zâti gibi saygın kişilerin türbeleri vardır.

İlçede 4 cami, 4 mescid, ve 2 kilise, ayrıca 1 deri tabakhanesi, 1 kiremithane bulunmaktadır

İlçe, Paşayığit, Grebona ve Suluca adlı 3 bucakla, 41 köyden oluşur. Tüm bu yerleşim birimlerinin toplam nüfusu 24.894'tür. Nüfusun büyük kesimi İslâm ve Türk'tür.

İlçenin bucak ve köyleriyle birlikte 32 camisi ve mescidi, 25 kilisesi, 502 dükkânı, 60 mahzeni, 2 un fabrikası, 117 yel değirmeni, 11 tuğla, kiremit ve testi fırın ve 5 deri tabakhanesi olup, yıllık geliri 20.000lira dolaylarındadır.”²

Ali Cevad ise ilçe üstüne şu bilgilere yer vermektedir:

“Edirne İli'nin Gelibolu Sancağı'na bağlı bir ilçedir. Kasabanın nüfusu 2.000 dolaylarındadır. Ünlü tasavvufçularımızdan Süleyman Zâti ile Rüstem Baba'nın türbeleri sık sık ziyaret edilen yatırlardır.”³

ETNİK YAPI

Günümüzde yörenin etnik yapısına göz gezdirdiğimizde üç büyük etnik unsurla karşılaşmaktayız. Bunlar; “Dağlılar, Gacallar, Pomaklar” dır. Bu üç etnik unsurun bölgemizdeki yerleşmeleri fetihlerle beraber başlamış olup günümüzde de Balkanlardan gelen göçlerle Balkan Türklüğü'nün dil, kültür gelenek, görenek ve inançta kaynaşıp

¹ Mehmet Aközer, (1982): “Keşan İlçesi” maddesi, *Yurt Ansiklopedisi*, Anadolu Yayıncılık, Cilt:4, İstanbul: s. 2389.

² Şemseddin Sami, (1314): “Keşan” maddesi, *Kâmusu'l Âlam*, Mihran, Cilt:5, İstanbul: s. 3723

³ Ali Cevat, (1317): “Keşan” maddesi, *Memalik-i Osmaniye Tarih ve Coğrafya Lügati*, Cilt:3, İstanbul: s.2546

harman olduğu bir bölge durumuna gelmiştir. Bu üç büyük kitlenin yöre halk kültürünü oluşturmada “ana görevi” yerine getirdiğini görmekteyiz. Diğer küçük etnik unsurlar bu üç büyük kitle içinde eriyip, kaynaşmışlardır.

Gacallar

Çalışma sahamız içinde bulunan Gacallar bölge ahalisi ve kendileri tarafından “Yerli Ahali” diye kabul edilmektedir. Tarihi kayıtlarda ve Gacallar üzerine yapılan çalışmalarda bu Türk boyunun bu bölgeye Anadolu üzerinden değil; kuzeyden, Tuna boylarından gelip yerleştiklerine dair bir fikir birliği vardır. Gacallar’ın; Peçenek’lerin, Kumanlar’ın ve Uz-Oğuzlar’ın torunları olduğu bilinmektedir.⁴ Gacallarla uğraşan bilginler, umumiyetle bunların Osmanlı Türkleri’nden önce buralara gelmiş olmalarını kabul etmiş olmakla beraber, bu hususta türlü türlü düşünceler ileri sürmüşlerdir. V. A. Moşkov bunların Bizans devletinin izniyle Bulgaristan’da yerleşen Peçeneklerin torunları olarak telakki etmiştir. Arkeolog Skorpil’e göre bunlar eski Bulgar Türkleri’nin kalıntılarıdır ki Slavlaşmamışlar ve Türklüklerini saklamışlardır. Bu düşüncelere katılmayan Polonyalı Türkolog T. Kowalski (*Les Turcs et la Langue Turque de la Bulgarie du Nord-Est*. Krakow, 1933) Deli Orman’da yaşayan Müslüman Türkler’den bir kısmı ile Gagauzlar’ın Osmanlı hakimiyetinden önce bu sahada yerleşmiş olduklarını kabul etmiştir. Moşkov’un düşüncesini kabul eden N. A. Baskakov’a göre (*Vedenie izuçenie tyurkskih yazıkov*. Moskova, 1962, s.219-221) Gacalların dili Beşelma Gagauzları’nın lehçelerinden hemen hemen farksızdır. Gagauzca’da müşahede edilen ses özellikleri Gacallar’ın dilinde de göze çarpar.⁵

Tüm bunlardan hareketle bölgemizdeki Gacallar’ın, Gagavuzlar’ın torunları olduğu kuvvetli bir ihtimaldir.⁶

Dağlılar

Bölgemizde yaşayan ve kendilerine “Dağlı” adı verilen Türk kitlesi bölgenin fethi ile birlikte Anadolu’dan getirilip yerleştirilen Türkmen aşiretleridir. Bunların

⁴ Müstecip Ülku Sal, (1987): “*Dobruca ve Türkler*”, T.T.K. yay, Ankara: s.27-37.

⁵ Hasan Eren, (1969): “Gacallar” maddesi, *Türk Ansiklopedisi*, Millî Eğitim Basım Evi, Cilt:17, Ankara: s.104-105.

⁶T.H.Menzel, (1977): “Gagauzlar” maddesi, *İslâm Ansiklopedisi*, Millî Eğitim Basım Evi, Cilt:4, İstanbul: s.706.

büyük bir kısmı önce Balkanlar'a yerleştirilmiş olup, Balkan Savaşları'ndan sonra geriye göç eden Türk unsurlarıdır.

Trakya'nın fethi ile başlayan iskân hareketleri içinde Gelibolu'ya Sinop'tan göçmenler yerleştirilmiştir. Yine Gelibolu'ya Germiyanlı oğlu Beyi (Boz Ulus'a bağlı cemaat), İymür, Yıva, Aydınlu boyları, Bolayır'a Arablu (Türkmen aşireti), Çorlu'ya Türkmenlü, Babaeski'ye Geredelü, İpsala'ya Saruhanlı ve Bayatlu, Keşan'a Türkmen ve Kayaoğlu, Edirne'ye Saruhanlı ve Geredelü, Tatarlar Yörükler ve Çavdarlu cemaati yerleşmişlerdir.⁷ Dağlılarla ilgili en geniş bilgiyi Prof. Dr. M. Tayyib Gökbilgin'in 1957 yılında yayımlanan "*Rumeli'de Yürükler, Tatarlar ve Evlâd-ı Fatihân*" ve Prof. Dr. Faruk Sümer'in, "*Oğuzlar(Türkmenler)*" isimli eserlerinde bulmamız mümkündür.

Pomaklar

Pomaklar'da diğer unsurlar gibi bölgemize Balkanlar'dan göçüp gelmişlerdir. "Pomak", Balkanlar'da Pomakça konuşan Müslümanlara verilen bir isimdir. Pomakça'nın, Bulgarca'ya yakın olması münasebeti ile Bulgarlar onları "Bulgarca konuşan Müslümanlar" şeklinde tarif ederler. Osmanlı müelliflerinde "Müslüman Bulgarlar" tabiri geçmediği gibi "Pomak" adına da hiçbir yerde tesadüf edilmemektedir. Bu tabire 1877-1879 Türk-Rus Muharebeleri'nden sonra rastlamaktayız.⁸

⁷ Selâhittin Olcay, (1966): "*Doğu Trakya Yerli Ağzı*", T.D.K.yayın evi, Ankara: s. 7-13

⁸ Emin Kalay, (1998): "*Edirne İli Ağzları*", T.D.K.yayın evi, Ankara: s. 10

İNCELEME

A-KEŞAN YÖRESİNE AİT GELENEK VE GÖRENEKLER

Keşan İlçesi ve köylerindeki gelenek ve görenekler etnik yapı ayrımı gözetilmeksizin bir bütünlük arz etmektedir. Tespit ettiğimiz bilgiler gösteriyor ki yöremize ait gelenek ve görenekler sadece bu bölgeye ait olmayıp bütün Rumeli Türklüğü ile Doğu Türk Dünyası arasında da benzerlikler bulunduğunu göstermektedir.

Keşan ve dolayısıyla Trakya, bütün Türk boylarının harman olduğu bir yerdir. Anadolu'dan gelen Oğuz Türkleri'nin pek çok boyu kuzeyden gelen Kuman, Peçenek, Gagavuz, Türklerinin bütün kültür unsurlarını bir kilime işlenmiş desenler gibi bu coğrafyada bir bütünlük içinde görmek mümkündür.

Yöremizde tespit etmeye çalıştığımız, geçmişten günümüze yaşamış ve yaşayan bazı gelenek ve göreneklerin karakteristik durumu aşağıdaki gibidir:

A.1.DOĞUM

Türklük dünyasının tamamında olduğu gibi, doğum öncesi ve doğum sonrasında Edirne İli Keşan İlçesi ve köylerinde Türk insanın da kendine özgü veya Türklük dünyası ile bütünlük arzeden gelenek, görenek, âdet ve inanışları mevcuttur. Bunları şöyle sıralayabiliriz;

A.1.a.Doğum Öncesi

A.1.a.1.Çocuk Sahibi Olmak İsteyenlerin Başvurdukları Tedavi ve Metodlar:

1-Sütle maydanoz kaynatılıp buğusuna oturulur.(Türkmen K.)

2-Bir parça ekmek kabuğuna iki-üç kibrit çöpü saplanarak çöplerden biri yakılır. Küçük bir toprak çömleğin içine konulup kadının karnına kapatılır ve bir süre sonra da çekilir.(Pınar K.)

3-Süt, kestane ve pişmiş lahananın buğusuna oturulur. (Kılıç K.)

4-Küçük bir bez parçasına biraz tuz konulup sıkıca bağlanır. Bezin diğer ucuna kolayca yanması için de ispiro sürülür. İspirtolu kısmından yakılan bu bez, küçük bir çömleğin içine koyulduktan sonra kadının karnına kapatılır. Bir müddet sonra da çekilir.(Kadıköy)

5-Çocuğu olmayan kadınlar bir kazan sıcak su içinde uzun süre oturtulur. Bir miktar tavşan yağı ile karabiber karıştırılıp bir bez torba içinde kadının rahmine konulur.(Karlı K.)

6-Çocuğu olmayan kadın ebegümece bitkisini kaynatıp buğusuna oturur.(Kozköy)

7-Çakıl taşları ateşte kızdırılıp üzerine sirke dökülür ve buğusuna oturulur.(Suluca K)

8-Beline bardak vurulur.(Boztepe K., Barağı K.)

9-Isıtılan tavuk pisliğinin üzerine oturulur.(Dışbudak K.)

10-Kızdırılan kiremitin üstüne oturulur.(Danişment K.)

11-Çocuğu olmayan aileler, köydeki tek ve aynı isimden başka biri olmamak kaydıyla ilk ve tek nikahlı kırk bir kadından para toplarlar.(Boztepe K., İzzetiye K.)

12-Çocuğu olmayan aileler ayrıca adak yapabilirler.(Genel)

13-Çocuğu doğup da yaşamayan aileler ise, o köyde yaşayan yedi tane Mehmet isimli (bazı köylerde kır bir tane) kişinin gömleklerinden birer parça bez kopararak, bebeğe gömlek dikip giydirirler. Buna “Yedi Mehmet Gömleği” denir.(Lalacık K.)

14-Yine çocuğu olup da yaşamayan aileler, doğurduğu çocuklardan hiç biri ölmemiş olan bir kadının yakasından yeni doğan bebeği geçirirler. O kadın eğer çocuk emzirecek bir durumda ise, bebek ilk defa ona emzirilir.(Orhaniye K.)

A.1.a.2.Doğacak Olan Çocuğun Cinsiyeti Tahmin Etme

1-Hamile kadının karnının sağ tarafı şişkinse erkek, sol tarafı şişkinse kız olacaktır.(Kılıç K.)

2-Hamile kadının göbeği ileri doğru şişkinse oğlan, poposu geriye doğru çok çıkıksa kız doğuracaktır.(Seydiköy)

3-Hamile kadının yüzünü çil basarsa kız doğuracaktır. Karnındaki bebek o süre içinde annesinin güzelliğini çekip alıyormuş.(Siğilli K.)

4-Doğacak bebeğe “zıbın” denilen iç çamaşırı dikilirken evin içindeki insanlardan biri dışarıya gönderilir. Dışarı çıkan kimse, ilk önce bir erkek görürse bebeğin erkek, kadın görürse de bebeğin kız olacağına inanılır.(Siğilli K.)

5-Yeni kesilmiş bir tavuğun ödü kızgın ateşe konulur. Bu öd pişerken patlarsa doğacak çocuk kız olacaktır. (Erikli K.)

6-Anne karnındaki bebeğin ilk hareketi karnın sol tarafında olursa kız, sağ tarafında olursa erkek doğacaktır.(Çobançeşme K.)

7-Hamileliğin 7. ve 8. aylarında anne karnında mavi bir çizgi oluşursa bebek kız olacaktır.(Koruklu K.)

8-Hamile kadının başının üzerinden ona fark ettirmeden bir miktar tuz serpilir. Bu esnada, kadın ilk önce burnunu kaşırsa bebeğin erkek, ağzına dokunursa bebeğin kız olacağına inanılır.(Mahmut K.)

9-Hamile kadından habersizce bir minderin altına makas, başka bir minderin altına da bıçak konulur. Hamile kadın makasın olduğu mindere oturursa bebek kız, bıçağın olduğu mindere oturursa bebek erkek olacaktır.(Mecidiye B.)

A.1.a.3.Doğacak Çocukla İlgili İnanışlar

1-Hamile kadın, doğacak çocuğunu ömrü az olmasın diye saç kestirmez.(Genel)

2-Hamile kadın ev halkından gizleyerek bir şey yerse, doğan çocuğun vücudunun herhangi bir yerinde yenilen nesnenin şekli çıkar.(Genel)

3-Hamile kadın çocuğu tüylü olacak diye aynaya bakmaz.(İzzetiye K.)

4-Hamile kadın çocuk çok benli olacak diye kiraz yemez.(Çamlıca B.)

- 5-Hamile kadın çocuğun ağız küçük olacak diye balık yemez.(Yayla K.)
- 6-Hamile kadın beyin yerse çocuğu çok sümüklü olur.(Şabanmera K.)
- 7-Hamile kadın kahve içerse çocuğu çok esmer olur.(Yeniceçiftlik K.)
- 8-Hamile kadın karabibere dokunursa çocuğu çok benli olur.(Maltepe K.)
- 9-Hamile kadın bir şey çalıp yerse, yediği nesnenin resmi çocuğun vücudunun bir yerinde çıkar.(Orhaniye K.)
- 10-Hamile kadın ayı ve maymun gibi tüylü hayvanları görürse çocuk tüylü olur. (Kızıkkapan K., Koruklu K.)
- 11-Hamile kadın zeytin yerse bebeği çok esmer olur. (Karacaali K.)
- 12-Doğum sırasında o eve tesadüfen bir kadın gelirse, “doğum kolay olsun, ağrı dağılmasın” diye gitmesine izin verilmez. Eğer bu kadın gitmek zorunda ise üzerindeki eşyalardan (yüzük, küpe, başörtüsü vs.) birini bırakmak zorundadır.(Gündüzler K.)

A.1.b.Doğum Sonrası

Bugün hastahanelerde veya sağlık ocaklarında yapılan doğumlar, eski zamanlarda her köy yada mahallede bulunabilen “Ebe Kadın”lar yardımıyla yapılıyordu. Doğum sonrasına ait gelenek, görenek, “âdet ve inanışların Keşan yöre sınırları içindeki durumu şöyledir;

- 1-Loğusa kadın ve bebeğin yatağına süpürge, demir bir eşya (makas, bıçak, vs) ve Kur’an konulur. Böylece cinlerin çocuğu değiştirmesi önlenmiş olur.(Genel)
- 2-Loğusa kadının sütünün bol olması için süt içirilir veya kuru soğan yedirilir.(Mercan K. , Pırnar K.)
- 3-Lohusanın ateşi yükselmesin diye yoğurt ve pirinç çorbaları ile tavuk yedirilir.(Paşayığit B.)
- 4-Lohusanın sütü bol olsun diye komşuları “sütlü çorba” ikram ederler.(Kadıköy, Seydiköy)

- 5-Lohusa kadın aynaya bakarsa çocuğu sarılık olur inancı vardır.(Küçükdoğanca K.)
- 6-Çocuk kırklanmadan evvel aynaya baktırılmaz. Eğer bakarsa ikinci çocuk çabuk gelirmiş.(Orhaniye K.)
- 7-Komşuların anneye sütü bol olsun diye ikram ettikleri “sütlü çorba”dan “yüzü güzel olsun” denilerek çocuğun yüzüne sürülür.(Şükrü K.)
- 8-Cinler, periler çocuğu değiştirmesin diye kırkı çıkana kadar anne su üzerinden geçirilmez.(Yeşilköy)
- 9-Âdetli kadınların yeni doğan bebekleri görmelerine müsaade edilmez. Gördüğünde ise “annen de benim gibi” demek zorundadır.(Çelebi K.)
- 10-Loğusa kadın inek sağamaz.(Akhoca K.)
- 11-Loğusa kadın ekmek hamuru yoğuramaz.(Akhoca K.)
- 12-Loğusa kadın ikindiden sonra kapı eğişinden atlayamaz.(Gökçetepeköyü)
- 13-Bebek sık sık ağlıyorsa karnı ağrıyor demektir. Bu durumda annesi bebeği başının üzerinde üç defa çevirerek yatağına yatırırssa bebeğin ağlaması kesilir.(Kızıkapın K.)
- 14-Bebeğin yıkanmış olan çamaşır ve bezleri gece dışarıda bırakılmaz.(Karahisar K.)
- 15-Bebeğin salıncağı boş iken sallanmaz. Sallanırsa bebeğin karnı ağrır.(Şükrü K.)
- 16-Âdetli kadınlar bebeği görmemelidirler. Şayet görürlerse çocuğu sivilce basar. (Bahçeköyü)
- 17-Çocuk doğduktan sonra ilk olarak “neslin devam ediyor” inancı ile dedesinin kucağına verilir.(Genel)
- 18-Bebeği ziyaret yedinci günden sonra başlar. (Mahmut K.)
- 19-Bebek kırklanmadan önce sokağına çıkmak zorunda kalırsa kundağına çivi konur. (Şabanmera K.)

20-Loğusa kadın kırkı çıkmadan evvel sakız çiğnerse bebek devamlı altını pisletir inancı vardır.(Türkmen K.)

21-Yeni doğan bebekte “gelincik” (bağırsak paraziti) hastalığı varsa, kırk gün boyunca bebeğinin bezinin arasına yumurta sarısı konur.(Siğilli K.)

22-Bebeğin göbeği kesileceği zaman yedi kat ibrişimle göbek kordonu bağlanır ve temiz bir jilet yada bıçakla kesilir. (Lalacık K.)

23-Kesilen göbeğin üzerine yara çabuk iyileşsin diye yeni çekilmiş kahve konur. (Karasatı K., Dışbudak K.)

24-Bebeğin “kara kaka” adı verilen ilk kakası evdeki bir hasırın altına sağlıklı olsun” dileğiyle saklanır.(İzzetiye K.)

25-Çocuğun ilk yürümesi münasebetiyle “Adım Çöreği” denilen tören vardır. Evde yapılan çöreklerden birinin içine para konur. İçinde para olan bu çörek kime tesadüf ederse o kişi çocuğa ayakkabı alır. (Genel)

26-İlk traşında çocuğu berbere kim götürürse, o kişi berbere “çevre” denilen kenarları işlemeli mendil verir. (Mercan K.)

27-Çocuk misafir olarak gittiği evde uyursa ve uykulu bir şekilde o evden ayrılıyorsa “uykusu burada kalmasın” denilerek ev sahibi tarafından bir parça ekmek verilir. (Paşayiğit B., Gündüzler K.)

28-Kesilen göbek Kur’an içinde veya bebeğin yastığının altında saklanır. (Genel)

29-Kesilen göbek “ateşlik” denilen duvar içindeki ilkel şöminenin içinde muhafaza edilir. (Lalacık K.)

30-“Dinine bağlı olsun” diye cami avlusuna veya minare şerefesine bırakılır.(Genel)

31-“Okusun ilim adamı olsun” diye okul çatısına atılır. (Sazlıdere K.)

32-“Evine bağlı olsun” diye evin çatısına atılır. (Yayla K.)

33-Kesilen göbek, kapı girişindeki halının altına konulur. Bundaki amaç; bebeğin bulunduğu odaya girecek olan “pis” kadınların çocuğa dokunmamasıdır.(Yayla K.)

34-“Kırkı basılmış bebek” büyük bir bakır kabın içine oturtulur. Bir başka kaba da su konulur. “Okumuş” denilen dindar bir insan da bu kapları bir bakraç ile omzuna alarak evin bahçesinde gezdirir. Bu sırada yerde bulunduğu çer çöpü su dolu kabın içine atar. (Seydiköy)

35-Kırk basmasına tedbir olarak gün doğmadan önce, bir ayva ağacının dibinden alınan bir avuç toprak bir tas suya atılır. Bu su ile kırkı basıldığına inanılan çocuk yıkanır. Daha sonra bu su, herkesin gelip geçtiği bir yola atılır. (Türkmen K.)

36-Kırk basmasına tedbir olarak bir kabın içine kırk kaşık su “Bu Ayşe, bu Fatma vb... kırkını ayırdık” denilip koyulur. Daha sonra bu su iki kaba pay edilip dökülür. (Şükrü K., Mahmut K.)

37-Bebek doğduktan 15-20 gün sonra Kırk Yâsin veya mevlit okutulur.(Genel)

38-Bebeğin doğumundan sonra 27.gün yada 42. gününde yaşlı bir akrabaya götürülür. (Siğilli K.)

39-Bebek, kız ise doğumundan sonra güzel olsun diye 7 gün ayrı renkte birer grep beşiğine asılır. (Beyköy)

A.2. ÇOCUKLARA İSİM VERME

Edirne ili Keşan ilçesi ve köylerinde çocuklara yakın zamana kadar islâmî isimler verilirdi. Bununla birlikte aile veya sülâlenin ölmüş veyahut da sağ olan büyüklerinin isimleri de sıkça verilmekteydi. Fakat günümüzde ise daha çok Türk büyüklerinin ismi veya Türkçe başka isimler verilmektedir.

Çocuğa ad verme işini ailenin en yaşlı erkeği yapar. Yoksa yaşlı bir komşu erkeğine veya imama ad verdirilir. Çocuğa ad koyacak olan kimse abdest alıp iki rekat namaz kıldıktan sonra çocuğun sağ kulağına üç defa ezan okuyarak, üç defa ismini fısıldar. Bu törenden sonra bazı köylerimizde çocuğun babası dört rekat şükür namazı kılar.(Genel)

A.3.KIRKLAMA

Kırlama, çocuğun doğumundan sonraki kırkıncı günde yıkanması geleneği olup Anadolu'muzun hemen her yerinde, bu günle ilgili törenler yapılmaktadır. Keşan ve köylerinde bebek doğduktan sonra, bazı köylerimizde ise 16. veya 17. gününde, bazı köylerde de 20. gününde “yarı kırk” yapılır. “Yarı kırk” bebeğin doğumundan sonraki tek sayılı bir günde yapılırsa, bebeğin “tam kırk”da çift sayılı bir günde yapılır. Ya da bunun tam tersi olabilir.

Yarı kırkında bebeğin yıkanacağı suya bir yumurta sarısı katılır. Bunun sebebi “çocuk yumurta gibi güzel olsun” dıyedir. Bu suya 20 yumurta kabuğu veya 20 kaşık su ilave edilir ve besmele çekilerek çocuk yıkanır. Bazı köylerde ise bu suya kömür kuru ve 17 adet süpürge teli katılır. Kömür kuru çocuğun sağlam olması içindir. Süpürge telinin de şeytanı kovduğuna inanılır.

Çocuğun tam kırkında ise yine 40 yumurta kabuğu veya 40 kaşık su katılır. Bu suya biraz da tuz atılır. Ayrıca çocuğun yıkanacağı suyun içine altın ve gümüşten yüzük, küpe ve bilezik atılır. Bunların çocuğa zenginlik getireceğine inanılır. Bazı köylerde altın atılmasının sebebi, çocuğun sarılıktan korunması veya dişlerinin altın gibi güzel olması içindir. Daha sonra çocuğun yıkandığı su “berekatli olsunlar” diye evdeki hayvanların yemine karıştırılır veya herkesin gelip geçtiği bir yol üstüne dökülür. (Sazlıdere K.)

Yarı veya tam kırkı töreninden sonra çocuk komşulara gezmeye götürülür. Buna “kırk uçurma” denir. Çocuğun misafir olduğu ev sahibi çocuğa “kısmetli olsun” diye yumurta veya ekmek verir.

A.4.DİŞ ÇIKARMA

Çocuğun ilk dişini gören kimse çocuğa bir hediye almak zorundadır.

Çocuğun düşen ilk dişi “kargalar yenisini getirsin” denilerek çatıya atılır. Bu diş bazı köylerde ise ahırdaki ineğin altına “sütü bol olsun” diye atılır. (Mercan K.)

A.5.İLK YÜRÜME

Çocuğun ilk yürümesinden sonra “Adım çöreği” denilen bir tören yapılır. Hazırlanan bir sürü çörekten birinin içine madeni para konulur ve bu çörekler komşulara, akrabalara dağıtılır. Paralı çörek kime tesadüf ederse o kimse çocuğa hediye alır. (Genel)

Yine ilk yürüme ile ilgili olarak bazı köylerde “Köstek kesme” töreni yapılır. Çocuk oturtularak iki ayağı bir iple bağlanır. İki kız kardeş çocuğa doğru gelirler ve biri bu ipi koparır. İpi koparan kız çocuğuna hediye verilir. Bu tören, yürürken çocuğun düşmemesi için yapılır. (Küçükdoğanca K.)

A.6.SÜNNET

Edirne İli Keşan İlçesi ve köylerinde ve hatta bütün Trakya’da çocuğun sünneti, tek sayılı yaşına (3,7,9,11) gibi denk getirilerek yapılır. Çocuğun ilkokul çağının üzerinde sünnet edildiği görülmez.

Sünnet edilecek çocuğun sağ elinin baş, işaret ve orta parmağına bir gece öncesi kına yakılır. Ertesi gün öğlen namazından sonra yemekli bir mevlit okutulur. Daha sonra çocuk, ulaşım araçlarıyla (at, otomobil vs.) gezintiye çıkarılır. Bu gezinti sırasında çocuğun evinde bulunan ve okutulan mevlit’i dinleyen insanlara etli pilav ikram edilir. Gezintiden sonra sünnet edilen çocuğa, mevlide ve yemeğe katılan bütün misafirler bahşiş verir. (Genel)

Sünnet yatağı küçük bir kafes şeklinde hazırlanır. Bu kafesin parmakları rengarenk ve çeşitli desenlerdeki grep ve yemeni denilen bayan başörtüleri ile süslenir, sünnet yatağının arka fonuna ise çok eski yıllardan kalan ve tarihi değeri olan bohçalar ve bindallılar asılır. (Genel)

Sünnet olan çocuk, tek olarak sünnet oluyorsa “sünnetinde tek kalmasın” diyerek aynı anda bir de horoz keserler. Kesilen bu horoz, çocuğun kesilen parçasını bir tepsi ile yakınlarına gösterip bahşiş toplayan kişiye verilir. Bazı köylerde ise, kesilen horoz bir gece bekletilip fakir bir insana verilir. (Altıntaş K.,)

Hayır Sünneti: Çocuğunu sünnet ettiren aile, maddî imkânları yerinde ise hem kendi mahalle veya köyündeki hem de çevre köylerdeki sünnet çağına gelmiş çocuğu olan ailelere duyuru yaparak, bütün çocukları sünnet ettireceğini ilan eder. Asıl düğün sahibi, bu sünnet düğününe katılıp sünnet çocukların kıyafetleri de dahil olmak üzere bütün masrafları üstlenir. (Genel)

A.7.EVLENME

A.7.a.Kız isteme ve Söz Kesimi

Keşan ve köylerinde gençlerin evlenme yaşı onsekiz ve üzeridir. Daha erken yaşta evlenme yoktur. Evlenme çağındaki delikanlı evlenme isteğini annesi, kardeşi, arkadaşları veya akrabası vasıtasıyla babasına iletir.

Günümüzde gençlerin yavukluları bellidir. Bunun için kız tarafına, istemeye gelinecek diye haber gönderilir. Kız bir istemeyele verilmez. En az üç defa istenir. Daha sonra verilen cevap doğrultusunda kız tarafına ne zaman istemeye gelineceği bildirilir. Belirlenen gecede oğlan tarafı kız evine gider. Kız istemeye akrabaların yaşlı kadın ve erkekleri ile hatırı sayılır komşular gider. Aynı şekilde kız evinde de kızın yakınları toplanır.

Kız evinde kadınlar ve erkekler ayrı odalarda otururlar. Misafirlere kahve ikram edilir. Biraz sohbetten sonra oğlan tarafından önemli birisi konuyu açarak; “Allahın emriyle peygamberin kavliyle kızınızı oğlumuz istemeye geldik” der. Bu klişeleşmiş istek sözüne espri katılarak bazı köylerimizde “ Allahın emriyle peygamberin kavliyle, tüfeğin demiriyle kızınızı oğlumuz istemeye geldik” şekliyle de rastlıyoruz. Aynı istek kadınlar arasında da yapılır. Kızın verileceği cevabı alındıktan sonra gelin adayı ahretliği ile odaya gelerek orada hazır bulunanların ellerini öperler. Bu esnada herkes gelin adayı ve ahretliğine bahşiş olarak para verirler. Kayınpeder ise gelinine altın takar. Daha sonra gelen misafirlerin hepsine birer tane mendil verilir. Bu sırada erkeklerin bulunduğu odaya kız tarafının isteği olan çeyizlik ve altın listesi gelir. Bu liste üzerinde de mutabık kalındıktan sonra kızın anası veya ağabeyi tarafından “söz bohçası” denilen bohça getirilip kayınpedere verilir. Kayınpeder bohçayı getirene bahşiş verir. Bu bohçada şeker, kolonya, gömlek ve çorap vardır.(Genel)

A.7.b.Nişan

Nişan törenin yapılacağı gece, her iki tarafın anlaştığı bir gecedir. Bu törene bütün köy halkı davet edilir. Nişan töreni kız evinde yapılır. Oğlan tarafı kız evine gider. Bahçenin ortasına yere beş metre kadar basma serilir. Bir çift de terlik koyulur. Gelin gelip terlikleri giyer. Kaynana gelinin başından aşağı şeker saçar. Gelin de mendil açar. Kaynana, bu şekerlerden üç tanesini mendile koyup oğlu için saklar. Daha sonra takı işlemi yapılır. Damat geline “yüz görümlüğü” olarak altın takar. Kayınvalide de altın takar. Oğlan tarafından gelen diğer misafirler de geline ya para verirler ya da basma hediye ederler. Daha sonra nişan yüzükleri takılır. Hatırı sayılır bir kişi kırmızı kurdele ile birbirine bağlı olan yüzükleri önce geline sonra damada takar. Getirilen makasla kesmeye çalışılır. “Bu makas kesmiyor” diyerek nazlanılır. Bahşişini aldıktan sonra kurdelayı keser. Daha sonra o gece boyunca oyunlar oynanıp eğlence yapılır.

Günümüzde Keşan İlçesi ve köylerinde başlık parası geleneği kalkmıştır. Bütün bunların yanı sıra geline verilen nişan takıları ve çeyiz malzemesi bir deftere yazılır ve iki taraf bu defteri imzalar. Eğer nişanı kız tarafı bozarsa bunları geri vermek zorundadır. Oğlan tarafı bozarsa verdiklerinde bir hak iddia edemez. Köylerimizde evliliğin maddi külfetini oğlan tarafı çekmekte olup kurulan yeni yuvanın hemen hemen bütün malzemesini temin etmek zorundadır. Kız tarafı ise “sandık çeyizi” hazırlamakla yetinir.

A.7.c.Düğün Hazırlıkları

Kız ve oğlan tarafı düğünün gününü kararlaştırdıktan sonra “urba düzme” geleneği yerine getirilir. Oğlan ve kız tarafı beraberce şehre alışverişe gelirler. O gün gelinlik, damatlık vs. alınır. Bu alışverişe götürülen insanların hepsine hediyelik giyecekler alınır. Bu masrafları da damat tarafı karşılar.

Düğüne bir hafta veya 3-5 gün kala çeyiz serme işi yapılır. Kız ve oğlan tarafının kadınları, genç kızları kız evinde toplanırlar. Gelinin hazırladığı küçük çeyiz malzemesi odanın içinde ve duvarlarına asılarak serilir. Yatak, yorgan ve yastıklar “yükçük” denilen bir yere yığılarak sergilenir. Düğüne kadar köyün kadınları bu çeyizi görmeye giderler. Çeyize uzaktan baktırılır ve odaya hiç kimse sokulmaz.

A.7.d.Kına Gecesi ve Düğün

Keşan İlçesi ve köylerindeki evlenme düğünleri genellikle Cuma günü öğleden sonra başlamaktadır. Eğer gelin başka bir köye gidiyorsa Gacal ve Pomak köylerimizin bazılarında “Danışık” denilen bir gelenek yaşatılır. Düğünden bir gün önce, köyün kahyası köyün evli erkeklerini bir kahvehanede toplar. Bu toplantıda gelini almaya gelecek olan misafirler tahmini sayılarda her haneye pay edilir ve bir liste yapılarak kahvenin duvarına asılır. Pazar günü gelin almaya gelecek olan misafirlere önceden belirlenip yazılan sayı kadar alan insanlar onları kendi evlerine götürüp misafir ederek yemek yedirirler. Böylece düğün sahibinin yükü hafifletilmiş olmaktadır.

Düğüne davet salı ve çarşamba günü yapılır. Daveti “okuyucu kadın” veya “çağırıcı” denilen dul ve fakir bir kadın yapar. Köyde böyle biri yoksa daveti oğlan tarafının çocukları veya köyün kahyası yapar. Kapı kapı dolaşan bu insanlar düğüne davet için küçük bir çıkı kına, mum veya bir parça ekmek verirler. Bu davet karşılığı da kendilerine bahşiş olarak para (eski devirler de ise mısır, yumurta, un veya buğday) verilir.

Köylerimizin eski düğünlerinde ise o köyün delikanlıları davul zurna eşliğinde mahalli oyunları oynarlar; köy meydanında bulunan ve “Dibek Taşı” denilen taştan oyularak yapılmış büyükçe dibekte ağaç tokmaklarla vurarak düğünlerin vazgeçilmez yemeği olan “Keşkek” için buğday döverlerdi. Dövülerek kabukları ayıklanmış bu buğday el dokuması olan bir torba içine koyularak davul zurna eşliğinde oğlan evine teslim edilirdi. Bu törene katılan bütün delikanlılara “çevre” denilen işlemeli büyükçe mendil veya havlu verilirdi. Kabuklardan arınmış olan bu buğday bir kazanda kaynatıldıktan sonra suyu süzülüp içine süt ve yağ ilave edilerek ezilir ve lapa haline getirilir. Bu keşkekten düğün boyunca kurulan her sofraya bir tabak konulur. Yine eski düğünlerde ilk kına gecesi evine giden kadınlar elleri boş gitmez, mutlaka bir tepsi bulgur veya ekşimik böreği, yahut da çeşitli tatlı götürürlerdi. Düğün evinde boşaltılan bu tepsilere teşekkür mahiyetinde, bu keşkekten mutlaka konulurdu.(Kızkapan K.)

Düğünün ilk kına gecesine “Cuma” denilir. O gece gelin, kırmızı, yeşil veya mavi bir elbise giyer. Bu elbiseye “Cumalık” denir. O gece hem oğlan evinde hem de kız evinde eğlenceler yapılır. Asıl kına gecesi düğünün ikinci gecesidir. O gece geline kına yakma töreni yapılır. Oğlan evinde toplanan köy insanları topluca kız evine kına

yakmaya giderler. Geline yakılacak olan kına bazı köylerimizde oğlan evinde yoğrularak götürülür. Bazı köylerimizde ise oğlan tarafından önceden kız evine gönderilir ve orada kızın yengeleri tarafından yoğrularak hazırlanır.

Kına yakma törenine sadece kadınlar ve genç kızlar katılırlar. Kına yakılacak odaya gelin kız arkadaşlarının darbuka eşliğinde söylenen yanık türkülerle getirilir. İki kolunda iki yengesi vardır. Yengelerin kollarına bahşiş olarak havlu, grep bağlanır. Darbuka çalan kızların kollarına da birer grep bağlanır. Bazı köylerimizde gelin orta yerde iki üç defa döndürülür. Bazı köylerimizde ise oradaki insanların etrafında iki üç defa döndükten sonra orta yere getirilir. Gelinin sırtında gecelik veya pijama vardır. Yüzü kırmızı bir greple örtülüdür. Kınayı gelinin ve damadın yengeleri yakar. Gelinin sağ eli sağ dizinin, sol eli sol dizinin üzerindedir. Gelin avuçlarını açmaz. Bu durumda kaynana geline bahşiş vererek avuçlarını açtırır. Yine kaynana bu törene katılan genç kızlara birer grep veya basma verir. Daha sonra yanında getirdiği ekmekten oradaki herkese küçük birer parça verir. Kına yakılırken genç kızlar koro halinde kına türküsünü çalıp söylerler. Gelinin avuçlarının ve ayak tabanlarının tam ortasına madeni para koyularak kına yakılır. Kına güzel yakılmalıdır. Şayet kına güzel olmamışsa yengeler bir horoz kesip geline yedirmelidirler.(Küçükdoğanca K.)

Kına yakma töreni bitince genç kızlar gelini bir sandalyeye oturtup üç defa havaya kaldırırlar. Üçüncüde gelini yere indirmezler. Bu sırada damat gelip şeker ve lokum dağıtarak gelinin yere indirilmesini sağlar. Gelini kucağına alarak odasına götürür ve üç defa odanın tavanını öptürür. (Şükrü K.)

Bazı köylerimizde ise damat kına yakılan yere gelmez. Gelini kız arkadaşları yatağına götürür. Yöremizde kına yakma töreninde çalınıp söylenen kına türkülerini şunlardır;

1

Vurun gelinin kinasını
Ağlattın garip anasını

Dağdan keserler baskıyı
Hani bu gelinin yastığı

Dağdan keserler meşeyi
Hani bu gelinin döşeği

Dağdan keserler gürgeni
Hani bu gelinin yorganı

Atladı gitti eşiği
Sofrada kaldı kaşığı

2

Kız anası kız anası
Elinde mumları yanası
Çağırın gelinin anasını
Getirsin kına palasını
Görsün kızının kınasını

Kız anası kız anası
Elinde mumları yanası
Çağırın gelinin yengesini
Yaksın gelinin kınasını
Sabah takacak duvağını

Kız anası kız anası
Elinde mumları yanası
Atladı gitti ya eşiği
Sofrada kaldı ya kaşığı
Gitti ya evin yakışığı

Kız anası kız anası
Elinde mumları yanası

3

Kız anası kız anası
Elinde mum yanası
Kıza yakarlar kınayı
Sevindirirler kaynanayı

Çömleğimde tuz kalmadı
Evlerimde kız kalmadı
Bıraktı gitti anayı
Aile dinler babayı

4

Vurun gelinin kınasını
Ağlatmayın anasını

Anasının bir tanesi
Babasının hizmetçisi

Koca evler kızsız kaldı
Ak bakırlar susuz kaldı.

Pazar gününün sabahı erken vakitte düğünün çalgılarıyla uyandırılan gelin, bazı köylerimizde köyün içinde veya dışında bulunan bir çeşmeye kınalarının yıkanması için götürülür. Kınanın sargılarını öksüz bir çocuk çözer. Gelinin avuçlarında, ayaklarında ve ayaklarının altındaki madeni paraları alır.(Boztepe K.)

Kına yıkama işi, bazı köylerimizde ise gelinin evinde yapılmaktadır. Gelinin elleri ve ayakları bakır bir leğende yıkanır. Bu suyun birazı bir ibriğe konulur ve gelini almaya geldiğinde kaynanaya verilir. Kaynana bu sudan içerse tatlı dilli olacağına inanılır. Yine bazı köylerimizde kınayı yıkamakta kullanılan su, “gelinle damat gül gibi geçinsinler” düşüncesi ile bir gül ağacının dibine dökülür. Bu törenlerden sonra geline gelinliği giydirilip duvağı takılır. Babası, yoksa abisi, o da yoksa amcası tarafından da beline “gayret kuşağı” denilen kırmızı kurdela bağlanır.(Şükrü K.)

Düğünlerin yapılış günleri köylere göre değişse de Keşan yöre sınırları içindeki kına gecesinde yapılan bu törenin akış seyri ve türküleri genelde hep aynıdır. Eski köy düğünlerinin Salı, Çarşamba ve Perşembe günlerinde de yapıldığı bilinmektedir. Bu düğünlerde pazartesi gecesini gelinin saçının rastıkla boyandığını tespit ettik.(Maltepe K.)

Pazar günü düğünün son günüdür. Öğleden sonra damadın evinde eğlenceler yapılır. Bahçenin ortasında “damat tıraşı” töreni yapılır. Damadı tıraş edecek olan berber düğünün çalgıları eşliğinde köyün delikanlıları tarafından alınıp getirilir. Berber getirilirken damat tıraşında kullanılacak olan ustura, fırça, sabun, makas vs. delikanlılar tarafından saklanır. Kurulan tıraş masasının etrafına damat ortada olmak üzere yakın arkadaşları oturur. Bu sırada delikanlılar meydanda mahalli oyunları oynamaya başlarlar. Damadın en yakın arkadaşı (aratlık, ahretlik) tıraşta kullanılacak olan aletleri bulmak için oynayan delikanlıların üzerlerini arar. Bulduğu aletleri bahşiş karşılığı toplar. Damadın sakal tıraşında bir yanağının tıraşı bitince oynamaya kaldırılır. Bu oyun sırasında önce babası ve yakın akrabaları, sonra da düğüne iştirak eden bütün erkekler damada para asar. Bu askı işleminden sonra tıraş tamamlanır. Daha sonra kadınlar damada para asar.(Genel)

“Damat tıraşı” denilen törenin yapılış zamanı bazılarında değişerek cumartesi gecesini yapılmaktadır. Tıraş bittikten sonra damat, sağdıç ve en yakın arkadaşları yan

yana otururlar. Üzerlerine uzun bir kumaş veya basma örtülür. Gençler avuçlarını açmış otururken önce damadın annesi gelip damatla sağdıca birer gömlek hediye eder ve oturan delikanlıların avuçlarına para bırakır. Daha sonra düğüne iştirak eden hısım akraba ve misafirler sıra ile bu gençlerin avuçlarına para koyup geçerler.(Danişment K.)

Bazı köylerimizde ise tıraş bitince meydanın ortasında ateş yakılır. Daire şeklinde halay çeken delikanlıların ortasına da su dolu büyükçe bir kap konur. Damat koşup gelerek bu kabı devirmeye çalışırken delikanlılar da kendisine engel olurlar. Eğer damat bu kabı deviremezse delikanlılara bahşiş vermek zorundadır.(Kozköy)

Damat tıraşının Pazar günü yapıldığı köylerde tıraştan sonra damat, arkadaşları tarafından damatlık elbiselerini giymesi için yatak odasına alınır. Damadın bundan sonra düğün sonuna kadar yanında kendinden önce evlenmiş olan evli arkadaşları olacaktır. Damat giydirilirken “gelin alayı” gelini almak üzere kız evine doğru yola çıkar. Eski elbiseleri çıkarılıp yeniler giydirilirken damat hiçbir giysiye el süremez. Unutup dokunursa ellerine sopa ile vurulur. Çıkarılan ve giydirilen her parça giysiden evvel damat “Bismillah” demek zorundadır. Damadın üzerinden çıkarılan elbiselerin cebinden çıkan kıymetli eşya ve paralar oradaki arkadaşları tarafından paylaşılır. Bu eşyalar üzerinde damat hiçbir hak iddia edemez. Bu duruma düşmemesi için yakınları tarafından önceden uyarılır.(Orhaniye K.)

Eğer gelin başka bir köyden alınacaksa, o köyün gençleri “toprak bastı parası” denilen yüklüce bir bahşişi almadan gelin alayını köye sokmazlar. Kız evine varılınca çeyiz alma ve yükleme işi yapılır. Bazı köylerimizde gelinin çeyizi düğünden önce oğlan evine götürülmektedir. Çeyiz ve gelinin aynı anda alındığı köylerde köyün yaşlı erkekleri çeyiz odasından başlayarak çeyizin yükleneceği vasıtaya kadar dizilirler. Köyün en yaşlı erkeği çeyizin başına geçerek bir eşyayı Besmele çekerek “bir!” diye sayıp uzatır ve bu eşya elden ele çeyiz arabasına kadar gider. Daha sonra her eşyaya sıra numarası olarak karışık ve sonu “bir” ile biten numaralar verilir. 11, 81, 641, 351, 271, 1111, 2561, 491, 3741, 151, vb. Bu sıra sayılarının karışık söylenmesinin sebebi, çeyizdeki gerçek eşya adedinin oradaki insanların gözünden kaçırmak ve çeyizin azlığından dolayı daha sonra ortaya çıkacak olan ayıplama ve dedikoduları önlemektir. Sayıların son rakamının hep “bir” olması ise Allah’ın birliğini zikretmektedir. Arabaya yüklenen çeyizin başında orada bulunan bütün insanların katıldığı bir dua yapılır. Bu

sırada küçük çocuklar çeyizden bazı küçük eşyaları kapıp gelinden evvel damada ulaştırıp bahşış alırlar. Çeyiz sandığını yüklerken ise gelinin küçük kardeşi sandığın üzerine oturur ve bahşişini almadan kalkmaz. Çeyiz sayılıp yüklendikten sonra Dağlı köylerinde “Kaynana ayağı”, Gacal ve Pomak köylerinde de “Hoşgördü” denilen ve kadınlar arasında yapılan bir tören vardır. Bu geline damat tarafının yapacağı takı törenidir. Meydana kilim ve hasır gibi yaygılar serilip ortaya iki sandalye koyulur. Bu sırada gelin, kız arkadaşları tarafından bir odaya gizlenmiştir. Genç kızlar kaynanadan “kız parası” denilen bahşışı almadan gelini çıkarmazlar. Bu bahşışı alan kızlar darbuka eşliğinde maniler söyleyerek gelini meydana getirirler. Bazı köylerde burada gelin, kaynanasını ayağını öper. Daha sonra gelinin veya damadın yengesi yahut da bir başka kadın yüksekçe bir yere çıkarak geline verilen hediyeleri taktim eder. “Hoşgördü, kaynanadan bir bilezik, hoşgördü teyzesinden basma vb.” bağırarak verilen hediyeleri geline verir. Bu sırada bir bahane uydurulup kaynana sandalyesinden uzaklaştırılır ve onun yerine gelin oturtulur. Böylece kaynananı saltanatı sarsılmış olur. Bu törenin sonunda kaynana orada bulunanlara şeker, lokum, çikolata vs. ikram eder. Daha sonra gelin içeriye girerek hısım-akrabası ile vedalaşır. Biri kendi tarafından, biri damat tarafından olmak üzere iki yenge eşliğinde arabaya bindirilir. Fakat arabanın anahtarları gizlice kayınçoya verilmiştir. O da bahşişini almadan anahtarları vermez. Eski düğünlerde öküz, manda ve at arabası gelin arabası yapıldığından bahşış almak için bu arabaların bir tekerleği sökülüyordu.

Oğlan evine doğru yola çıkan gelin arabasının ardından “evliliği su gibi akıp gitsin ve bereketli olsun” diye buğdaylı su dökülür. Gelin alayı damat evine geldiği yoldan başka bir yoldan gider. Yolda damadın arkadaşlarından biri gelinin bir ayakkabısını alıp, alaydan evvel gidip damada müjde verir ve bahşış alır. Bu sırada gelinin eline ayna verilir ve gelin yüzüğünü çıkarıp yüzüğün içinden aynaya bakar.

Gelin oğlan evine geldiğinde arabadan iner. Kayınpederi gelip büyükbaş bir hayvan veya bir tarla vaat eder. Buna “özengilik” denir. Bu vaadden sonra gelin arabadan iner ve iki yengenin arasında ayakta bekler. Damadın arkadaşları da kapıdan gelinin yanına kadar silahlarıyla birlikte bir kordon oluştururlar. Bu sırada kaynana kız evinden bir çivi ve bir kaşık almıştır. Gizlice bu çiviye gelinin odasına girip “evine bağlı olsun” diye duvara çakar. Kaşıkla da aynı dilekte geline yemek yedirir. (Mahmut K.)

Damat elinde içi madeni para, şeker ve çikolata dolu bir tencere ile kapıdan çıkar ve bunları iki tarafa saçarak kordonun içinden ilerler. Gelinin yanına varınca da tencereyi fırlatır. Gelinin duvağını açar ve “yüz görümlülüğü” olarak altın takar. Geline ya elini öptürür, ya alnından veya yanaklarından öper ve koluna girerek kordondan ilerleyip silah sesleri arasında içeriye girerler. İçeriye girerken kapı eşiğinde Kur’an’ın altından geçerler. Kaynana da “gelin korksun” diye önlerinde ansızın bir çömlek kırar. Gelinle damat içeride kendileri için hazırlanan şerbeti içerken kapılarına “yağ gibi geçinsinler” diye yağ sürülür. Daha sonra damat elinde tencerenin kapağıyla çıkar ve onun içindekileri de saçtıktan sonra kapağı atar. Cebinden çıkardığı ucuna para bağlı bir mendili de kalabalığa atarak iki el silah atar. Daha sonra arkadaşlarıyla birkaç oyun havası oynarken gelin dışarıya çıkarılır. Kucağına ailenin beklediği cinsiyetten bir veya her iki cinsiyetten birer çocuk oturtulur.

Gelin de bu çocuklara çeyizinden birer mendil verir. Bu sırada gelin koyun postu üzerine de “koyun gibi uysal olsun” denilerek oturtulur ve “tatlı dilli olsun” diye de gelinin ağzına bal sürülür. Düğünün eğlence kısmı böylece bitmiş olur.

Fakat bazı köylerimizde o gece de düğün devam eder ve geç vakit gelinle damada bir askı töreni daha yapıldıktan sonra dinî nikâhları kıyılır. (Karacaali K.)

Pazar günü düğünün bitiminden sonra, damat eski arkadaşları tarafından gezmeye götürülür. Gidilen yerde damadın dinî bilgileri ölçülür. İslâm’ın, imanın şartları, gusül abdesti, otuziki ve ellidört farz sorulur. Ezan okutulur. Bilmiyorsa esprili küçük işkenceler yapılarak öğretilir. Akşam ezanında arkadaşlarıyla eve gelen damat arkadaşlarıyla yemek yer ve sohbet eder. Yatsı namazından sonra dinî nikah kıyılıp gerdeğe girilir. Bazı köylerimizde damat yatsı namazını cemaatle camide kılar.(Kozköy)

Günümüzde Şükrüköy’deki düğün töreni de çok ilgi çekicidir. Cuma günü Cuma namazından sonra gelin, baba evinden alınıp oğlan evine götürülür ve düğünün tamamı oğlan evinde yapılır. Bu köyde düğün pazartesi günü de devam eder. O gün gelin ve damat oruçludur. Akşamleyin oruçlarını açtıktan sonra nikahları kıyılır.

Nikah kıyıldıktan sonra damat tekbirlerle ve sırtı yumruklanarak yatak odasına girer. Bazı köylerimizde kapının önünde su dolu bir tas ve kapıya gerilmiş ip vardır. Damat taşı devirip ipi kopardıktan sonra içeriye girebilir. Yine bazı köylerde ip kapının

arkasında gerilidir. Bunu fark etmeyen damat içeriye, ipe takılıp düşerek girer. İçeride damat önce gelini konuşturmak zorundadır. Ya kandırıp yanılarak veya bir hediye vererek gelini konuşturur. Daha sonra abdest alıp damat, gelinin duvağı üzerinde ve önde, gelin de damadın ceketinin üstünde ve arkada olmak üzere dört rekat “şükür namazı” kılarlar. Bu namazın sonunda edilecek duaların kabul olunacağı inancı vardır.(Mahmut K.)

Pazartesi sabahı damat arkadaşları ve yakın birkaç erkekle kızın ailesine el öpmeye gider. Kaynana ve kayınpederinin elini öperek kayınpederine çeyizden bir havlu hediye eder. Burada damada tuzlu kahve ikram edilir. Damat içmemek için bahşiş verir. Damadın önüne bir tepsi buğday veya susam koyularak sayması istenir. Damat bahşişi verir. Damattan koyun tüyleri sayması istenir. Damat yine bahşiş verir. Damada delik kaşıkla yemek yedirilir. Damad yine bunun için de bahşiş verir. Damadın ayakkabıları saklanmıştır. Damad kayınçooya bahşiş verip ayakkabılarını alır.

Düğünden bir hafta veya on gün sonra kız tarafı gelinle damatı yemeğe çağırır. Gacal ve Pomak köylerinde “Döne”, Dağlı köylerinde “geze” denir. Bu yemeğe damadın akrabaları ve arkadaşları katılır. Yemekte damadın arkadaşları kız tarafından çatal ve kaşık çalarlar. Damat bunları bahşiş karşılığı olarak kız evine teslim eder. Birkaç gün sonra da kızın akrabaları oğlan evine yemeğe gelir. Buna “Çeyiz altı” denir.(Karasatı K., Mecidiye B.)

A.8.ÖLÜM

Türk İslâm Âleminde olduğu gibi yöremiz insanların da ebediyete intikal eden yakınlarının defni öncesi ve sonrası gerçekleştirdikleri bir takım inanışları, adetleri vardır.

Yöremizde herhangi bir kişinin ölümünden sonra, yakınları tarafından, ölünün ayakları kibleye gelecek şekilde “ölüm döşeği” denilen bir yatak yapılır.Ölen kişi bu yatağa yatırılarak,yakınlarından biri tarafından bir mendille çenesi, ardından da ayakları doğrultularak ayak parmaklarının baş parmakları birbirine bağlanır.Elleri iki yana uzatılır.Ancak başının altına yastık koyulmaz.Ölünün üzeri bir battaniye ile örtülür. Battaniyenin üzerine bir bıçak veya demir parçası koyulur.Bu bıçağın veya demir parçasının ölünün üzerine koyulma sebebi;cenazenin şişme yapıp yapmadığını anlamak içindir.Eğer bir şişme olmuşsa ölünün etrafına buz koyulur.

Kişi akşam namazı veya ikindiden sonra ölürse o gün gömülmez.Defnetme ertesi güne bırakılır.Bu geçen süre içinde cenazenin bulunduğu yan odada Kur'an okunur.Bu Kur'an "çor otu" denilen otun üzerine okunur.Bu ot daha sonra cenaze yıkandıktan sonra kefenlenirken kefenin içine atılır.(İnanca göre Kur'an'ın çor otuna okunma sebebi;mezarlıktaki ölülerin ölen kişiye "Bize öbür dünyadan ne getirdin?" sualini soracak olmaları ve ölen kişinin de "bereket" anlamına gelen bu çor otlarını göstererek "Bunları getirdim" diyeceğidir.)

Ertesi gün erkenden köyün imamına "Bizim cenazemiz var" denilerek bunu halka duyurması istenir.Köyün imamı da sabah namazı ve selâ okuduktan sonra halka kimin öldüğünü ve cenazenin ne zaman gömüleceğini bildirir.Yine erken saatlerde ölünün ailesi, ölü için kabir kazdırır.Ölünün yakınları ölünün boyunca bir ip çekerler ve bundan 20 cm daha uzun olmak üzere bir kabir kazılması için mezar kazıcılarına bu ipi verirler.Köyün imamı da cenazenin bulunduğu eve gelir ve ilk olarak kefeni biçer.Kefen sadece bıçak ile kesilir.Hoca kefeni biçerken "buhur" adı verilen bir tütsü yakılır ve bu "buhur" biçilen her kefen bezinin altında gezdirilir.Hoca kefeni biçtikten sonra cenazeyi yıkamak için hazırlanan yere aldırır.Bu arada ölünün yakınları tarafından cenazenin kaldırıldığı odanın içine bir tas un, dört beş adet soğan ve tuz koyulur.Cenaze yıkanıp evden çıkarıldıktan sonra bu un, soğan ve tuz bir ihtiyaç sahibine verilir.Cenaze yıkanacak yere getirildikten sonra üzerindeki elbiseler cenazeye zarar vermeyecek bir şekilde bıçakla kesilerek çıkartılır ve yıkama işlemi gerçekleştirilir.Cenaze yıkandıktan sonra getirilen tabutun içine bir battaniye serilir.Üç bölüm olan kefen ölüye göre hazırlanır ve ölü tabutun içine indirilir.Tabutun içinde ölünün avuçları içine, diz kapaklarının üzerine,ayaklarının baş parmakları arasına, alın ve yüz çevresini saracak şekilde pamuk koyulur.Ardından da üzerlerine Kur'an okunan "çor otu" kefenin içine serpilir.Bunu ölünün üzerine gül suyunun serpilmesi izler.Daha sonra kefenlenen ölü; baş, ayak ve göğüs hizasından bir kuşakla bağlanır.Tabutun içine yerleştirilen battaniyenin diğer yüzü ile örtülerek tabut kapatılır.Tabutun kapağı üzerine de cenaze bezi koyulur.Bu bez özel bir bezdir ve üzerinde Arapça olarak "Her canlı ölümü tadacaktır." ayeti vardır.Tabutlama işi yapıldıktan sonra tabut iki sandalye üzerine, helâlleşmek için, halkın önüne çıkarılır.Yöremizde imamlar halka "Bu kişiyi nasıl bilirsiniz?" diye sorarlar.(Dinimize göre bu sual böyle değildir. "Bu kişinin İslâm olarak yaşadığına şahitlik eder misiniz?" dir.) Bu sual imam tarafından üç defa tekrarlanır ve cemaat de üç defa "İyi biliriz." diye cevap verir.Ardından imam yine "Bu kişiye

hakkınızı helâl ettiniz mi? ” diye üç defa sorar ve cemaat yine üç defa “Helâl olsun!” diye helâllik verir ve dua edilerek cenaze cemaatle cenaze evinden kaldırılarak camiye getirilir ve musallaya konur.Bu arada cenaze evinde ise irmikten yapılan ve “ölü helvası” denilen helva pişirilerek cenaze evine gelenlere dağıtılır.

Camide musallaya konulan tabut öğle namazı ve ardından da cenaze namazının kılınması için bekletilir.Cenaze,cenaze namazı kılındıktan sonra defnetmek için mezarlığa götürülür.Mezarlığa getirilen cenaze ölünün kardeşleri veya çocukları tarafından mezara indirilir.Mezarın içinde kefenin ipleri çözülür ve cenazenin yüzü kibleye gelecek şekilde sol omzunun altına toprak doldurulur.Ardından mezarın üzeri örtülür.Mezar örtülürken mezara kürekle toprak atanlar, küreği elden ele dolaştırmazlar; mezara bir müddet toprak atan kimse küreği yere bırakır.Başka biri de küreği yerden alıp bir müddet toprak atınca o da küreği yere bırakır; bu mezar örtülene kadar böyle devam eder.Mezarın üzeri örtüldükten sonra mezarın başında dua edilir.Dua bittikten sonra cemaat mezarlığı terk eder; ancak imam mezarın başında kalarak “Telkin duası” nı yapar.

Defnetme işlemi tamamlandıktan sonra cenaze sahibi cenaze için gelen misafirlere yemek verir ama bu yanlıştır;çünkü dinimize göre cenazeye gelen komşuların birer kap yemek getirmesi vaciptir.Yöremizde defn işleminin gerçekleştiği ve onu takip eden yedi gece boyunca “Yâsin,Tebâreke,Âmme” sûreleri okunur.Bu geceler boyunca ölünün yıkandığı yerde mum yakılır.Yedinci gecenin sonunda Kur’an okunur ve okuma işine katılanlara hediye verilir.Defnin gerçekleştiği bir sonraki gün ölünün kullanılabilir eşyaları ve ölünün yaşamı boyunca kılmadığı namazlarının filtersi ihtiyaç sahiplerine verilir.Ölünün kırkıncı gecesinde ise “kolaç” denilen açmalar komşulara dağıtılır.Elli ikinci gecede ise mevlit okutulur.

A.9.BAYRAMLAR, TÖRENLER, KUTLAMALAR

A.9.1.Dini Bayramların Kutlamaları

Dini bayramlarda, bayram namazından sonra camideki cemaat tek sıra halinde köyün en yaşlılarından başlamak şartıyla camide bayramlaşır. Bayram namazından eve dönerken, camiye giderken kullanılan yoldan farklı bir yoldan dönmek sevaptır. Ev içinde önce büyüklerin eli öpülerek bayramlaşılır ve sonra da kahvaltı edilir. Daha sonra

hısım-akrabanın bayramını kutlamak üzere ev ev dolaşılır. İhtiyar veya hasta akrabaların bayramını mutlaka kutlamaya özen gösterilir. Damatlar kayınpederinin evine bayramın birinci gecesi giderler.(Akçeşme K.)

A.9.2.Millî Bayramların Kutlamaları

Millî bayramlar köylerde okulların, ilçe ve il merkezlerinde ise resmî kurumların organizasyonu ile kutlanmaktadır. Kurtuluş bayramlarında ise, o yörenin bütün esnaf kuruluşları resmî geçite büyük bir coşkuyla katılırlar. (Genel)

A.9.3.Mezarlık Ziyaretleri

Yöremizde mezarlık ziyaretleri kandil ve bayram akşamları yapılmaktadır. Mezarlıkta akraba mezarları temizlenir ve “Yâsin” okunur. Bazı köylerde ise mezar ziyaretleri bayram namazından sonra yapılmaktadır. (Genel)

A.9.4.Kurban Kesimi ve Kurban Etinin Dağıtımı

Kurban bayramında kurban kimin için kesiliyorsa, o kişi kurbanı kesilinceye kadar oruçludur. Kesilen kurbanın böbreğini pişirip yiyerek orucunu açar. Kurbanın sağ tarafı tamamen yedi parça halinde önce muhtaç ve kurban kesememiş akrabalara, daha sonra yine kurban kesememiş olan komşulara dağıtılır.

Beyköyde ise kurban kesen herkes, kestiği kurbanın etinden bir parçayı köyde belirlenen bir yere götürür. Burada biriken etler kazanlarda pişirilir ve köy ahalisinin tamamının iştiraki ile yenilir.

A.9.5.Nevruz ve Hıdrellez

Bütün Trakya’da olduğu gibi Keşan ve köylerin de de Nevruz ve Hıdrellez eğlenceleri genellikle bir yatacın türbesinin etrafında veya ağaçlık bir alanda yapılmaktadır. Eski devirlerden bu yana bütün Trakya’da olduğu gibi Keşan yöresinde de Keşan halkı önceleri Korudağ mevkinde, şimdi ise Kılıçköy Korusu’nda en güzel elbiselerini giyerek eğlenceler düzenlemektedirler. Bu eğlencelere “Sultan Nevruz Eğlencesi” denilir. Keşan yöresinde akşamdan hazırlanan yiyecekler, bilhassa soğan kabuğu ile birlikte kaynatılmış olan renkli yumurtalar yenilerek piknik düzenlenmektedir.

Bütün Balkan Türklüğünde olduğu gibi yeni yıl ile ilgili adak ve dilekler Nevruz'da tutulur. Tespit edebildiğimiz yaşayan âdet ve gelenekler şunlardır:

Genç kızlar Nevruz gecesi kibrit kutusu içine örümcek yerleştirerek bu kutuyu yastıklarının altına koyarlar. Böylece rüyalarında sevgililerini veya evlenecekleri erkeği göreceklerine inanırlar.(Barağı K.)

Yeni yılda eve zararlı hayvanların girmemesi dileğiyle evdeki heybe ve torbalar evin dışında bir yere asılır. (Yerlisu K.)

Nevruz gecesi iş yapılmaz ve uyumaz. Şayet uyunursa bütün yıl o insanın üzerine uyuşukluk çökeceğine, eğer iş yapılırsa yine o insanın işlerinin bütün yıl ters gideceğine inanılır.(Yerlisu K.)

Nevruz sabahı, bir önceki yıl meyve vermemiş olan ağaçlar, “bu yıl da vermezsen kesileceksin” denilerek korkutulup meyve vermeleri istenir.(İzzetiye K.)

Yine Nevruz'da şimdi ise Hıdrellez'de karınca yuvalarından –bazı köylerde kırk bir karınca yuvasından- alınan toprak küçük bir torbacık içinde kapı arkasına asılarak ve serpilerek eve bereket gelmesi için dilek tutulur.(Karahisar K.)

Nevruz sabahı, mavi bir paçavra yakılarak arı kovanları tütsülenir. Böylece arıların uyanmaları sağlanır. Paçavranın mavi olması ise arıları nazardan korumak içindir.(Mahmut K., Lalacık K.)

Bölgemizde Nevruz'dan bir gece önce kadınlar ve kızlar, o yıl buğdayların taneleri kırmızı olsun diye ellerine kına yakarlar.(Kadıköy, Karahisar K)

Nevruz veya Hıdrellez gecesi ekili ve yeşil olan iki soğan veya sarımsak yaprağının uçları kesilip biri “sefa” biri “cefa” diyerek dilek tutulur. Sabahleyin ölçülen yapraklardan hangisi uzamış ise o yıl içinde o durumun gerçekleşeceğine inanılır.(Dışbudakköyü, Çeltik K.)

Bunların yanı sıra yeni yılda kullanılacak olan ekmek ve yoğurt mayalarının tutulması eski devirlerde Mart dokuzunda iken bugün Hıdrellez'de yapılmaktadır.(Genel)

Balkan Türleri arasında olduğu gibi Keşan ve çevresinde baharın ve yılın başlangıcı inancı günümüzde Hıdrellez'e kaydırıldığından dolayıdır ki "Mart Dokuzu" inancı etrafında teşekkül etmiş olan inanç ve kutlamalar Hıdrellez'de karşımıza çıkmaktadır. Yeni yılın hazırlıkları, dilek ve temenniler göz önünde bulundurularak şöyle bir kutlama tablosu karşımıza çıkıyor;

Hıdrellez akşamı kötü ruhlar ile cin ve perilerin kötülüklerinden korunmak için evin kapıları sıkıca kilitlenir ve demir sürgülerle kapılar içerden sürgülenir. Evdeki mutfak malzemeleri bir kalbur altına konularak üstü örtülür. Ahırdaki hayvanlar da ahırın kapısı kilitlenerek koruma altına alınır.(Erikli K.)

Yine aynı gece köyün veya mahallenin kızları kapı kapı dolaşarak genç kızlardan küpe, yüzük, saat, para, bilezik vs. toplayarak bunları bir çömlek veya bakır bir kaba koyarlar. Ağzını kırmızı bir tülbentle bağlayıp gizlice bir gül fidanının dibine gömerler. Ertesi günü köy ve kasaba ahalisinin topluca yapacağı eğlencede yenilecek olan yemeğin malzemesine katkıda bulunmak amacıyla kapı kapı dolaşarak tuz, pirinç, bulgur, kuzu, oğlak temin edilir.(Erikli K.)

Bereket, bolluk ve sağlık getirmesi için âdet ve dilekler Hıdrellez sabahı yapılmaktadır. Bunun için de evin bütün fertleri gün doğmadan önce uyanırlar. Çocuklar "kalkın" diye seslenilerek değil, "uçtu uçtu" diye seslenilerek uyandırılır. "Kalk" diyerek uyandırılan çocuğun haylaz ve kalpazan olacağına inanılır.(Erikli K. Beyköy)

Evin hanımı veya genç kızı kapı önlerini ve bahçeyi en uzak yere kadar süpürür. Bahçenin kenarlarına ve kapı önlerine külden şerit çekilir. Böylece eve ve bahçeye yılan girmesine engel olunduğuna inanılır. Yine evin hanımı "hayat" denilen sofaya kurduğu meşin veya deri salıncakta çocuklarını kayış gibi sağlam ve sağlıklı olsun diye üçer defa sallar.(Beyköy, Erikli K.)

Kapı önleri süpürülürken, bele, akşamdan kapıları kilitlemekte kullanılan demir parçası bağlanır. Bu demir parçası, ağırları ve dertleri alıp o insanı demir gibi sağlam yapacaktır. Bazı yörelerde ise, süpürme işi yapılırken bele taş bağlanır. Daha sonra bu taş, "ağırlar, acılar yola gitsin" denilerek bir yol üstüne atılır. Bazı köylerde de ineklerin

sütü bol olsun diye bu taş bir kuyuya atılır. Yine bazı köylerimizde ise bu taş saklanarak, aynı dilekle ilk yayık döğmede yayığın içine atılır.(Beyköy)

Hıdrellez günü küçük ev işleri dışında iş yapılmamaktadır. Eğer ele iğne alınıp dikiş veya örgü yapılırsa o yıl her işin başında, karşısına yılan çıkacağına inanılır. Yine o sabah evin çocukları sağlıklı olmaları dileğiyle bir dereye üçer defa suya batırılıp çıkarılır. Eğer yakında dere yoksa ev halkı çimenler üzerindeki çiğ tanelerine ellerini sürerek yüzlerini yıkarlar.(Beyköy)

Evin erkeği bereket ve bolluk dilekleri ile ahırdaki hayvanlarını okşayarak akşamdan pişirilmiş olan lokmalar ile hayvanlarını besler. Daha sonra buğday, arpa, çavdar tarlalarına giderek, bitkileri yukarıya doğru çekip çabuk büyümelerini diler.(Erikli K.)

Hıdrellez sabahı eve dışarıdan ilk önce erkek gelirse o evde o yıl erkek hayvanın, kadın gelirse dişi hayvanın bol olacağına inanılır.(Koruklu K.)

Hıdrellez gecesi köyde ve kasabada nişanlanmak isteyenler nişanlanır. Sözlenmek isteyenler için de söz kesilir.(Yayla K.)

Hıdrellez sabahında evin en yaşlı kadını akasya dalıyla ev halkının yüzlerini sırası ile yeller. Böylece uykularının tavuk uykusu kadar hafif olacağına inanılır.(Danişment K.)

Bazı köylerde dileğin resmi akşamdan bir kağıda çizilir ve taş altına konur. Sabah bu kağıt akan bir suya atılır. Yine o gece kalkılarak ne dileniyorsa bahçeye çizilerek onun resmi yapılır.(Gökçetepeköyü, Gündüzler K.)

Gece evin kapısına yeşil söğüt, akasya veya yemişken denilen ağacın dalları asılarak, o yılın bereketli ve sağlıklı geçmesi dilenir.(Kılıç K.)

Sabahleyin Cennet Narı denilen bitki kaynatılıp, bir bucuk Yâsin okunarak evin kadını tarafından ekilir. Bu bitkinin kaynatılarak elde edilen suyu, mide ağrılarına iyi geldiği için evde mutlaka bulundurulur.(Şabanmera K.)

Yine hıdrellez günü evin hanımı o yıl boyunca kullanacağı nane bitkisini toplayarak kurutmaya alır.(Karasatı K.)

Eve bereket gelmesi için etrafa darı saçılır. Yayıkların ağzına kokmaması için yemişken denilen ot konur.(Pınar K.)

Gün doğmadan önce yere serilen ipin üzerinde genç kızlar saçlar uzun olsun diye yürür. Aynı dilekle salıncakta saç ördürülür. Yine genç kızlar, kırlardan topladıkları 41 çeşit ot ve çiçeği kaynatarak, suyu ile saçlarını güzel ve uzun olsun diye yıkarlar.(Sazlıdere K.)

Ayrıca genç kızlar sabahın erken saatlerinde çavdar veya buğday tarlalarında, saçları ve boyları uzun olsun diye yuvarlanırlar. Bunu delikanlılar da boyları uzun olsun diye yaparlar. Bazı köylerde ise, bele ve saça yeşil çavdar bitkisi saçın uzun olması dileği ile takılır.(Sazlıdere K.)

Hıdrellez'den 5-10 gün evvel, insanlar kollarına pembe, kırmızı, yeşil, sarı ve beyaz bez parçaları veya iplik bağlarlar. Bu bezler veya iplikler kol veya bilekte gezdirilir. Hıdrellez'e iki gün kala bunlar bir taşın altına konulur. Hıdrellez'de taş kaldırılır. Taşın altından karınca çıkarsa o yıl ailenin koyun ve kuzusunun çok olacağına, Peygamber böceği denilen siyah böcek çıkarsa büyük baş hayvanın çok olacağına, solucan çıkarsa atlarının çok olacağına inanılır.(Koruklu K.)

Nevruz ve Hıdrellez sabahı evdeki hayvanlar akşamdan tuz gömülen yoldan geçirilir. Daha sonra o tuz, hayvanlara sağlıklı, sütlü olmaları dileği ile yemine katılarak yedirilir.(Koruklu K.)

Genç kızlar saçının uzun olması dileği ile bir urgan üzerine oturarak saçlarını ördürürler.(Maltepe K.)

Hıdrellez günü dağdan bayırdan eve odun, çalı-çırpı türünden hiçbir şey getirilmez. Eğer getirilirse eve yılan geleceğine inanılır. Yine o gün eve un alınmaz "Kara iğneler" batır diye dikiş dikilmez. (Mercan K.)

Ekinlerin üstüne bereketli olsun diye çiğ tanesi şeklinde su serpilir.(Kozköy)

Hıdrellez sabahı eğer bahçede ekilen yerlere musallat olarak toprağı kabartan köstebek varsa teneke çalınarak uzaklaştırılmaya çalışılır.(Çobançeşme K.)

Evin büyüğü oklava ile evdeki çocuklarını beline üçer defa boyları uzun olsun diye vurur.(Boztepe K.)

O gün çevredeki dereden üç defa karşıdan karşıya geçilir ve derenin içinden alınan bir taş göğse konur. Böylece yüreğinin taş gibi olacağına inanılır.(Çeltik K.)

Yeni bir yılın ve baharın gelişi olarak algılanan Hıdrellez sabahı çimenler üzerindeki çiğ taneleri toplanarak mayalanacak sütün içine konulur. Böylece bir yıl boyunca yeni maya kullanıldığı kabul edilir.(Çelebi K.)

İncir veya nohuttan yapılan maya ile ekmek yoğrularak maya tazelenir. Tazelenmezse o yıl ekmeklerin hep küflü olacağına inanılır.(Altıntaş K.)

Gündüz yapılan eğlencelere gelince; çevrede bulunan bir veya birkaç zenginin bağışladıkları kuzularla pilav pişirilir. Pilavda herkesin katkısı olması için akşamdan toplanan pirinç, bulgur, tuz vs. kullanılır. Öğleye doğru herkes önceden tesbit edilen piknik alanına gider ve ziyafete katılır.(Mecidiye B.)

Daha sonra genç kızlar akşamdan gömdükleri niyet kabını gül dibinden çıkarırlar. Yazdıkları manileri o kabın içine atarlar.(Mecidiye B.)

Öksüz bir erkek veya kız çocuğunun başına kırmızı bir yazma örtülür. Bazı yerlerde eline ayna verilerek kabın içinden akşamdan konulan süs eşyalarından birini çıkarması istenir. Bu eşyanın sahibi bellidir. Onun adına bir mani çekilir ve seslice okunur. Kaptaki eşyalar bitinceye kadar bu işe devam edilir. Buna niyet çekme denir. Bu törenin açılış manileri şu şekildedir;

Mâni mâni mankelam
Benden yâre çok selâm
İncinmesin küsmesin
Ben de varırım bir zaman

Martufalım martufal
Martufalın bahtı var
Bu niyet kime çıkarsa
Devlet gibi bahtı var

Ahtı var bahtı var

Üstü var altı vardır
Niyet kime çıkarsa
Devletli bahtı vardır

denilerek ilk niyet mânisi çekilir. (Mecidiye B.)

Daha sonra akasya, badem veya söğüt ağacına kurulan salıncakta sallanırken

Hıdrellez ele geçmez
Kavun karpuz şimdi yenmez
Yağlı pide, tuzlu pide
Yerim seni dide dide

mânisi söylenirken genç kızların ayaklarına ısırğan otu ile vurularak sevdiğinin söylenmesi sağlanır. Söyleninceye kadar da devam edilir.(Mecidiye B.)

Hıdrellez'e kaydığını zannettiğimiz bir diğer âdet bu esnada yerine getirilir. Sallanan genç ayağındaki terlikleri fırlatır. Eğer terlikler düzgün düşerse o yıl sağlıklı olacağına, ikisi de ters düşerse o yıl öleceğine inanılır.(Mecidiye B.)

Daha sonra yıl boyunca kullanılan hasırlar, bahçede yakılır. Ev halkı bu ateşin üzerinden üçer defa atlar ve o ateşin külünden alınlarına sürerler sabahleyin kapı eşiğine konulan demirin üzerinden geçilir. Böylece demir gibi sağlam olunacağına inanılır. (Mecidiye B.)

Çamlıca Beldesi ve civarında ise bu bahar şenlikleri bir ay kadar devam eder. Her köy kendi bölgesindeki şenliklere çevre köy ve kasabaları davet eder. Böylece bölge insanı bu eğlencelerle kaynaşmış olur. Bu şenliklerin Mecidiye Beldesinde tertip edilenine “Dallık”, diğer yerlerdekilerine “Bülbül” en son olarak Şabanmera köyünde düzenlenene de “Mayalar” adı verilir. Geçen yıldan yapılan adaklar yerine gelmişse adak sahipleri adaklarını yerine getirir ve keserler. Bütün adak hayvanları topluca kesilir.

Bütün bu bahar şenlikleri gösteriyor ki Keşan yöresi insanı Nevruz'u diğer adıyla Mart Dokuzu ve Hıdrelez'i yılbaşı ve bahar bayramı olarak idrak etmekte, bayramların sevgi ve kardeşliği pekiştiren günler olduğunu bu kutlamalarla göstermektedir.

A.9.6. Askere Gönderme ve Karşılama

Askere gidecek olan gençleri hısım ve akrabaları sıra ile her gece yemeğe davet eder. Daha sonra askere gidecek olan gençlerden her biri diğer arkadaşlarını topluca kendi evinde yemeğe alır. Günümüzde pek çok köyümüzde askere gidecek olan gençler için “asker düğünü” adı verilen bir gecelik eğlenceler yapılmaktadır.

Askerlik için yola çıkılacağı sabah köyün genç-yaşlı bütün erkekleri köy meydanında toplanır ve asker duası yapılır. Daha sonra asker adayları köyün bütün erkekleri ile helalleşip vedalaşır. Bu sırada herke askere giden gençlere para verir. Gençler arabaya bindikten sonra bir daha geriye dönüp bakmazlar. Bakarlarsa geri dönmeyeceklerine inanılır.

Asker evden çıkıp gidince ondan haber gidinceye kadar ev içi süpürülmez ve iç çamaşırları saklanır.(Türkmen K.) Son Cuma günü selâ vakti bir iplik üstüne Kur’an okunur ve düğüm atılarak askere gidecek olan gence verilir. O ipin askeri koruyacağına inanılır. Asker adayı evden tekbirle çıkarılır. İlk adımından toprak alınır ve saklanır. (Yeşilköy, Yerlisu K.)

Askerler gittikten sonra köy halkı asker ailelerine “Allah kavuştursun” a gider. Askerden gelen ilk mektup evin kapısının arkasına asılır.(Koruklu K.) Asker dönüşünde de asker ailelerine “geçmiş olsun” ziyaretleri yapılır. Asker aileleri daha sonra askerliğini bitirmiş olan oğlu için kurban keser veya mevlit okutur.(Kozköy)

B.MÂNİLER

Mâni sözcüğünün kaynağı şimdiye dek aydınlatılamamıştır. Ancak örneksene yoluyla birtakım varsayımlar ortaya atılmıştır. Sözlüklerin bu konuda verdikleri bilgiler, yetersiz ya da yanlışır.

Ahmet Vefik Paşa, “*Mâni, maâni*: Usûlsüz, darpsız, elhan ile taganni olunan vezinsiz, manasız güfte” diyerek, *garip* bir tanım yapmıştır.⁹ Şemsettin Sami, bir tür değil, nağme ezgi olarak düşünmektedir: “Teevvühata (ah vah etmelere, inlemelere) müteallik esvattan ibaret elhan ki ekseriya bir şarkı veya taksim in ibtidasında taganni

⁹ Ahmet Vefik Paşa, (1306): *Lehçe-i Osmani*, “Manî” maddesi, Mahmut Bey Matbaası, Dersadet: s. 764.

olunur.”¹⁰ Ali Seydi de “Bir şarkı veya taksimipte taganni olunan elhan, şarkı”¹¹ diyerek Şemsettin Sami’yi izliyor.

Sözlükçüler arasında en tutarlı bilgiyi, Hüseyin Kâzım Kadri’de buluyoruz. O, *mâni* sözcüğünün hangi asıldan olduğunun bilinmediğini (?) işaretiyle belirlediği gibi, tanımında da yanılığa düşmemiştir: “*Mâni* (?) Halk edebiyatının bir tarz-ı mahsus, ki ekseriyetle dört ve bazen altı mısradan teşekkül eder; ve hece vezninin (parmak hesabı) yedilisi ile söylenir.”¹²

Fuat Köprülü, *mâni* sözcüğünün *mana*’dan bozulduğu kanısındadır. Onun deyişince “Bu *mâni* isminin taammümünden evvel bu cins manzumelere belki de *tuyuğ* adı verildiği, yahut, bu *tuyuğ* adının sadece imalı ve cinaslı manilere alem olduğu tahmin olunabilir.”¹³

Ata Terzibaşı, *Kutadgu Bilig*’de *ma’ni* sözcüğünün bir çok yerlerde geçtiğini, ancak “Köprülü’nün anladığı gibi *mâni* biçimi ifade edilmeyip bununla *mana* kastedilmektedir” görüşünü savunuyor.¹⁴

Gerçekten, *Kutadgu Bilig*’in çeşitli yerlerinde *ma’ni* sözcüğü geçmektedir.¹⁵ Eserde, ayrıca, Acem aruzu ile yazılmış, kafiyeli örgüsü *mâni*’ye uygun 174 kıta da bulunmaktadır.¹⁶

Veled Çelebi de *mâni* sözcüğünü *mana* köküne bağlıyor: “Bu kelime Arapça *mana* telâffuz olunan malûm kelimesinin Farisî şive ile aşağı meddederek telâffuz olunan *mâ’ni* lafzından –dilimizde aynı olmadığından- *mâni* şekliyle Türkleştirmesidir. Malûmdur ki Acemler Musa, İsa’yı Musî, İsfî gibi aşağı çekerek okurlar. Bu nevi şiiire hassaten *mana* ¹⁷itlakını işte böyle son mısraları şu misaller gibi mücnes (cinaslı) olduğundandır.

Mâni ile *tuyuğ* arasındaki yakınlığa, Veled Çelebi’den önce, Fuat Köprülü de değinmiştir: “ Bu *mâni* isminin taammümünden evvel bu cins manzumelere belki de

¹⁰ Şemseddin Sami,(1317): “Manî ” maddesi, *Kamus-i Türkî*, İkdâm Matbaası, İstanbul: s.1263-1264.

¹¹ Ali Seydi, (1330): “Manî ” maddesi, *Resimli Kamus-i Osmanî*, Cihan Matbaası, İstanbul: s.924.

¹² Hüseyin Kâzım Kadri,(1945): “Manî ” maddesi, *Türk Lûgati*, TDK yayını, Cilt:III, İstanbul: s.342,

¹³ Fuat Köprülü, (1981): *Türk Edebiyatı Tarihi*, Ötüken Yayın Evi, İstanbul: s. 321.

¹⁴ Ata Terzibaşı, (1961): Türk Edebiyatında Mâni Biçiminin Doğuşu ve Gelişmesi, *Türk Yurdu*, Cilt:III Sayı:3-4(297), Haziran-Temmuz , Ankara.

¹⁵ Reşit Rahmeti Arat, (1947): *Kutadgu Bilig*, TDK yayını, İstanbul: s. 329, beyit: 3233; s.346, beyit:3348, vb..

¹⁶ Fuat Köprülü, (1966): *Edebiyat Araştırmaları*, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara: s.341.

¹⁷ Ahmet Talât Onay, (1928):*Türk Halk Şiirlerinin Şekil ve Nevi*, Akçağ Yayınevi, Ankara: s.45.

tuyuğ adı verildiği, yahut, bu *tuyuğ* adının sadece imalı ve cinaslı mânilere alem olduğu tahmin olunabilir” demektedir.¹⁸

Gibb de onlarla aynı düşünceyi paylaşmaktadır: “*Tuyuğ* Osmanlı edebî şiirine hiç bir zaman girmedigi halde, Osmanlı halk edebiyatında *mâni* ismiyle yaşar” yargısı onundur.¹⁹

Niyazi Eset, *mâni*'nin kökenini başka yönden aramakta ve hepsinden ayırmaktadır. Onun görüşüne göre *mâni*, *man* sözcüğüne –i nispet ekinin ulanmasından doğmuştur. Kimi türler, adlarını, çeşitli Türk boy ve kabilelerinden almışlardır: *Türkü-türki* (Türk), *türkmani* (Türkmen), *varsığı* (Varsak), *bayatı* (Bayat) gibi. Gerçi *man* adlı bir Türk boyu yoktur; ancak, Türkmenler, boy adlarının sonuna –i nispet ekini ulayarak, nasıl, *türkmani* 'yi yaratmışlarsa, tıpkı bunun gibi, Anadolu Türkleri de *man* sözcüğüne –i ekini getirerek *mâni* 'yi yaratmışlardır ve bu sözcük Türkçe'dir.²⁰

Bütün bu açıklamalar gösteriyor ki, *mâni* sözcüğünün çıkış yeri henüz iyice bilinmemektedir, kökeni konusunda kesin bir yargıya varmak mümkün değildir.

Mâni, anonim halk şiirinin en yaygın türüdür. Yedi heceli ve dört mısralı tek kıtadan meydana gelir. *Mâni*'nin en belirgin özelliği, tek dörtlükten oluşması ve kafiye düzeninin öteki türlere uymamasıdır.²¹

Dört mısralı mânilerde birinci, ikinci ve dördüncü mısralar birbirleriyle kafiyeli, üçüncüsü bağımsızdır. Kafiye düzeni **aaxa** şemasına uygun düşer.²²

Örnek:

Ağaçta muzı gördüm
Kırlarda kuzu gördüm
Şükür olsun Mevlâ'ya
Sevdiğim kızı gördüm²³

Üçüncü mısranın kafiye bakımından bağımsız oluşu, *mâni* yakıcıya kolaylık sağlar. İlk iki mısra giriş niteliğindedir; dörtlüğün anlam yükünü üçüncü ve dördüncü mısralar taşır. Bununla birlikte, en güzel mâniler, ilk mısralarıyla son iki mısrası

¹⁸ Köprülü, 1981:321.

¹⁹ E.J.Wilkinson Gibb, (1999): *Osmanlı Şiir Tarihi I-II*, Akçağ Yayınları, Tercüme:Ali Çavuşoğlu, Ankara: s.82.

²⁰ Niyazi Eset, (1944): *Mukayeseli ve Neşredilmemiş Mâniler*, Ankara:s.7-8.

²¹ Pertev Naile Boratav, (1978): *Türk Halk Edebiyatı*, “Manî” ,Gerçek Yayın Evi, İstanbul: s. 285.

²² Onay, 1928:37.

²³ Boztepe Köyü, Keşan

arasında “gizli bir bağ kurabilen ve böylece dış âlem ile iç duyguları kaynaştırmayı başaranlardır.”²⁴

Her *mâni* kıtası, kafiye örgüsüne göre bağımsızdır; öteki halk şiiri türlerinde her kıtanın son mısrası öbür kıtaların son mısralarıyla kafiyelendiği halde, mânilerde bu durum yoktur; çünkü mâniler tek kıtalıdır.

Kafiye şeması **aaxa** düzenine uymayan mâniler de vardır; böylelerin de, birinci ve üçüncü mısralar bağımsızdır; kafiye ikinci ile dördüncü mısralar arasındadır. Kafiye düzeni de **xaya**'dır.

Örnek:

Akhoca ovasında
Horozu kaynatırlar
Akhoca kızlarını
Maniyle oynatırlar²⁵

B.1.Mâni Örnekleri

Beş mısralı mâni:

Karaca
Aldım aşkın tüfeğin
Vurdun birkaç karaca
Dünyada bir yâr sevdim
Kaşı gözü karaca²⁶

Altı mısralı mâni:

Dile yâr
Gör bir âfet dile yâr
Ben sana vurulmuşum
Ne istersen dile yâr
Öldür beni yaşatma
Verme beni dile yâr²⁷

Yedi mısralı mâni:

Karadan hep karadan
Yârim gider gemiyle
Ben giderim karadan
Ciğerim göz göz oldu
Görünmüyor karadan
Hak beni ayırmasın
Kaşı gözü karadan²⁸

²⁴ Boratav, 1978: 287.

²⁵ Akhoca Köyü, Keşan

²⁶ Murat Uraz, (1933): *Halk Edebiyatı Şiir ve Dil Örnekleri*, Düşünen Adam Yayınları, İstanbul: s. 285.

²⁷ Kilisli Rifat Bilge, (1928): *Mâniler*, M.E.B. yayınları, İstanbul: s.24.

²⁸ Ahmet Talât Onay, (1996): *Türk Şiirlerinin Vezni*, Akçağ Yayınları, Ankara: s.202.

Sekiz mısralı mâni.

Meler gelir
Kuzular meler gelir
Yiğit aşka düşende
Başına neler gelir
Yâri illerle gördüm
Aklıma neler gelir
Hicran oku sevdiğim
Sînemi deler gelir.²⁹

On mısralı mâni:

Dağıdır
Yeller duman dağıtır
Çıktım dağlar başına
Sordum bu ne dağıdır
Felek bana ses verdi
Dedi sevda dağıdır
Çirkinler otağ kurmuş
Gelir güzel dağıtır.
İllerle güler oynar
Bana çene dağıdır.

On dört mısralı mâni:

Dağıdır
Sayda gelmez dağıdır
Gelse yârim yanıma
Cümle gamım dağıtır.
Vur külüngün Şirin'im
Sînem Ferhat dağıdır
Dilin bülbül yüzün gül
Sînen cennet bağıdır.
Ak gerdanın üstüne
Siyah zülfün dağıtır
Bir kız yüzüme gülmez
Ettiği gözdağıdır
Sensiz şeker yiyemen
Kuzum bana ağıdır³⁰

B.2.Mâni Çeşitleri

B.2.1.Yapılarına Göre Maniler

B.2.1.a. Düz mâni

Yedişer heceli dört mısradan oluşmuş, kafiyeleri çoğu kez cinassız olan mânilerdir. Bunlara *tam mâni* de denir.

²⁹ Bilge,1996:27,no.255.

³⁰ Bilge, 1996:27, no. 254.

Altın saat sendedir
Zincirleri bendedir
Dünya dolu yar olsa
Yine gönlüm sendedir³¹

B.2.1.b. Kesik mânî

İlk mısrası düşerek, yerini, yedi heceden az, anlamlı, ya da anlamsız bir sözcük (sözcük öbeği) almış, kafiyeleri cinaeslı mânilerdir.³²

O yâr gözün
Kim görmüş o yâr gözün
Arslan gücünden düşse
Karıncı oyar gözün³³

İlk mısranın düşmesi, mâninin yapısını zedelemeyi, bir eksiklik doğurmaz. Çünkü, ilk iki mısra, asıl maksada bir giriş ve uyağa başlangıç niteliğindedir. Birinci mısranın yerini tutan tek sözcük ya da sözcük öbeği, anlamlı olsun olmasın, mânini yapısında da, anlamında da aksaklığa yol açmaz.³⁴

Hatta kimi mânilerde aradaki iki mısrayı çıkarmakla da mâninin kuruluşu bozulmaz. Çünkü mânilerde anlam birimi *beyit*’tir; mânî kıtalarında beyitlerin birbiriyle anlam bakımından bağıntılı olması zorunluluğu yoktur; her beyit, anlamca bağımsızdır. Önemli nokta, belirtilmek istenen temel duygu ya da düşüncenin, son iki mısradan anlatılmış olmasıdır.

Aşağıdaki örneklerde, altı mısradan oluşan bir mâninin, bir başka söyleniş yerinde dört mısradan indirildiği halde, yapıcı ve anlamca bir noksanlık izlenimi uyandırmadığını görüyoruz.

Mâninin altılı biçimi:

Sarayım
Bülbül bekler sarayım
Bir haine dil verdim
Yıktı gönlüm sarayım
Bergüzarın istemem
Seni bir yol sarayım

³¹ Kadıköy, Keşan

³² Boratav, 1978: 286.

³³ Yayla Köyü, Keşan

³⁴ Boratav, 1978: 285-286.

Mâninin ikinci ve üçüncü mısraları atılmış biçimi:

Sarayım
Yıktı kalbim sarayın
Bergüzarın istemem
Seni bir yol sarayım³⁵

Kesik mâni 'lerde kafiyeler genellikle cinaslı olduğundan, bunlara *cinaslı mâni* adı da verilir.³⁶

Kesik mâni 'lerde birinci mısra yedi heceli olursa, *doldurmalı kesik mâni*, ya da *ayaklı mâni* de denilir.³⁷

Adam aman çe midir
Nefesin gül kokuyor
İçerin bahçe midir
Beni baştan çıkaran
Yârimin perçemidir.³⁸

Mâniler anonim halk edebiyatı ürünleridir. Fakat saz ve tekke şairleri de bu türe ilgi göstermişler, mâniler söylemişlerdir.³⁹ Hatta Irak Türkleri arasında,

Güle naz
Bülbül eyler güle naz
Girdim bir dost bağına
Ağlayan çok gülen az

mânisini, Fuzûlî'nin "düzdüğü" söylentisi yaygındır.⁴⁰

Saz ya da tekke şairlerince düzülmüş eski mâni örneklerinde, birinci mısradaki şairin adı ya da takma adı (mahlası) geçer. Anonim halk edebiyatı ürünü mânilerde bu görülmez.

HATÂYÎ'm hâl çağında
Hak gönül alçağında
Bin Kâbe'den yeğrekdir.
Bir gönül al çağında⁴¹

³⁵ Niyazi Eset, (1947): *Mâniler Kılavuzu*, Ankara Halkevi Neşriyatı, Ankara: s.17.

³⁶ Hikmet İlaydın, (1951): *Türk Edebiyatında Nazım*, İnkılâp ve Akçağ Yayınları: s. 75.

³⁷ Eset,1947: 16.

³⁸ Ahmet Rasim, (1969): *Muharrir Bu Ya!*, M.E.B. yayınları, Ankara: s. 137.

³⁹ İsmail Habib Sevük, (1942): *Edebiyat Bilgileri*, Remzi Kitapevi, İstanbul: s.197.

⁴⁰ Ata Terzibaşı, (1961): Türk Edebiyatında Mâni Biçiminin Doğuşu ve Gelişmesi, *Türk Yurdu*, Cilt: .III, sayı:3-4(297), Haziran-Temmuz, Ankara.

⁴¹ Fuat Köprülü, (1963): *Türk Edebiyatında İlk Mutasavvıflar*, Türk Tarih Kurumu Yayınevi, Ankara: s. 339.

MUHYİDDİN'em bir sözüm
 Bir savtım bir âvâzım
 Çağırın hem işiden
 Cümlede gören gözüm⁴²

LALA can lalasıdır
 Ciğer can dolasıdır
 Lala der kabrim üste
 Güzel Şah gelesidir⁴³

KASİMÎ'yem yareli
 Bağrımı yâr yareli
 Derdime em oldu yâr
 Dergâhına vareli⁴⁴

SEYDÎ'm eder taşlı dağlar
 Çiçekli kuşlu dağlar
 Sen de mi yârden ayrıldın
 Gözlerin yaşlı dağlar⁴⁵

Mânilerin karşılıklı söylenenleri de vardır. Ahmet Talât Onay, “mânilerin karşılıklı söylenmesi şarttır”⁴⁶ diyor da, mâniler için böyle bir zorunluluk yoktur. Mânîyi ya tek kişi söyler, ya da iki kişi karşılıklı değişir.

Oyunlar sırasında karşılıklı söylenen sorulu-cevaplı mânilere Kars çevresinde *akışta* adı verilir.

Bir akışta örneği:

Oğlanlar:

Karşıya kaban derler
 Ökçeye taban derler
 Kız hâtırın kalmasın
 Nişanlın çoban derler

⁴² Abdülbâki Gölpınarlı, (1963), *Alevî Bektaşî Nefesleri*, Remzi Kitabevi, İstanbul: s.262.

⁴³ Gölpınarlı, 1963: 269.

⁴⁴ Gölpınarlı, 1963: 270.

⁴⁵ Bilge, 1996: 14, no. 135.

⁴⁶ Onay, 1928: 37.

Kızlar:

Karşı kabansız olmaz
Ökçe tabansız olmaz
Niye hâtırım kalsın
Sürü çobansız olmaz

Oğlanlar:

Çoban koyun kimindir
Say, görüm niçe bindir
Benim meylim sendedir
De, görüm meylin kimdir.

Kızlar:

Çoban koyuna gider
Bakan boyuna gider
Çobanın hak-toklusu
Nişan toyuna gider⁴⁷

Kimi zaman, mâni dörtlüklerinin art arda sıralandığı görülür. Bunlar, soru-cevap niteliğini taşımaz, herhangi bir türün kapsamına da girmez.⁴⁸

Saz şairleriyle tekke şairlerinden bir kısmının eserleri arasında, mâni kıtalarına dayalı türkü, ilâhi *nefes* 'lere de rastlanır.⁴⁹

Poshoflu Zülâlî'nin aşağıdaki parçası, mâni biçimindeki dörtlüklerle yazılmıştır.

Gittim dostun bağına
Kondum gül budağına
Ötemedim kar yağdı
Gönlümüzün dağına

Komşulukta var sancı
Bir duymaktır ilâcı
Gizli mektup yazardım
Rüzgâr olsa postacı

Gülünç oldum ağyar
Vardım hangi diyara
Yârime nasıl gidem

⁴⁷ M. Fahrettin Kırzioğlu, (1962): Halk Edebiyatı Deyimlerimiz III, *Türk Dil Dergisi*, Mayıs, Sayı:128, s. 350-351.

⁴⁸ Onay, 1928: 44-45.

⁴⁹ Onay, 1928: 96.

Elim boş, yüzüm kara
Geçtim, devletten, var'dan
Bütün dosttan, ağyardan
İhtiyar oldum amma
Gönül ayrılmaz yârdan⁵⁰

Mâni kıtaları, koşma dörtlüklerinin arasına da girebilir. Böyle koşmalar, *yedekli koşma* diye anılır.⁵¹

Saz şairlerinin karşılaşmalarında, mânilerle deyiştikleri de görülür. Böylelikle, deyişlere çeşni katılmış olur. Sümmânî-Zülâlî karşılaşmasının mâni kalıplarıyla olan bir kısmını aşağıya alıyoruz.

Sümmânî:

Bir bağdan bağa uçtum
Bir daldan dala geçtim
Çirkinden bal yemedim
Güzelden ağı içtim

Zülâlî:

Güzelim eşiğinde
Öleydim beşiğinde
Tükten yapsalar yatmam
Çirkinin döşeğinde

Sümmânî:

Dünden bugün beterim
Derdi derde katarım
Çirkin bal verse yemem
Güzelden taş yutarım

Zülâlî:

Rakîp yâre kavuştu
Benim ciğerim pişti
Dün bir çirkine baktım
Gözlerime ağ düştü

⁵⁰ Taşpınar Dergisi, (1938): sayı: 71, eylül, Afyon.

⁵¹ Kırzioğlu, 1962: 353.

Basılmış halk hikâyelerinin bir kısmında da (Tahir ile Zühre, Ferhat ile Şirin, Gül, ile Sitemkâr, Leylâ ile Mecnun) *mâni* biçiminde şiirlerle karşılaşılır. Bunların, halk şairlerinin elinden çıkmadığı sanılıyor.⁵²

Mânilerin bir kullanılış yeri de *türkü*'lerdir. "Azerbaycan ve İranlı Türk âşıkları, her türkünün dörtlüğünden sonra bir *mâni* (*bayatı*) şeklinde nazım parçası (çok defa bunlar cinaslı mânilerdir) ilâvesini ihmal etmezler. Bunlar ya anonim, harciâlem mânilerdir, yahut da o anda sanatkârın irticalen bulduğu, söylediği şeylerdir."⁵³

İstanbul'un mânilerinin bir özelliği vardır. Bunlar, *Adam aman* tekerlemesiyle başlar ve özel bir ezgiyle okunurlar. İlk mısradaki tekerlemenin ardından gelen sözler, mâninin uyağını belirler.⁵⁴ Bu çeşit mâniler cinaslıdır, bundan ötürü *cinaslı mâni* türüne girerler.

İki İstanbul mânisi:

Adam aman yâr asar
Hekim isen bak nabzıma
Cerrah isen yara sar
Beni kimse asamaz
Asar ise yâr asar⁵⁵

Adam aman kuzusu
Çay kuru çeşme kuru
Nerden içsin kuzu su
Beni yakıp bitiren
Bir ananın kuzusu⁵⁶

B.2.2.Konularına Göre Maniler

Mânilerin başlıca teması sevgi'dir. Sevgiyi dile getirmeyen, o eksen çevresinde dönmeyen mâni düşünülemez. Mâni kıtasının son iki mısrasında sevgi duygusu, etkileyici bir dille açığa vurulur. Mânide önceki mısralar, daha çok, sevilenin çevresinden yankılar verir; bir giriş, asıl amaca hazırlık niteliği taşıdığı için, mânici, bütün ustalığını son iki mısradaki göstermeye çalışır.⁵⁷ Bunlarda da sadece seven iki

⁵² Pertev Naili Boratav, (2003): *Halk Hikâyeleri ve Hikâyeciliği*, Tarih Vakfı Yayınları, İstanbul: s. 45.

⁵³ Boratav,1978: 51.

⁵⁴ Rasim, 1969:137-139; Onay, 1928: 45-47.

⁵⁵ Rasim, 1969: 138.

⁵⁶ Onay, 1928: 46.

⁵⁷ Vasfi Mahir (Kocatürk), (1939): *En Güzel Türk Mânileri*, İstanbul: s. 5.

gönlün duygularını yansıtır. Mâninin yapısı gereği, toplumsal olaylara değinilmez. Bunlar, sevgi ile ilişkileri ölçüsünde mâninin yapısında yer alır.⁵⁸

Mânilerin konuları değişiktir, buna bağlı olarak da mânilerin sınıflanma denemeleri yapılmıştır. Pertev Naili Boratav, mânileri on bölüme ayırır: *1-Niyet mânileri. 2-Atışma mânileri. 3-Tarlada ve işte çalışırken gelip geçenlere söylenen mâniler. 4- Bekçi ve davulcu mânileri. 5-Saticıların söyledikleri mâniler. 6-Semai kahvelerinde söylenen cinaslı mâniler. 7-Âşık-hikâyecilerin söyledikleri mâniler. 8-Mektup mânileri. 9-Düğünlerde söylenen mâniler. 10-Mâni kıtalarından oluşmuş, mâni özelliğini yitirmemiş, "basit makamlı veya konuşma üslûbunda mâniler."*⁵⁹

Bu sınıflama, şüphesiz, bir kesinlik anlamı taşımaz; ancak, mânilerin kapsamını göstermesi bakımından genel bir fikir verir.

Mâni söyleme, kadınların tekelindedir, denebilir. Mânilerin adsız yaratıcıları genellikle kadınlardır. Saz şairleri dışında, erkeklerin mâni söylediklerine pek rastlanılmaz. Ancak karşılıklı mânilerde erkekler topluluğu, bir ağızdan, karşı tarafın söylediklerini karşılarlar.

Halk arasında mâni söylemek için *mâni yakmak, mâni düzmek, mâni atmak* deyimleri kullanılır.⁶⁰ Mâni söyleyenlere *mânici, mâni yakıcı, mâni düzücü* denir. Bunlar, irtical güçleriyle, halkın duygu ve dileklerini özlü biçime yansıtan kişilerdir. "Düğünde, ölümdede, ayrılıkta, buluşmada, gurbette, gurbetten dönüşte, sevinçte, üzüntüde, sözün kısası hayatın bütün olayları karşısında, bütün olayları içinde akla ilk gelen anlatış yolu mâni'dir."⁶¹

Ahmet Kutsi Tecer'in belirttiği gibi, *mâni*, edebî halkbilim ürünlerinin saf örneklerinden biri olmakla birlikte, "hiç bir zaman gerçekten âşıkların bir tarzı olmamıştır."

⁵⁸ İlhan Başgöz, (1952): Mânilerimizin Başlıca Temleri, *Seçilmiş Hikâyeler Dergisi*, sayı:7-8, Ağustos – Eylül.

⁵⁹ Boratav, 1978: 287.

⁶⁰ Rasim, 1969: 136; Onay, 1928:7,8; Türk Şiirlerinin Vezni, s.12.

⁶¹ Ali Saraçoğlu, (1960): Üst Van Gölü Bölgesi Mânileri, *Türk Dili Dergisi*, Sayı:103, 1 Nisan

Maniler öteki halk şiiri türleri gibi, özel bir ezgi ile söylenir.⁶² Bir ezgiye bağlı olarak söyleniş halk şiirinin değişmez özelliğidir.

B.3. Keşan ve Civarından Derlenen Maniler

Bölgemizden derlediğimiz maniler alfabetik sıraya göre şunlardır:

A benim acı yârim
Başımın tacı yârim
Eller bana acımaz
Sen bana acı yârim
(Koruklu K.)

Ağacın dalları var
İncirin balları var
Yarin yanaklarında
Hüda'nın alları var
(Çamlıca B.)

Ağaçta muzı gördüm
Kırlarda kuzu gördüm
Şükür olsun Mevlâ'ya
Sevdiğim kızı gördüm
(Boztepe K.)

Ağzımdaki sakızı
Çiğner iken düşürdüm
Hastalı(ğ)ı mı sorarsan
Konuşurken üşüdüm
(Çeltik K.)

Ahmet mi derler sana
Mehmet mi derler sana
Sen beni alamazsan
Serseri derler sana
(Seydiköy)

Ahret kapıyı açtım
Açtım da geri kaçtım
Ya gelirim ya gelmem
Yarımle helâllaştım
(Çeltik K.)

⁶² Osman Cemal Kaygılı, (1937): *İstanbul'da Semai Kahveleri ve Meydan Şairleri*, İstanbul Eminönü Halkevi Neşriyatı, İstanbul: s. 21.

Ahretle otururuz
Abaları dokuruz
Yardan gelen mektubu
Ahretimle okuruz
(Çelebi K.)

Akan sular olayım
Kız testine dolayım
Gümüştten kollarına
Bir bilezik olayım
(Bahçeköyü)

Akardım çağlamazdım
Gülerdim ağlamazdım
Bilseydim ayrılık var
Sana bel bağlamazdım
(Seydiköy)

Ak entari asılsın
Yakaları basılsın
Çoktan beri görmedim
Kara gözlüm nasılsın
(Çobançeşme K.)

Ak entari giyersin
Kime boyun eğersin
Söyle sevdiğim söyle
Hangi kızı seversin
(Dişbudak K.)

Akhoca ovasında
Horozu kaynatırlar
Akhoca kızlarını
Maniyle oynatırlar
(Akhoca K.)

Ak koyun melemesin
Mor menekşe yemesin
İstedi(ği)ni almayan
Ben evlendim demesin
(Büyükdoğanca K.)

Akşamdan kalan yemek
Mercimektir mercimek
Nerde kaldı gelmedi
Kısa boylu pezevenk
(Çamlıca B.)

Ak üzüm asmasıyım
Fabrika basmasıyım
Doktor bana kâr etmez
Veremler hastasıyım
(Barağı K.)

Ak üzümün salkımı
Benim yarım saklı mı
Saklı ise çıkarın
Aldırırım aklımı
(Altıntaş K.)

Ala koçum yayılır
Saçakları sayılır
Çıkma güzel kapıya
Gören olur bayılır
(Karacaali K.)

Aldım çorap örmeye
Çıktım yarı görmeye
Yeminli misin yarım
Bizim yola dönmeye
(Mahmut K.)

Al eline kalemi
Yaz başına geleni
Seni sevdim seveli
Oldum dertli veremli
(Seydiköy)

Al eline tavayı
Ellerin karalansın
Beni gördüğün yerde
Ciğerin paralansın
(Kılıç K.)

Al mendilim kokulu
Karyolada sokulu
İlk yarimin sevdası
Ciğerimde sokulu
(Danişment K.)

Altın saat sendedir
Zincirleri bendedir
Dünya dolu yar olsa
Yine gönlüm sendedir
(Kadıköy)

Al tavuk gıdak dedi
Yumurtam sıcak dedi
Annem veriyor ama
Bey babam ufak dedi
(Kızkapın K.)

Altın tasta gül kuruttum
Anam söyledi unuttum
Dinlemedim anamı
Gençliğime yas tuttum
(Şükrü K.)

Altında atı güzel
Üstünde boyu güzel
Komşudan namın aldım
Mecliste huyu güzel
(Küçükdoğanca K.)

Altın yüzük parma(ğ)ında
Karşılaştık harmanda
Ben sana soracağım
Gündüzün bir zamanda
(Şükrü K.)

Altını ezdireyim
Boynuma dizdireyim
Cep aynası değilsin
Cebimde gezdireyim
(Beşköyü)

Ana başta taç imiş
Her derde ilâç imiş
Bir evlât pir olsada
Anaya muhtaç imiş
(Mahmut K.)

Altını fazla eşme
Nefsine esir düşme
Kendinin sevdiğini
Altın ile değışme
(Şükrü K.)

Annem değil buralı
Kalbim çoktan yaralı
Gözlerim görmez oldu
Yarimden ayrılalı
(Maltepe K.)

Altını sarraf bilir
Dertliyi cerrah bilir
Benim seni sevdi(ğ)imi
Yalnız bir Allah bilir
(Karasatı K.)

Annem entari almış
Ketenin mavisinden
Çağırın gelsin yarım
Çeltik'in kahvesinden
(Çeltik K.)

Altınım tabak oldu
Yüreğim harab oldu
Ben sana varacaktım
Düşmanlar sebep oldu
(Kadıköy)

Annem entari almış
Rengi akşam güneşi
Ciğerlerim yanıyor
Var ayrılık ateşi
(Pınar K.)

Annem entari almış
Siyah dalları varmış
Keşke sevmez olaydım
Yarimin yarı varmış
(Seydiköy)

Arabayı koşmuşsun
Tarlaya mı gidersin
O beyaz gömleğini
Her güne mi giyersin
(Çamlıca B.)

Arabada döşeme
Al yorganı üşüme
Üç ay sonra sendeyim
Kara gözlüm düşünme
(Kozköy)

Ara kapı aralık
Nedir bu kalabalık
Ben yarimi görmedim
Dünya bana karanlık
(Seydiköy)

Araba gider ırma(ğa)
Söğüt dalı kırmağa
Gümüş yüzük yaptırđım
O kınalı parmağa
(Suluca K.)

Arkamdaki saçları
İnce uzun örmüşler
Akşam rüyamda gördüm
Beni sana vermişler
(Mahmut K.)

Arabalar işlesin
Beygırleri kişnesin
Yare iki sözüm var
Ciğerine işlesin
(Lalacık K.)

Arkamdaki saçları
Kısa diye örmezler
Beni sana sevdiğim
Küçük diye vermezler
(Pınar K.)

Arabam dolu demir
Keşan'dan gelir emir
Elindeki zinciri
Benim aşkıma çevir
(Orhaniye K.)

Arkamdaki saçlarım
Bele deđiyor bele
Benim yarım çok güzel
Nasıl vereyim ele
(Şükrü K.)

Arabanı çekerim
Darıldın mı şekerim
Bu dünyanın kahrını
Bir yâr için çekerim
(Mecidiye B.)

Arkamdaki saçlarım
Uçları yumak yumak
Allah kısmet etçek mi
Bir yastıkta uyumak
(Boztepe K.)

Arabanın arşını
Tara yarım başını
Bulmuşsun güzel kıızı
Ne sorarsın yaşını
(Çamlıca B.)

Arkandaki saçları
Ördüğüme pişmanım
Seni sevdim seveli
Dostlarıma düşmanım
(Kadıköy)

Armudu ben dişledim
Sapını gümüşledim
Sevgilimin ismini
Kazağıma işledim
(Seydiköy)

Asılık fener misin
Üflesem söner misin
Annen baban vermezse
Sen benden döner misin
(Şükrü K.)

Armudu taşlayalım
Dibinde kışlayalım
Kağıt kalem al yarım
Maniye başlayalım
(Yerlisu K.)

Askere bak askere
Sol elinde tezkere
Nişan yapalım sana
Nişanlı git askere
(Çobançeşme K.)

Armut dalda bir iki
Saydım saydım on iki
On ikinin içinde
En güzel yar benimki
(Çeltik K.)

Askeriye cipleri
Vızır vızır vızlıyor
Yar aklıma gelince
Yüreklerim sızlıyor
(Yayla K.)

Armut daldan düşer mi
Güneş ile pişer mi
Sen gavur ben müslüman
Bize nikâh düşer mi
(Mercan K.)

Asker yapar talimi
Kimse bilmez halimi
Hem askerlik hem sevda
Eritiyor yarımı
(Seydiköy)

Arpa biçerim arpa
Tepenin arkasında
Sanma seni severim
Dalga geçerim dalga
(Kadıköy)

Asmada üzüm sana
Kem midir sözüm sana
Seher yıldızı gibi
Dikmişim gözüm sana
(Türkmen K.)

Arpa biçtim ellikle
Yare gittim terlikle
Yâr terini sileyim
Elimdeki mendille
(Dişbudak K.)

Asmadan gel asmadan
Şalvarı var basmadan
Kızlar gelin oluyor
Üzengiye basmadan
(Şükrü K.)

Arpalar ekiliyor
Dibine dökülüyor
Çevreme ip dolaşmış
Uğraştım sökölüyor
(Dişbudak K.)

Asmadan üzüm aldım
Sapını uzun aldım
Gel yarım konuşalım
Babandan izin aldım.
(Karlı K.)

Asmadan üzüm düşer
 Toplarım beşer beşer
 Ortağınız var iken
 Bize ayrılık düşer
 (Karlı K.)

Asmaların üzümü
 Dinle yarım sözümü
 Dinlemezsen sözümü
 Göremezsin yüzümü
 (Karlı K.)

Asmanın konakları
 Doldurdum yalakları
 Askerdeki yarimin
 Çınlasın kulakları
 (Şabanmera K.)

Asmanın tepesinde
 Kuru üzüm olur mu
 Kardım kara sevdaya
 Benden hayır olur mu
 (Yeşilköy)

Asma sarmış üzümü
 Dinle yarım sözümü
 Dinlemezsen sözümü
 Göremezsin yüzümü
 (Yerlisu K.)

Aşağıdan gelirler mi
 Yolları bilirler mi
 Beni almam dermişsin
 Sormazsın verirler mi
 (Yeniçiftlik K.)

Ata binerim ata
 Atı oynata oynata
 Yarım senin babana
 Vallah di(ye)cem kaynata
 (Çeltik K.)

Ata binerim ata
 Giderim hükümete
 Senin baban yok yarım
 Kim oluyor kaynata
 (Yeniceçiftlik K.)

Ateşe koydum sacı
 Acı biberim acı
 Doktorlarda bulunmaz
 Kara sevda ilacı
 (Danişment K.)

Ateşte süt pişiyor
 Bülbüller ötüşüyor
 Pezevengin oğluyla
 Kardeşim sevişiyor
 (Altıntaş K.)

Ateşte süt pişiyor
 Toprak tenceresinde
 Gel yarım konuşalım
 Mutfak penceresinde
 (Altıntaş K.)

At gelir şakır şakır
 Süt gelir bakır bakır
 Yine karşıma çıktın
 Börülce gözlü çakır
 (Dışbudakköyü)

Atınada kavaklar
 Mor açıyor zambaklar
 Ben anneme doymadım
 Doysun kara topraklar
 (Şükrü K.)

Attı(ğ)ım tezek değil mi
 Verdi(ği)m yüzük değil mi
 Sen or(a)da ben bur(a)da
 Bize yazık değil mi
 (Yerlisu K.)

Avlu dibi kırmızı
Ben annemin bir kızı
Yarimle konuşurken
Doğdu sabah yıldızı
(Çeltik K.)

Ayağında ten çorap
Oymalıdır oymalı
Olmuş dünya güzeli
Buna nasıl doymalı
(Paşayığit B.)

Avlu dibinde keser
Bandırmaya yel eser
Yarim sana geleceğim
Babam duyarsa keser
(MecidiyeK.)

Ayağında terlikler
Ruganidir rugani
Yar beni görmeyeli
Nice olmuş yabani
(Gökçetepeköyü)

Avlu dibine yatmış
Eline diken batmış
A benim kara gözlüm
Akşam kimlere bakmış
(Çamlıca B.)

Aya(ğ)ndaki çorabı
Ben örmedim mi yarım
Kızlarla konuşurken
Ben görmedim mi yarım
(Seydiköy)

Avlu dibi beklerim
Vay benim emeklerim
Eller yarım dedikçe
Özlüyor yüreklerim
(Akçeşme K.)

Ayağında terlikler
Çiçek açar erikler
Anla be yarım anla
Sanadır bu maniler
(Bahçeköyü)

Avlu dibi mum yanar
Oğlunun burnu kanar
Binmiş otuz yaşına
Onbeşinden kız arar
(Yenimuhacir B.)

Ayak bağı çözülmüş
Bağla sevgilim bağla
Ayrılık günü gelmiş
Ağla sevgilim ağla
(Yerlisu K.)

Aya baktım ay beyaz
Cebe baktım para az
Kıza baktım kız beyaz
Bu kız bize yaramaz
(Çamlıca B.)

Ayakkabımın izi
Babam duymasın bizi
Babam duyarsa bizi
Öldürür ikimizi
(Yeşilköy)

Ay açıyor açıyor
Mısır pülçek saçıyor
Almış Şerif Nadde'yi
Misirlikten kaçıyor
(Yerlisu K.)

Ayakkabımın teki
Çamurda battı kaldı
Yarım güzel aradı
Şimdi de benden kaldı.
(Erikli K.)

Ayakkabım toz attı
 Subay bana göz attı
 Atma subay gözünü
 Annem sinirle baktı
 (Altıntaş K.)

Ayvacı gelir ayvacı
 Ayvacı değil meyvacı
 Ver anne sevdiğime
 Bastığım yer davacı
 (Akçeşme K.)

Ayakkabım var benim
 Bir karış topukları
 Hep arkamdan geliyor
 Çamlıca kopukları
 (Bahçeköyü)

Bağa gittim gezerek
 Üzüm yedim ezerek
 Yine bana mı kaldın
 İki yüzlü pezevenk
 (Gökçetepeköyü K.)

Ay doğar, ayan beyan
 Yollarda kaldık yayan
 Uzun boylu gül fidan
 Evine geldim uyan
 (Çamlıca B.)

Bağa gittim üzüme
 Çıbık battı gözüme
 Çıbık seni yakarım
 Yar göründü gözüme
 (Şükrü K.)

Ayna attım çayına
 Şavku vurdu bayıra
 Eller ne derse desin
 Benim işim hayıra
 (Mahmut K.)

Bağda bülbül öter mi
 Çölün gülü biter mi
 Candan sevmek lâzımdır
 Sevdim demek yeter mi
 (Şükrü K.)

Ay on para on para
 Muhtarın donu kara
 Bu dünyada yok imiş
 Muhtar gibi maskara
 (Beyendik B.)

Bahçede hanımeli
 Hayatımın temeli
 Yakçam dermişsin yarım
 Yanmam yakarak seni
 (Gökçetepeköyü)

Ayva ayvalıktayım
 Ayva toplamaktayım
 Yarım gitti gideli
 Her gün ağlamaktayım
 (Gündüzler K.)

Bahçede iğde midir
 Dalları yerde midir
 Her gördü(ğü)nü seversin
 Sendeki mide midir
 (Yeniçiftlik K.)

Ayva sarısı yarım
 Dünya yarısı yarım
 Sana kısmet olmasın
 Benden başkası yarım
 (Şükrü K.)

Bahçede yeşil bakla
 Otur altına topla
 Benim yarım öğretmen
 Koymaz başına şapka
 (Çeltik K.)

Bahçeden ot yolarım
 Parmağıma dolarım
 Çok konuşma kaynana
 Saçlarını yolarım
 (Gökçetepeköyü)

Bahçelerde ıspanak
 Dibindedir köstebek
 Sizde mi duyuluyor
 Dönüp dönüp istemek
 (Karacaali K.)

Bahçelerde bal kabak
 Açılır tabak tabak
 Sen beslemedin beni
 Aldığın kabağa bak
 (Yerlisu K.)

Bahçelerde lahana
 Yaprağına kar yağsa
 Yalnız kalan kızlar
 Oğlanlara yalvarsa
 (Büyükdoğanca K.)

Bahçelerde bibersin
 Nede güzel dilbersin
 Sana gönül veremem
 Yarın asker gidersin
 (İzzetiye K.)

Bahçelerde mor olur
 Güzel kızlar yar olur
 Yarım vefalı ise
 Derdime derman olur
 (Şükrü K.)

Bahçelerde börülce
 Oynar gelin görümce
 Oynasınlar bakayım
 Bir araya gelince
 (Çeltik K.)

Bahçelerde sardunya
 Sardunyayı kırdın ya
 Sen ellere bakarken
 Gene bana kaldın ya
 (Altıntaş K.)

Bahçelerde dal yarım
 Sarı gülü al yarım
 Benden güzel bulursan
 Hiç kaçırma al yarım
 (Kadıköy)

Bahçelerde sarımsak
 Sarıl sarıl sarılsak
 İkimiz de bir boyda
 Çimlerde yuvarlansak
 (Seydiköy)

Bahçelerde eğrelti
 Bunlar ikisi elti
 İki de bir boyda
 Bilinmiyor kıymeti
 (Çeltik K.)

Bahçelerde sarmaşık
 Sarmadan oldum aşık
 Yar aklıma gelince
 Elimden düşer kaşık
 (Karahisar K.)

Bahçelerde gündendi
 Gündendi gölgelendi
 Yarımden haber geldi
 Dertlerim tazelendi
 (Altıntaş K.)

Bahçelerde saz olur
 Gül açılır yaz olur
 Ben yarime gül demem
 Gülün ömrü az olur
 (Şükrü K.)

Bahçenin güllerini
Özledim ellerini
Süslü bir soba yaktım
Gel ısıt ellerimi
(Karahisar K.)

Bahçenin kapısını
Bir vuruşta açarım
İstet yarım bir kere
Vermezlerse kaçarım
(Çeltik K.)

Bahçenizde dut var mı
Havada bulut var mı
Ben yarımı kaybettim
Bulmaya ümit var mı
(Akhoca K.)

Bahçeye gel göreyim
Eline gül vereyim
Dalgacısın be yarım
Nasıl gönül vereyim
(Karasatı K.)

Bahçeye mısır ektim
Gelen geçen bozmasın
Ben yarımle konuştum
Allah günah yazmasın
(Şükrü K.)

Bahçeye vardım nar için
Gül kopardım yar için
Anneler kız büyütmüş
Çocuklara yatmak için
(Şükrü K.)

Bana mektup yaz yarım
Koy kibrit kutusuna
Bizim yoldan geçerken
At evin arkasına
(Çeltik K.)

Başım ağrıyor başım
Gelmedi arkadaşım
Çayır çimen kurudu
Kurumadı gözyaşım
(Çeltik K.)

Başımdaki şarpayı
Tersine bağlamışım
Çekil oğlan karşımdan
Ben sana kalmamışım
(Kılıç K.)

Başımdaki tülbenti
Anneme bağlatırım
Mektup yazmayı bilsem
Yar seni ağlatırım
(Koruklu K.)

Başımdaki tülbenti
Bağla sevdiğim bağla
Ben askere gidince
Ağla sevdiğim ağla
(Kadıköy)

Başımdaki tülbenti
Yana bağlarım yana
Bu sevdalı başımı
Sana bağlarım sana
(Mahmut K.)

Başımdaki yamaktır
Bu dağları aşmaktır
Bu dünyanın sefası
Yarine kavuşmaktır
(Küçükdoğanca K.)

Başındaki oyalar
Çiçek gibi açılıyor
Bir okulda okuduk
Şimdi benden kaçıyor
(Kadıköy)

Batozumun dumanı
İnce yapar samanı
Anmayın eski yarı
Geçti onun zamanı
(Lalacık K.)

Bayram divânın olsun
Bahçem seyrânın olsun
Bayram kurbandsız olmaz
Canım kurbanın olsun
(Barağı K.)

Bir avuç kara biber
Üflesem yere gider
Ağız açık olanın
Elinden yarı gider
(Çeltik K.)

Ben bir evler yaptırdım
Camlarını taktırdım
Sinemaya giderken
Görümce mi kaptırdım
(Mahmut K.)

Bir tarla nohut ekdim
Kavurmamalım yarım
El ağzına bakıpta
Ayrılmamalım yarım
(Maltepe K.)

Ben bir yeşil fenerim
Yanar yanar sönerim
Ben nişanlı değilim
Her tarafa dönerim
(Altıntaş K.)

Bir teneke nohutu
Kavurmamalım yarım
İki sene isteştik
Ayrılmamalım yarım
(Lalacık K.)

Ben saçımı yıkarım
Suları süzüm süzüm
Bizim camın altında
Uyumuş kara gözlüm
(Kızılkapan K.)

Bisiklete binersin
Bizim yolda inersin
Annem babam görürse
Lastik patladı dersin
(Çobançeşme K.)

Benim saçlarım uzun
Örmüyorlar be yarım
Beni sana münasip
Görmüyorlar be yarım
(Kozköy)

Bizim bahçe otlanmış
Gel kazalım ahretim
Yarlar mektup istiyor
Gel yazalım ahretim
(Bahçeköyü)

Beyaz giyme toz olur
Siyah giyme söz olur
Biz yarımle birlikte
Bin yıl gezsek az olur
(Pınar K.)

Bizim bahçede güller
Hem mor açar hem beyaz
Söyle yarım annene
Nişan yapalım bu yaz
(Mahmut K.)

Beyaz taksi geliyor
Ablam gelin oluyor
Ablam böyle gidince
Bana sıra geliyor
(Karlı K.)

Bizim bahçede güller
Sarıdır yarım sarı
Elinden şişe düşmez
Senin neyine karı
(Beyköyü)

Bizim camın altına
Kim koymuş tesbisini
Babam vuracam diyor
Kollasın kendisini
(Çelebi K.)

Bizim camın altında
Farkındayım farkında
Ben yarimle konuştum
Şu Keşan'ın parkında
(Seydiköy)

Bizim camın altında
Kim kırmış testisini
Babam döv(e)cek oluyor
Kollasın kendisini
(Kadıköy)

Bizim camın altında
Kim yemiş fıstıkları
Çıkarma yar ceketini
Okurlar mektupları
(Maltepe K.)

Bizim evin arkası
Dokuma fabrikası
Yarimin arabası
Kadillâktır markası
(Sazlıdere K.)

Bizim evin arkası
Dokuma fabrikası
Verdim yare sevdayı
Açık gezer yakası
(Çamlıca B.)

Bizim evin arkası
Kiremit fabrikası
Yarimin arabası
Keşan'ın fiyakalısı
(Pırnar K.)

Bizim evin önünde
Açmaz olur zambaklar
Yar buradan gideli
Zindan oldu sokaklar
(Mercan K.)

Bizim evin önünde
Beş tane kaya yarım
Baban evlendirmezse
İş yapma uyu yarım
(Pırnar K.)

Bizim evin önünde
Gündöndü açmış çiçek
Acıyorum sevdiğim
Hayat bekar geçecek
(Orhaniye K.)

Bizim evin önünde
Mektup okunur yarım
Sana bir şey deseler
Bana dokunur yarım
(Pırnar K.)

Bizim evin önünde
Motor arabaları
Beni yardan ayıran
Yarın akrabaları
(Sazlıdere K.)

Bizim evin önünde
Ördeklerin denizi
Babam vermem deyince
Yarım attı benizi
(Pırnar K.)

Bizim evin önünde
Ördeklerin denizi
Yar benden ayrılınca
Soluverdi benizi
(Danışment K.)

Bizim evler kenarda
Gelseler göremezler
Yarimden başkasına
Kesseler veremezler
(Sazlıdere K.)

Bizim evler tepede
 Üfürsen gider öte
 Yarım öğretmen çıkmış
 Yaşasın Kepirtepe
 (Çamlıca B.)

Bizim köyde yaz yarım
 Gömleği beyaz yarım
 İnşallah gelemesin
 İki satır yaz yarım
 (Altıntaş K.)

Bizim köye gelmek var
 Kundura çevirmek var
 Düşün düşün al yarım
 Ölünce geçinmek var.
 (Seydiköy)

Bizim tarla keleme
 Getir çoban teleme
 Getirmezsene teleme
 Gidiyorum aleme
 (Erikli K.)

Bizim tarla on dönüm
 Ortası bölüm bölüm
 Eller ayrılısın yarım
 Bize ayrılık ölüm
 (Karlı K.)

Bizim tarla otlanmış
 Gel ahretim kazalım
 Yarlar mektup istemiş
 Gel ahretim yazalım
 (Kadıköy)

Bizim tarla yanında
 Sizin tarlalar yarım
 Göz atmaktan anlamam
 Mendiller salla yarım
 (Dışbudak K.)

Boğazımda inciler
 Kümesteki civcivler
 El ele olsun yarım
 Konuştu(ğ)umuz geceler
 (Çeltik K.)

Boncuk buldum bir dizi
 Oldular iki dizi
 Teskereni al yarım
 Ayıracaklar bizi
 (Mecidiye B.)

Boncuk buldum diziyile
 Gören var mı gözüyle
 Yarım bana darılmış
 Hep ellerin sözüyle
 (Mecidiye B.)

Boynumdaki altını
 Bozduralım sarrafa
 Gel seninle sevdiğim
 Kaçalım bir tarafa
 (Bahçeköyü)

Boynumdaki altınlar
 Benim değil emanet
 Ver anne istedi(ği)me
 Yok mu sende merhamet
 (Gündüzler K.)

Boynumdaki altınlar
 Dizinedir dizine
 Benim yarım askerde
 Bekliyorum izine
 (Çeltik K.)

Boynumdaki altınlar
 Koparsa ekle yarım
 Annem üç sene vermez
 Seversen bekle yarım
 (Kadıköy)

Boynumdaki altınlar
 Sarı be yarım sarı
 Elinden şişe düşmez
 Senin neyine karı
 (Kadıköy)

Boynumdaki kolyede
Yazıyor kalbim seni
Üzülme kara gözlüm
Ne zamansa ben senin
(Siğilli K.)

Boynumdaki kolyeyi
Koparsa ekle yarım
Bir abim var önümde
Seversen bekle yarım
(Çeltik K.)

Boynumdaki zincirler
İnadına kırmızı
İnat benim değil mi
Aldırmam çirkin kızı
(Sazlıdere K.)

Bu gün ayın ondördü
Kız saçını kim ördü
Öürse yarım örsün
Ay karanlık kim gördü
(Seydiköy)

Bu gün günlerden Pazar
Kâtipler yazı yazar
Kâtip elin kırılısın
Hepte ayrılık yazar
(Yerlisu K.)

Bu gün günlerden Salı
Kuşun ağzında çalı
Ben yarimi görmedim
Görenlere ne mutlu
(Mahmut K.)

Bugün hava bulutlu
Çobanlara ne mutlu
Çoban kızı görünce
Koyunları unuttu
(Suluca K.)

Bu gün hava bulutlu
Mendilim dutlu dutlu
Ben yarimi görmedim
Görenlere ne mutlu
(Gökçetepeköyü)

Bu gün hava bulutlu
Yağmur yağacak gibi
Yollara bakıyorum
Yarım gelecek gibi.
(Çeltik K.)

Bu gün hava yaz yarım
Koyunlar beyaz yarım
Koyunların ardında
Bana mektup yaz yarım
(İzzetiye K.)

Bu gün suva suvadım
Çıktım yarı aradım
Yar bana karşı geldi
O güldü ben ağladım
(Şabanmera K.)

Bu gün yağmur yağmasın
Bir damla damlamasın
Söyle oğlan annene
Bana laf yollamasın
(Şükrü K.)

Bu saçlar akar gider
Taşları yıkar gider
Dünya bir penceredir
Her gelen bakar gider
(Seydiköy)

Bu tarla uzun tarla
Parla sevdiğim parla
Yanıma gelemezsen
Karşıdan mendil salla
(Büyükdoğanca K.)

Buz çiçeğim buzludur
Yarım şeker sızdırır
Nazlı yarimin ismi
Koynumda yazılıdır
(Türkmen K.)

Bülbül çimende öter
Güller dalında biter
Ölüm Allah'ın emri
Ayrılık ondan biter
(Karacaali K.)

Büyük evin penceresi
Kırılmış çerçevesi
Kalk bire Mustafa abi
Yandı pilav tenceresi
(Yayla K.)

Cam altında durmayın
Cama tık tık vurmayın
Biz yarimle sözlüyoruz
Siz bizi ayırmayın
(Kozköy)

Cam cama eklenir mi
Cam dibi beklenir mi
Gitme yarim askere
O kadar beklenir mi
(Koruklu K.)

Cam cama eklenir mi
Cam dibi beklenir mi
Üç ay değil sevdiğim
Üç sene beklenir mi
(Sazlıdere K.)

Cam çerçeve yapamam
Dağa ateş yakamam
Benim yarim yok burda
Kimselere bakamam
(Karasatı K.)

Cam dibinde jandarma
Güzel kızı kandırma
Düşmanlarım lâf atmış
Boş ver yarim aldırma
(Mecidiye B.)

Cam içinde sardunya
Sardunyayı kırdın ya
Çok kızlarla konuştuğun
Yine bana kaldın ya
(Çeltik)

Cam içinde sardunya
Yoldum yapraklarını
Hiç saklama be yarim
Gördüm yaptıklarını
(Kadıköy)

Cam içinde şişem var
İçinde menekşem var
Biz kaleye kız verdik
Cuma günü nişan var
(Yerlisu K.)

Cam önünde şişlerim
Kanevimi işlerim
Sanma dalga geçerim
Can-ı yürekten isterim
(Yeniceçiftlik K.)

Cam üstünde küpeli
Altını süpürmeli
Komşu kıza bakanın
Yüzüne tükürmeli
(Yeşilköy)

Cam üstünde şişlerim
Kanevemi işlerim
Yeşil gözlü yarimin
Boy resmini isterim
(Kılıç K.)

Camı cama eklerim
Cam dibini beklerim
Yarim gitti askere
Yedi sene beklerim
(Mecidiye B.)

Camlarında perde yok
Ben ona şaşıyorum
Sevdiğini almayan
Demesin yaşıyorum
(Çamlıca B.)

Ceviz dalı kırıktır
Dibinde su duruktur
Yarı çirkin olanın
Hep boyunu büküktür
(Şükrü K.)

Cici pabucum cici
Gezdiğim çimen içi
Benim de yediceğim
Kavrulmuş badem içi
(Yerlisu K.)

Ciğer verdim kediye
Saat geldi yediye
Şu dünya güzelleri
Erkeklerle hediye
(Şükrü K.)

Çalış sevdiğim çalış
Çalışanı severler
Sokak sokak gezme yar
Sokak güzeli derler
(Akçeşme K.)

Çam sakızı akıtma
Beni yola bakıtma
Gönderdiğim mektubu
Kimselere okutma
(Küçük Doğanca K.)

Çamaşırı yıkadım
Hangi dala sereyim
Cahil misin be yarım
Sana akıl vereyim
(Akhoca K.)

Çapa kazarım çapa
Sapına baka baka
Geç yarım bizim yoldan
Serbest yapalım toka
(Çamlıca B.)

Çapa kazarım çapa
Sapına baka baka
Gel yarım bizim yola
Bakayım doya doya
(Lalacık K.)

Çapa kazarım çapa
Sapına baka baka
Yarım bana kaç dedi
Kaçmadı cahil kafa
(Mahmut K.)

Çarşıdan kumaş aldım
Atımı suya saldım
Sevdiğim elden gitti
Ben artık yalnız kaldım
(Maltepe K.)

Çayırılık bize yakın
Çayır çiçeği takın
Ben gül oldum sen takın
Verme ellere sakın
(Mecidiye B.)

Çayırılıkta inek var
Boynuzunda sinek var
Benim yarin sırtında
Kareliden gömlek var
(Bahçeköyü)

Çayırılıkta inek var
Boynuzunda sinek var
Benim yarin sırtında
Yedi türlü yelek var
(Mahmut K.)

Çekmecemin kilidi
Üstünü gül bürüdü
Yollara baka baka
Yazık ömrüm çürüdü
(Altıntaş K.)

Çeşme başı mengene
Selam söyle yengene
Dokuz tane yar sevsen
Onuncusu ben gene
(Büyükdoğanca K.)

Çeşme başında keklik
Kızlar giyer eteklik
Kızlarda kabahat de(ği)l
Erkeklerde eşeklik
(Altıntaş K.)

Çeşmede öküz gördüm
Ağzında sakız gördüm
Kara gözlü yarımı
Keşan'da hapis gördüm.
(Çeltik K.)

Çeşmenin yalağına
Sabun koydum aldın mı
Merak etti(ği)n çocuktan
Merağını aldın mı
(Karlı K.)

Çeşmenin yalıkları
Suladım malakları
Gurbetteki yarimin
Çınlasın kulakları
(Siğilli K.)

Çeşmenin yalıkları
Sulayın malakları
Keşan oğlanlarının
Yalama dudakları
(Barağı K.)

Çeşmeye bakır astım
Kendisi dolsun diye
İçine zehir koydum
Kaynanam ölsün diye
(Altıntaş K.)

Çeşmeye bakır astım
Kendisi dolsun diye
Yare mendil yolladım
Yar beni alsın diye
(Mercan K.)

Çılbırdır dedikleri
Üzümdür yedikleri
Hep hoşuma gidiyor
Yarimin dedikleri
(Şükrü K.)

Çiğdem sarı ben sarı
Çiğdeme konmuş arı
Sevda mı çektin yarım
Niye benizin sarı
(Kadıköy)

Çilli tabakta pekmez
Çoban kavalın ötmez
Önündeki sürüler
Benim sözüme yetmez
(Gökçetepeköyü)

Çini tabakta çini
Öpsem av(u)cun içini
Nerde kaldı gelmedi
Gönlümün güvercini
(Çamlıca B.)

Çini tabakta pekmez
Muhabbet serden gitmez
Bu gözler yarı görmüş
Başkası para etmez.
(Çamlıca B.)

Çocuklar basa geldiler
Cümleye selâm verdiler
Darılmayın ağalar
Bahşiş almaya geldiler
(Yerlisu K.)

Çorap çektim dizlere
Çok görüldüm gözlere
İşte ben gidiyorum
Köy(ü)nüz kalsın sizlere
(Çeltik K.)

Çubuk attım zeytine
Zeytinin irisine
Eller ne karışıyor
Şu benim sevdiğime
(Siğilli K.)

Çuval çuval şekerler
Okka okka çekerler
Beni sana vermezse
Günahımı çekerler
(Orhaniye K.)

Dabrukamın üstüne
Mavi boncuk nazarlık
Kara gözlü yarimle
Akşam yaptık pazarlık
(Pınar K.)

Dağ ayrı duman ayrı
Kaş ayrı keman ayrı
Kısmetimiz böyleymiş
Gezelim ayrı ayrı
(Pınar K.)

Dağa giderim dağa
Buğdaya bak buğdaya
Benim yarım ufaçık
Dayanamaz sevdaya
(Gündüzler K.)

Dağda tavşan olur mu
Evde akşam olur mu
Bir keseyle bir çevre
Ondan nişan olur mu
(Yerlisu K.)

Dağdan indim düze ben
Diken oldum göze ben
Dar yenin geniş olsun
Daha gelmem size ben
(Paşayiğit B. B.)

Dağdan indirdim keçi
Doldu bahçenin içi
Bende sana varmaycam
Yansın yüre(ği)nin içi
(Sazlıdere K.)

Dağdan indirdim keçi
Pazara satmak için
Yarım sana gelmişim
Kolunda yatmak için
(Çeltik K.)

Dağdan indirdim kurdu
Atım terledi durdu
Şu gidinin kızca(ğı)zı
Beni yürekten vurdu
(Seydiköy)

Dağlar dağladı beni
Gören ağladı beni
Ayırdı zalim felek
Derde bağladı beni
(Suluca K.)

Dağlar dağladı beni
Gören ağladı beni
Bir yerlere çıkamam
Sevdam bağladı beni
(Şabanmera K.)

Dağlar geçilmez oldu
Derdim seçilmez oldu
Kevsere dönen sular
Sensiz içilmez oldu
(Seydiköy)

Dağlarda kar kalmadı
Yürekte fer kalmadı
Daha çok yazacaktım
Mektupta yer kalmadı
(Seydiköy)

Daha dün gonca iken
Bu gün bahçemde gülsün
Değmesin sana diken
Bir ömür yüzün gülsün
(Çamlıca B.)

Dare çalıyor çengi
Yoktur yarimin dengi
Yarimin rubaları
Havada bulut rengi
(Yenimuhacir B.)

Da(i)re çalalım da(i)re
Gelsin babam dinlesin
Sevdiğime vermezse
Evlâdım var demesin
(Bahçeköyü)

Da(i)reler güm güm öter
Atma sevdiğim yeter
Biz ayrılırsak yarın
Düşmanlar kurban keser
(Yerlisu K.)

Da(i)reler gümbür gümbür
Eteğim dolu sümbül
Yarimden ayrılalı
Bu gün yirmi üç gündür
(Sazlıdere K.)

Da(i)reyi çalan bilir
Çalamayan ne bilir
Ben yarimden ayrıldım
Ayrılmayan ne bilir
(Sazlıdere K.)

Dairem hiç ötmüyor
Ortasına gül ister
Yarım bana darılmış
Yolda barışmak ister
(Seydiköy)

Dantel örerim dantel
Genişliği bir karış
Rica ederim yarım
Derslerine çok çalış
(Çeltik K.)

Darı ekerim darı
Yaprakları yukarı
Çok ararsın sevdiğim
Gezdiğim sokakları
(Mecidiye B.)

Darı ektim darıcan
Buba kime vericen
Sevdiğime vermezsen
Gencecikken ölücem
(Şükrü K.)

Davullar gümbür gümbür
Gelde yar beni güldür
Ben yarı görmeyeli
Günler on yedi gündür
(Beyendik B.)

Davulumu vurdum sırtıma
Çıktım mezarlık sırtına
Çok bekletme Ahmet Ağa
Kesenin dibini yokla
(Mecidiye B.)

Davulumun ipi gevşek
İçi dolu yorgan döşek
Arkadaşım(ı) sorarsanız
İki kulaklı bir eşek
(Dişbudak K.)

Davulumun ipi kırmızı
Dün gece saydım yıldızı
Kalk yatma koca karı
Kaldır gelinle kızı
(Dişbudak K.)

Davulumun ipi tekir
Bana derler Hacı Bekir
Gözlemeyi çift getir
Yiyemezsem geri götür
(Türkmen K.)

Davulumun üstü pekmez
Çalarım çalarım ötmez
Verin a(ğa)lar bahşişimi
Verdiğiniz para yetmez
(Yayla K.)

Davulumun üstü pekmez
Vururum vururum ötmez
Babam bana kız aldı
Oda benimle gezmez
(Çeltik K.)

Dayanma karanfile
Filizi ırgalanır
Alacaksan al yarım
Başkası sevdalanır
(Çamlıca B.)

Değirmen sağ dolanır
Mum yanar yağ dolanır
Avcı bir maral için
Günde yüz dağ dolanır
(Yeşilköy)

Deniz atlı sarayım
Yarı kime sorayım
Yarsız geçen günleri
Ömürden mi sayayım
(Akhoca K.)

Deniz dibi tekneli
Gül karanfil ekmeli
Güzel sevmek kolay de(ği)l
Biraz zahmet çekmeli
(Çeltik K.)

Denizde urganım var
Kadife yorganım var
Ben yare kavuşursam
Kara göz kurbanım var
(Çamlıca B.)

Denize dalayım mı
Bir balık alayım mı
Ay battı güneş doğdu
Daha yalvarayım mı
(Barağı K.)

Denizin dibi kaya
Sevdiğim benzer aya
Bende vakit kalmadı
Günleri saya saya
(Boztepe K.)

Denizin direkleri
Titretir yürekleri
Hiç aklımdan çıkmıyor
Yarimin dedikleri
(Dişbudak K.)

Denizin üstü mavi
Yarimin adı Sami
Sami benim olursa
Kurduracağım cami
(Sazlıdere K.)

Denizlerin dalgası
Tatlı gelir elması
İki gönül bir olmuş
Zor gelir ayrılması
(Dişbudak K.)

Derdim var dağlar gibi
İnlerim ağlar gibi
Üstümde duman tüter
Virâne bağlar gibi
(Seydiköy)

Dere boyu giderim
Koyun kuzu güderim
İkimizi gördüler
Nasıl inkar ederim
(Yerlisu K.)

Dere boyu saz olur
Gül açılır yaz olur
Ben yarime gül demem
Gülün ömrü az olur
(Türkmen K.)

Dere boyu yeşillik
Boynunda beşi birlik
Çok istemiş sevgilim
Boynuna on beşibirlik
(Yeniçiflik K.)

Dere geliyor dere
Kumunu sere sere
Al beni götür yarım
Senin gittiğin yere
(Sazlıdere K.)

Dere gibi açalım
Kuşlar gibi uçalım
Al yarım şemsiyeni
Evimize uçalım
(Şükrü K.)

Dere kütük getirir
Salih şeker getirir
Getirme Salih şeker
Annem sana tükürür
(Altıntaş K.)

Dere tepe düz gider
Bir kınalı kız gider
O kız yolu şaşırmış
İnşallah bize gider
(Çeltik K.)

Dereden ayrıık gelir
Suyu bulanık gelir
Ellere düğün bayram
Bize ayrılık gelir
(Karlı K.)

Dereye gel dereye
Gel kızlara bakalım
Hangi kız güzel ise
Ona nişan takalım
(Şükrü K.)

Dereler dolmasaydı
Çiçekler solmasaydı
Ölüm Allah'ın emri
Ayrılık olmasaydı
(Yeşil K.)

Dişbudak'tır köyümüz
Zemzem akar suyumuz
Oynatıpta bırakmak
Yoktur öyle huyumuz
(Dişbudak K.)

Derelerin armudu
Annen baban varmıdı
Annen baban olsaydı
Beni sana alırdı
(Pınar K.)

Dize çekmiş çorabı
Çokça içmiş şarabı
Yarım vaktin geçiyor
Dik babana cevabı
(Seydiköy)

Derelerin çakılı
Nerden aldın akılı
Döne döne oynuyor
Sevdiğimin çakırı
(Kozköy)

Dolaba fincan koydum
Adını Mercan koydum
Kaynanamın adını
Kuyruklu sıçan koydum
(Orhaniye K.)

Derelerin derini
Gölgelerin serini
Buna kızlık demişler
Aldatırım göreni
(Şükrü K.)

Dolmuş geliyor dolmuş
Arkasını doldurmuş
Kara gözlü sevdiğim
Dolmuşa m(u)avin olmuş
(Türkmen K.)

Derelerin söğüdü
Çifter çifter büyüdü
Sana yarım dedikçe
Senin gönlün büyüdü
(Beyköyü)

Dolmuş geliyor dolmuş
Kahve önünde durmuş
Şu benim kara gözlüm
Askere dahil olmuş
(Gökçetepeköyü)

Derenin dibindeyim
Babamın evindeyim
Hazırla altınları
Akşama evindeyim
(Yerlisu K.)

Domatesin ezmesi
Ne hoş olur yemesi
Parmağında yüzüğüm
Yarimin hediyesi
(Suluca K.)

Dereye gel dereye
Derenin taşına bak
Kimi sevsem yar olmaz
Talihsiz başıma bak
(Kadıköy)

Dozer geliyor dozer
Çekilin yoldan ezer
Benim arkadaşım var
Herkeslerden de güzel
(Mercan K.)

Dozer geliyor dozer
 Çekilin yoldan ezer
 Benim bir sevgilim var
 Hülya Avşar'dan güzel
 (Kılıç K.)

Edirne'nin yolunu
 Sen mi yaptın kaldırım
 Benden başka seversen
 Vursun seni yıldırım
 (Pınar K.)

Duman bastı dağlara
 Yayıldı ovalara
 Ben o yâre ne dedim
 Gelmiyor buralara
 (Dişbudak K.)

Edirne'ye giderken
 At kendini denize
 Annem verirse bile
 Gelmem sülâlenize
 (Gökçetepeköyü)

Duman bastı dağlara
 Yayıldı ovalara
 Kara gözlü sevgilim
 Gelmedi buralara
 (Şabanmera K.)

Ekin ekili kaldı
 Saban dikili kaldı
 Ben sevdim eller aldı
 Yüre(ği)mde acı kaldı
 (Şükrü K.)

Dut ağacı değilim
 Dut verici değilim
 Dön yüzünü göreyim
 Can alıcı değilim
 (Çelebi K.)

Ekşi elma daldadır
 Kız adamı aldatır
 Bir adam vezir olsa
 Yine kıza yalvarır
 (Karahisar K.)

Dut ağacı dut vermez
 Çağırırım yar gelmez
 Bilirim niye gelmez
 Çobandır evi bilmez
 (Boztepe K.)

Elbisem var vişneden
 Şimdi geldim çeşmeden
 Ver anne sevdiğime
 Yataklara düşmeden
 (Kızkapan K.)

Dut altında dut buldum
 Yarı evlenmiş buldum
 Evlenirse evlensin
 Ondan üstünü buldum
 (Çeltik K.)

Elekt(i)rik çakmayın
 Elinizi yakmayın
 Benden size fayda yok
 Boş boş bana bakmayın
 (Çeltik K.)

Duvar üstünde keser
 O çocuk beni ister
 Annem veriyor ama
 Babam görürse ne der
 (Şükrü K.)

Elekt(i)rik pilinden
 Bıktım alem dilinden
 Haberin olsun yarım
 Alacaklar elinden
 (Dişbudak K.)

Düşmanın rengi solsun
 Gönüller neşe dolsun
 Mübarek bayram geldi
 Gözünüz aydın olsun
 (Yayla K.)

Elekt(i)rik pilinden
 Bıktım alem dilinden
 Yetiş yarım al beni
 Gidiyorum elinden
 (Kadıköy)

Elektrik pillerinden
Bıktım alem dilinden
Alacaksan al yarım
Alıyorlar elinden
(Erikli K.)

Elimdeki darenin
Duydunuz mu sesini
Yarime giydirmişler
Asker elbisesini
(Çamlıca B.)

Elimdeki darenin
Zilleri zingirdaklı
Yarime el diyorlar
Kardeşimden kıymatlı
(Çamlıca B.)

Elimdeki dareyi
Alsın da çalamazsın
Ayşe de(ği)l Fatma bulsan
Beni unutamazsın
(Beyendik)

Elimdeki dareyi
Her birisi çalamaz
Benim gönlüm sendedir
Beni kimse alamaz
(Koruklu K.)

Elimdeki dareyi
Sen çalabilir misin
Sen bizim sülâleden
Kız alabilir misin
(Karasatı K.)

Elimdeki dareyi
Sular aldı kahveyi
Her görene bakıyor
Bırak şu avareyi
(Barağı K.)

Elimdeki dareyi
Yedi kere vururum
Senin için sevdiğim
Yedi sene dururum
(Küçükdoğanca K.)

Elimdeki eldiven
Derde düştüm derde ben
Dert değil kara sevda
Evde duramadım ben
(Şükrü K.)

Elimdeki mektubu
İkiye ayırmadım
Sen beni istemezsen
Ben sana bayılmadım
(Bahçeköyü)

Elimdeki mendili
Yıkıyo(ru)m buruşmuyor
Yarın resmi cebimde
Gülüyor konuşmuyor
(Çamlıca B.)

Elma attım denize
Geliyo(ru)m yüze yüze
Atma bizi denize
Götür Türk denizine
(Şükrü K.)

Elma attım nar çıktı
Dar sokaktan yar çıktı
İki öptüm bir sıktım
Al yana(ğı)nda gül çıktı
(Seydiköy)

Elma attım nar geldi
Dar sokaktan yar geldi
Beşi birlik deyince
Kaynatama zor geldi
(Yenimuhacir)

Elma attım susaya
Annem gitti Bursa'ya
Aşa ma(hal)le kızları
Benzerler pırasaya
(Paşayiğit B.)

Elma attım susaya
Kaydı gitti Bursa'ya
Anne haberin olsun
Kaçıyorum Bursa'ya
(Seydiköy)

Elma dalda sallanır
Sallandıkça ballanır
Onbeşine giren kız
Oğlan diye yalvarır
(Lalacık K.)

Elma daldan düşer mi
Düştüğü yerde pişer mi
Sevip sevip ayrılmak
Şansımıza düşer mi
(Mahmut K.)

Elma koydum sepete
Yar oturur tepede
Ben yarimi yolladım
Aşırı memlekete
(Kadıköy)

Elmayı bıçakladım
Saplarını sakladım
Yarı koynumda sandım
Yastığı kucakladım
(Gündüzler K.)

Entarim biçim biçim
Yanıyom senin için
Herkesler bana düşman
Seni sevdiğim için
(Karlı K.)

Entarim mavi yollu
Sevgilim Gelibolu'lu
Gelibolu'lu ölürse
Sağ olsun İstanbul'lu
(Boztepe K.)

Entarimin biçimi
Böyle olur geçimi
Gel yarım konuşalım
Bir sigara içimi
(Orhaniye K.)

Entarimin eni dar
Ne darıldın bana yar
Evel böyle değildin
Sana akıl veren var
(Dişbudak K.)

Entarimin gülleri
Hepsi başka başka
Kimler seni düşürdü
Bu kadar derin aşka
(Karlı K.)

Entarimin gülleri
Sarı olsun solmasın
Sevgilimin annesi
Beğenmezmiş almasın
(Koruklu K.)

Entarisi aktandır
Hergelen Allah'tandır
Benizimin solması
Yardan ayrılmaktadır
(Kadıköy)

Entarisi al yarım
Döne döne bak yarım
Benim olmadı(ğ)ım yerde
Senin için yok yarım
(Kadıköy)

Entarisi asılsın
Yakaları basılsın
Üç gün oldu görmedim
Kara gözlüm nasılsın
(Yenimuhacir)

Entarisi düz keten
Koyunları, yüz seksen
Sat yarım seksenini
Yapalım bir sözkesen
(Akhoca K.)

Entarisi filizi
Kimbilir kalbimizi
Esti bir hafif rüzgar
Ayırdı ikimizi
(Yerlisu K.)

Entarisi kırmızı
Koluma indi sızı
Nasıl alıcan yarım
Sarı suratlı kızı
(Sazlıdere K.)

Entarisi mavili
Akşam gördüm yarimi
Ayak üstü görüştük
Soramadım halini
(Suluca K.)

Entarisi morludan
Ne bakarsın avludan
Madem beni seversin
Yollasana bir adam
(Seydiköy)

Entarisi nohudi
Kimden aldın öğüdü
Sana yavrum dedikçe
Senin burnun büyüdü
(Boztepe K.)

Entarisi pembeden
Yakışıyor giymeden
Ben yarimi tanırım
Yüzündeki beninden
(Çeltik)

Entarisi pileli
Yakası devirmeli
Annesi almam demiş
Oğlunu ettim deli
(Mahmut K.)

Entarisi vişneden
Yar geliyor çeşmeden
Ver anne sevdiğime
Yataklara düşmeden
(Sazlıdere K.)

Erik çiçek açmadan
Altı gölge olur mu
İstedğin çok küçük
Ondan gelin olur mu
(Çeltik K.)

Erik dalı eğilmiş
Erikleri kim yemiş
Yar sevdasını sürmek
Bana kısmet değilmiş
(Seydiköy)

Eski cami direk ister
Söylemeye yürek ister
Benim karnım tok ama
Arkadaşım börek ister
(Çeltik K.)

Eşarbını uçurdum
Kavak yapraklarına
Ben yarimi düşürdüm
Sevda yataklarına
(Kozköy)

Et aldım elim yağlı
Kemer belimde bağlı
Yar ben sana varırdım
Başım birine bağlı
(Çamlıca B.)

Eteğimin moruna
Gitmem köylü oğluna
On bilezik taksalar
Yine girmem koluna
(Mahmut K.)

Ev altında ak kabak
Yaprakları tabak tabak
Sen beni beğenmedin
Vardığın kenefe bak
(Akçeşme K.)

Ev ardında et bitti
Yarım gurbete gitti
Yar gurbetten gelince
Yollarda çimen bitti
(Karahisar K.)

Ev ardında kaplıca
Biz yiyelim tatlıca
Gel yarım konuşalım
Su boyunda tatlıca
(Şükrü K.)

Ev ardında kovalar
Yarım tütün ufalar
Yarime yakışmıyor
Koyu renkli urbalar
(Lalacık K.)

Ev ardında zerdali
Komşu kızı gel beri
Geleceksen hemen gel
Gel etme beni deli
(Şükrü K.)

Ev ardından tay geçer
Kanadı kaygun geçer
İlişmeyin kızlara
Gençliktir gelir geçer
(Şükrü K.)

Ev önünde kuyu var
İki türlü suyu var
Gideceğim oğlanın
Fidan gibi boyu var
(Gündüzler K.)

Ev önünde nar olmaz
Nar üstünde kar olmaz
Ya ondan geç ya benden
İki tane yar olmaz
(Danişment K.)

Ev önünde sarmaşık
Sarmadan oldu kaşık
Yar aklıma gelince
Elimden düşer kaşık
(Seydiköy)

Ev üstüne ev yapma
Temel tutturamazsın
Alma yarım o kızı
Yürek ısıtamazsın
(Siğilli K.)

Evimizin karşısı
Köy değil bayır yarım
İkimizi ayrıcan
Türk değil gâvur yarım
(Pınar K.)

Evin önünde dirmen
Ben o dirmene girmem
Ben babamın bir kızı
Çıracak çoban beyenmem
(Kozköy)

Evin önünde duvar
Boyun boyuma uyar
Biz gibi aşıkları
Ayırmaya kim kıyar
(İzzetiye K.)

Evin önünde güller
Dalındaki bülbüller
Unutulur mu yarım
Seninle geçen günler
(Şükrü K.)

Evin önünde pınar
Bülbüller ona konar
Ne kız oldum ne gelin
Yüreğim ona yanar
(Mahmut K.)

Evinin önü bayır
Yanıyom çayır çayır
Gizli sevda çeken
Kayır Allah'ım kayır
(Yeşilköy)

Evinin ön(ün)de bakla
Güvercinler atar takla
Davulcu geldi kapına
Kalk ta ceplerini yokla
(Karlı K.)

Evinin ön(ün)de kaya
 Kayadan bakar aya
 Yarım binmiş geliyor
 Koynu kınalı taya
 (Çamlıca B.)

Ey güzelim güzelim
 Gel beraber gezelim
 Benim arkadaşımın
 Gel birlikte gezelim
 (Seydiköy)

Fasulye kaynatırım
 Toprak tenceresinde
 Ben yarı oynatırım
 Mutfak penceresinde
 (Çeltik K.)

Fırın üstünde fırın
 Tütüyor pırıl pırıl
 Yarım ayakta kalmış
 Altın sandalye bulun
 (Maltepe K.)

Fırın üstünde kürek
 Yandı kül oldu yürek
 Her sevdaya dayandın
 Bunada dayan yürek
 (Yerlisu K.)

Fistanın sekiz enden
 Kaçtı şu yarım benden
 Ne kadar kaçsa yarım
 Kurtulamaz elimden
 (Şükrü K.)

Gazeteler okunur
 Çantalara sokulur
 Nazlı yarin alınına
 Yazı yazsam okunur
 (Yayla K.)

Gece çıktım dışarı
 Gökte yıldız parlıyor
 Baktım yarin yüzüne
 Mendil koymuş ağlıyor
 (Seydiköy)

Gel ahret oturalım
 İkimiz bir masaya
 Yarlarımız çıkıyor
 Her akşam piyasaya
 (Paşayığit B.)

Gel bakma kimseye hor
 Halkı yorma, kendin yor
 Yıkmaq için çok düşün
 Yıkmaq kolay, yapmaq zor
 (Seydiköy)

Gel benim aslan yarım
 Duvara yaslan yarım
 Duvar seni çürütür
 Koluma yaslan yarım
 (Bahçeköyü)

Gel benim biriciğim
 Yanıyor yüreciğim
 Aşkından deli oldum
 Sevdandan öleceğim
 (Seydiköy)

Gel benim hacı yarım
 Başımın tacı yarım
 Bana kimse acımaz
 Sen olsun acı yarım
 (Çobançeşme K.)

Gel beriden beriden
 Sensin beni eriten
 Sürmeli koyun gibi
 Ayırdılar yarımden
 (Sazlıdere K.)

Gel gidelim sevdiğim
 Çarşamba pazarına
 Koysunlar ikimizi
 Aşıklar mezarına
 (Seydiköy)

Gel harmana harmana
 Tınazı savuralım
 Kimseler ayrılmıyor
 Biz nasıl ayrılalım
 (Mahmut K.)

Gemi geldi durdu mu
İskeleye vurdu mu
Söyle ey seher yeli
Yâr hâlimi sordu mu
(Erikli K.)

Gemi geliyor gemi
Geminin bacaları
Banada laf atıyor
Allahın cezaları
(Altıntaş K.)

Gemi geliyor gemi
Haydar paşadan beri
Ben yarı seviyorum
Yedi yaşından beri
(Sazlıdere K.)

Getir bir su içeyim
Kırmızı sürahiden
Güler yüzlü istersen
Al bizim sülâleden
(Sazlıdere K.)

Getir bir su içeyim
Kırmızı sürahiden
Pembe beyaz istersen
Al bizim sülâleden
(Seydiköy)

Gırebimde gül oya
Gülmedim doya doya
Dertlere sarılacam
Ayları saya saya
(Yerlisu K.)

Gırebimi yıkadım
Hangi dala sereyim
Cahil misin be yarım
Sana akıl vereyim
(İzzetiye K.)

Gırebimi yıkadım
Seremem çardaklara
Benim fazla yerim yok
Veremem ortaklara
(Beyendik B.)

G(ı)rebimin oyaları
Ne baygın boyaları
Yarım bana bıraktın
Kıyamet yaraları
(Gökçetepeköyü)

Gırebimin oyası
Asma filizi gibi
Biz yarimle uymuşuk
Naylon terazi gibi
(Çamlıca B.)

Gırebimin oyası
Kahverengi boyası
Evvel severdim ama
Şimdi geçti modası
(Gökçetepeköyü)

Gırebimin pembesi
O yarimin gülmesi
Gülme yarım o kadar
Ayrılıktır ötesi
(Mecidiye B.)

Gide gide durdun mu
Yorulup oturdun mu
Ben sana ağbi derdim
Sen bana vuruldun mu
(Karlı K.)

Gide gide yol buldum
Entarime kol buldum
Kara gözlü yarime
Uzun saçlı kız buldum
(Çeltik K.)

Gide gide yoruldum
Bir taş buldum oturdum
Kara gözlü yarime
Bir bakışta vuruldum
(Beyendik B.)

Gide gide yoruldu
 ayırın imenine
 Ben yarimin vuruldum
 Kıvırcık peremine
 (Mahmut K.)

Gidin bulutlar gidin
 Yarimi selâm edin
 Yarim beni sorarsa
 Hasta yatıyor deyin
 (eltik K.)

Gide gide yoruldu
 Sular gibi duruldum
 Kara gözlü yarimin
 Peremine vuruldum
 (Sazlıdere K.)

Gidiyom, gidemiyom
 Düş gördüm seçemiyom
 Sen benden geçtin ama
 Ben senden geçemiyom
 (Mercan K.)

Giden arabacılar
 Üstünde kirazcılar
 Ben sana geleceğim
 Yok mu bu aracılar
 (Sazlıdere K.)

Gidiyorsun geri bak
 Aldın kalbimi bırak
 Benden başka seversen
 Kalkma döşeklerde yat
 (Sazlıdere K.)

Giden oğlan dursana
 Saatini kursana
 Madem beni seversin
 Bir aralık bulsana
 (eltik K.)

Gidiyo(ru)m deme bana
 Kalbim yanıyor sana
 Seni bir gün görmesem
 Bin yıl geliyor bana
 (İzzetiye K.)

Gidene bak gidene
 Gül sarılmış dikene
 Mevlam sabırlar versin
 Gizli sevda çekene
 (Beşküyü)

Gidiyo(ru)m uğur eyle
 Hakkını helal eyle
 Yarimi görür isen
 Benden çok selam söyle
 (Çamlıca B.)

Gider gider durursun
 Yorulur oturursun
 Sende bu akıl varken
 Tâ çok bekâr durursun
 (Seydiköy)

Gitme be yarim gitme
 Bu yolları terk etme
 Ben senden döner miyim
 Böyle göz yaşı dökme
 (Çamlıca B.)

Giderim narin narin
 Taftadandır entarım
 Görsem beyaz kazaklı
 Sanırım benim yarım
 (Kadıköy)

Gitme yarim batoza
 Gözlerin dolar toza
 Görmedin mi vuruldun
 Benden hayırsız kıza
 (eltik K.)

Giderken bucaklara
 Tutuldum ocaklara
 Anan nasıl doğurmuş
 Sığmazsın kucaklara
 (Altıntaş K.)

Gitme yarim o yoldan
 Yolları bulamazsın
 Sende bu akıl varken
 Sen beni alamazsın
 (Mahmut K.)

Gizlice bir yer olsa
Söyleyecek dil olsa
Ne büyük saadettir
İki gönül bir olsa
(Mahmut K.)

Gökte yıldız on iki
Yar benden bıktı mı ki
Hatırımı sormuyor
Kalbini yıktın mı ki
(Yenimuhacir B.)

Gökte yıldız sayılmaz
Çiğ yumurta soyulmaz
Şükrüköy kızlarının
Cilvesine doyulmaz
(Şükrü K.)

Gökte yıldız yüzaltmış
Yarım uykuya yatmış
Uyku değil meramı
Sevda onu bunaltmış
(Çeltik K.)

Gökten zembil iniyor
Bakın nasıl dönüyor
Ateş misin sevgilim
Seni gören yanıyor
(Gökçetepeköyü)

Gömleği var nohudi
Kimden aldın öğüdü
Sana yarım dedikçe
Senin burnun büyüdü
(Paşayığit B.)

Gömleğim var sekiz kat
Dördünü giy dördün(ü) sat
Eğer beni almazsan
Kalkma döşeklerde yat
(Altıntaş K.)

Gönlüm yetimdir yetim
İşte son vasiyetim
Ben bu dertten ölürsem
Yardan alın diyetim
(Akçeşme K.)

Göremem mahım seni
Sevmişim şahım seni
Aceb iflah eder mi
Bu benim ahım seni
(Şabanmera K.)

Gözleri mavi mi ne
Bayıldım perçemine
Sevdasından benzedim
Aslı'nı Keremine
(Akhoca K.)

Gül ekdim dikenlendi
Güvercin silkelendi
Bu annemin işleri
Ne bitti, ne tükendi
(Şükrü K.)

Gül Nisan'da ekilir
Mayıs gelir dökülür
Sevda bir baş belası
Başa gelmiş çekilir
(Mecidiye B.)

Güller açıyor güller
Mor açıyor sümbüller
Unutulur mu yarım
Seninle geçen günler
(Dişbudak K.)

Güller açmış görmedim
Gülden düştüm ölmedim
Yar kıymetin(i) bilmezdim
Ayrı düştüm de bildim
(Mecidiye B.)

Gülüm kurutmam seni
Suda çürütmem seni
Kırk yıl gurbette kalsam
Yine unutmam seni
(Çamlıca B.)

Gülüm kurutmam seni
Suda çürütmem seni
Sekiz sene görmesem
Gene unutmam seni
(Dişbudak K.)

Gülüm yar tasta güzel
Kokusu dostu gider
Beni seven oğlanlar
Askere hasta gider
(Altıntaş K.)

Gündöndü tarlasında
Dinlen dinlen kaz yarım
Adresimi vereyim
Bana mektup yaz yarım
(Çeltik K.)

Gündöndünün sapını
Alan bilir tadını
Bizim cinsten kız alan
Bayan koysun adını
(Büyükdoğanca K.)

Ha bu benim ellerim
Taflan bağı bağlıyor
Ne dediler yarime
Oturdu da ağlıyor
(Yayla K.)

Hadi gidelim yarım
Bizim vatana kadar
Ben seni unutamam
Dünya batana kadar
(Kadıköy)

Hadi gidelim yarım
Bozulmadık bağlara
Kar mı yağdı sevdiğim
Güvendi(ği)miz dağlara
(Siğilli K.)

Hadi gidelim yarım
Karşıda Demirhan'a
Ne öldüm ne kurtuldum
Ne sen geldin imana
(Bahçeköyü)

Hadi gidelim yarım
Keşan köyümüz olsun
Günün gazeteleri
Nişan bohçamız olsun
(Çeltik K.)

Harmana gel harmana
Harman yeri dar bana
Yeni yüsükler çıkmış
Nişan için al bana
(Karacaali K.)

Harmana gel harmana
Oturalım yan yana
Senin annen çok fena
Olmaz bana kaynana
(Kadıköy)

Harmana gel harmana
Tınazı savuralım
Eller ayrılmış diye
Bizde mi ayrılalım?
(Boztepe K.)

Hasan'ın abası var
Sırtında heybesi var
Hasan çok güzel ama
Çok fena anası var
(Çeltik K.)

Hasır altı yaş olmaz
Bundan ince kaş olmaz
Evlen sevdiğim evlen
Bekarlık hiç hoş olmaz
(Sazlıdere K.)

Hasır altında bakla
Alda koynunda sakla
Benim yarım öğretmen
Almaz başına sakla
(Barağı K.)

Havada uçan kırlangıç
Kanadı ayrıç ayrıç
Beni yardan ayıran
Kan kussun avuç avuç
(Akçeşme K.)

Havaya bak havaya
Başladı kar yağmaya
Hangi insan tutulmuş
Böyle kara sevdaya
(Kadıköy)

Haydi yarım desinler
O dilleri yesinler
Kaymakamın önünde
Kız oynamış desinler
(Şükrü K.)

Hey eğitmen eğitmen
Eğitmene gitmem ben
Eğitmene gidip de
Köyden köye gitmem ben
(Çeltik K.)

Hoca çıktı minbere
Okuyor elhamları
Yarım gurbette ama
Geliyor selamları
(Orhaniye K.)

Hoca geliyor hoca
Elinde sarı bohça
Bizi küçük sanmayın
Bizde isteriz koca
(Sazlıdere K.)

Hoş geldin diyemedim
Sandalye veremedim
Kusura bakma yarım
Ben seni bilemedim
(Çeltik K.)

Hoş gelmişsin şekerim
Çok teşekkür ederim
Uzaklardan geldinse
Gel bir toka edelim
(Gökçetepeköyü)

İğne vereyim iğne
Sakız vereyim çiğne
Sen çobanın oğlusun
Kumar oyunu bilme
(Kadıköy)

İki çeşme buz gibi
Kaynanam domuz gibi
Çatla patla kaynana
Gezeceğim kız gibi
(Altıntaş K.)

İki gemi yan yana
Aydaya bilir misin
Yarım benim sevdama
Dayanabilir misin
(Erikli K.)

İki sekiz on altı
Yar günleri azalttı
Arkamdan geze geze
Yolları asfalt yaptı
(Büyükdoğanca K.)

İki taksi yanyana
Ben istemem kaynana
Kaynananın dilleri
Kurudur gelinleri
(Danişment K.)

İki taksi yanyana
Hangisine bineyim
İki yarım var benim
Hangisine gideyim
(Çelebi K.)

İki tepsi balım var
Birin(i) yesem biri var
İki tane yarım var
Biri gitse biri var
(Şükrü K.)

İlkbahara yaz derler
Şirin söze naz derler
Kime derdim söylesem
Bu dert sana az derler
(Koruklu K.)

İn aşı(ğ)ı ki ma(hal)leye
Yeşil gırep yellensin
Ben yare izin verdim
Benim yarım evlensin
(Büyükdoğanca K.)

İn dereye çık düze
Oynayan kız beş yüze
Beş yüzü sayan alır
Saymayan bekâr kalır
(Dişbudak K.)

İn dereye dereye
At yukarı taşları
Kime darıldın yarım
Çattın kalem kaşları
(Mecidiye B.)

İn dereye dereye
Dere bayır olur mu
Düşüm kara sevdaya
Benden hayır olur mu
(Çeltik K.)

İn dereye dereye
Dere bize ırak mı
Hergün hergün tarlaya
Sen babana çırak mı
(Danışment K.)

İn dereye dereye
Dere bizim ma(hal)lemiz
Biz ayrılırsak yarım
Ne olacak halimiz
(Boztepe K.)

İn dereye dereye
Dere boyu güvemlik
Kara gözlü yarime
Allah vermiş güzellik
(Sazlıdere K.)

İn dereye dereye
Dere boyu saz olur
Gel yarım konuşalım
Eller duyar söz olur
(Mahmut K.)

İn dereye dereye
Dere çakıllı yarım
Her görene bakıyor
Gel geç akıllı yarım
(Çelebi K.)

İn dereye dereye
Dere çakıllı yarım
Kimselere bakmıyor
Benim akıllı yarım
(Gündüzler K.)

İn dereye dereye
Dere kumu süzer mi
İnsan sevdiği yari
Mektup için üzer mi
(Büyükdoğanca K.)

İn dereye dereye
Dere taşlık kayarsın
Gelme bizim ma(hal)leye
Dalgacıyız yanarsın
(Altıntaş K.)

İn dereye dereye
Dereden dereye mi
Yar bizim görüşmemiz
Seneden seneye mi
(Yerlisu K.)

İn dereye dereye
Derelerde taş mısın
Bana fena demişsin
Sen ise yavaş mısın
(Dişbudak K.)

İn dereye dereye
Derelerde saz mısın
Bana kara demişsin
Sen ise beyaz mısın
(Mecidiye B.)

İn dereye dereye
İnenler aldanmıyor
Almayın yari bana
Yüreğim dayanmıyor
(Bahçeköyü)

İn dereye dereye
Derenin adı susam
O yarimin kolunda
Bir gececik uyusam
(Çeltik K.)

İn dereye dereye
Kafeste bülbülüm ben
Tut bikere elimi
Kendim kaçtım derim ben
(Yerlisu K.)

İn dereye dereye
Derenin düzündeyim
Yap yarım askerli(ği)ni
Ben yine sözündeyim
(Mecidiye B.)

İn dereye derindir
İçme suyu serindir
Hiç darılma görünce
Senin abin benimdir
(Şükrü K.)

İn dereye dereye
Derenin taşlarına
Naylon tarak vereyim
Kıvırcık saçlarına
(Dişbudak K.)

İn dereye sevgilim
Atlay(a)lım taştan taşa
O kırmızı şalvarı
Yırtalım baştan başa
(Çeltik K.)

İn dereye dereye
Elinde yeşil tarak
Nerde kaldı sevdiğim
Bizim evvelki merak
(Yerlisu K.)

İnce giyelim ince
İnce yakışır gence
İnsan ne hoş oluyor
Sevdiğini görünce
(Seydiköy)

İn dereye dereye
İndiremem ben seni
Çatmışsın kaşlarını
Güldüremem ben seni
(Çelebi K.)

İnce giyerim ince
Pembe yakışır gence
İnsan bir hoş oluyor
Sevdiğini görünce
(Kadıköy)

İn dereye dereye
İndirmesinler bizi
Kara gözlü yarimle
Ayrımasınlar bizi
(İzzetiye K.)

İnce giyerim ince
Pembe yakışır gence
Kesme benden umudu
Ben gelin olmayınca
(Karlı K.)

İn dereye dereye
İnemediklerine
Ne olsa söylüyorlar
Çekemediklerine
(Mahmut K.)

İncecik yağmur çiler
Yarım çakıyı biler
Beni gördüğü yerde
Dayanamaz hep güler
(Çamlıca B.)

İncili fesli yârim
 Bülbül kafesli yârim
 Aceb benim olur mu
 Padişah nesli yârim
 (Türkmen K.)

İncir akladım köke
 Göz yaşı döke döke
 Ben yarimi kaybettim
 Gözünden öpe öpe
 (Şükrü K.)

İncir taban değil mi
 Seyit çoban değil mi
 Bu sözüme darılma
 Haydar Keşan değil mi
 (Şabanmera K.)

İndim aşı(ğ)ı ma(hal)leye
 Topladım kaşıkları
 Ayırıcın mı anne
 Biz gibi aşıkları
 (Çeltik K.)

İndim çeşme başına
 Yazı yazdım taşına
 Gelen geçen okusun
 Neler geldi başıma
 (Büyükdoğanca K.)

İndim dere akıyor
 Yar yüzüme bakmıyor
 Doksan dokuz yar sevdim
 Senin gibi olmuyor
 (Çobançeşme K.)

İndim derelerine
 Bilmem nerelerine
 Yarım kına yollamış
 O beyaz ellerime
 (Çeltik K.)

İndim dirmen bendine
 Düştüm suyun rengine
 Acıyorum kendime
 Düşemedim dengime
 (Danişmenk K.)

İndim kuyu dibine
 Baktım suyun rengine
 Sen bilirsin Allahım
 Düşür beni dengime
 (Erikli K.)

İndim kuyu dibine
 Bulanırsam bulanayım
 Ver anne sevdiğime
 Dilenirsem dileneyim
 (Seydiköy)

İndim ova içine
 Düştüm yarin peşine
 Bıraktı(ğ)ım yarlar için
 Çok kızarım yarime
 (Şükrü K.)

İp attım ermediler
 Sevd(i)me vermediler
 Ne yapayım be yarım
 Münasip görmediler
 (Altıntaş K.)

İpe serdim çamaşır
 Bakan gözler kamaşır
 Kör olası düşmanlar
 Hep bizimle uğraşır
 (Gündüzler K.)

İşimde kararım yok
 Kârım yok zararım yok
 Bunca insan içinde
 Bir tek benim yarım yok
 (Gökçetepeköyü)

İşte geldim kapınıza
 Selâm verdim topunuza
 Selâmımı almazsanız
 Daha gelmem kapınıza
 (Çeltik K.)

Kabaş tanelerini
Kibritle mi yakayım
Benim yarım yok burda
Dürbünle mi bakayım
(Boztepe K.)

Kadıköy'ün yolları
Kaldırımıdır kaldırım
Başkasını seversen
Vursun seni yıldırım
(Kadıköy)

Kadife yastığım yok
Odana bastığım yok
Yemin ederim yarım
Senden başka dostum yok
(Gündüzler K.)

Kadifeden kesesi
Kahveden gelir sesi
Oturmuş kumar oynar
Yüreğimin köşesi
(Çobançeşme K.)

Kağnıyı gıcı tuttu
Dibini yudu tuttu
Ben yarimle gezerken
Düşmanı sancı tuttu
(Şükrü K.)

Kahve içtim fincandan
Kenarları mercandan
Ben seni çok severim
Hem yürekten hem candan
(Çeltik K.)

Kahve önünde durdum
Şekerli kahve içtim
Kahvecinin oğluyla
Altı ay dalga geçtim
(İzzetiye K.)

Kahve önünden geçtim
Şekerli kahve içtim
Kahvecinin oğluyla
Beşgece dalga geçtim
(Altıntaş K.)

Kahve önünden geçtim
Yar gazete okuyor
Ne demişim yarime
Bana dargın bakıyor
(Karacaali K.)

Kahve pişirir misin
Bana getirir misin
Ahret benim yarime
Selâm götürür müsün
(Çeltik K.)

Kahveci olma yarım
Dolapta kavrulursun
Dalgacı olma yarım
Solda sıfır kalırsın
(Gökçetepeköyü)

Kahveleri numara
Yar oturmuş kumara
Şimdi yarım gelecek
Sağ elinde sigara
(Şükrü K.)

Kale kaleye karşı
Kalenin ardı çarşı
Gel yarım konuşalım
Dosta düşmana karşı
(Kadıköy)

Kaleden indim aş(ğt)
Elimde zilli maşa
Ben yarimle sözlüyüm
Ayıramaz padişah
(Kadıköy)

Kaleden indim bugün
Elimde altın güğüm
Kara gözlü yarimi
Ne dün gördüm ne bugün
(Kadıköy)

Kamyon düdü(ğü)nü çaldı
İçimi ateş aldı
Kara gözlü yarimi
Devlet askere aldı
(Çeltik K.)

Kamyonlar geçmez oldu
Sesi duyulmaz oldu
Bizim köyün içinde
Gönlüm eğlenmez oldu
(Kadıköy)

Kanal boyu gidersin
Çiçekleri ezersin
Madem benden güzelsin
Neden bekâr gezersin
(Yerlisu K.)

Kapı önü eşiktir
Evimiz bitişiktir
Kırpıkların okuyla
Kalbim delik deşiktir
(Çamlıca B.)

Kapılarda numara
El uzatma kumara
Harbiden istiyorum
Yapma bana numara
(Paşayığıt B.)

Kapılarda numara
Yar oturmuş kumara
Seninkisi dalgaysa
Benimki de numara
(Karahisar K.)

Kapılarım mengene
Ben giderim yengeme
Yarım bana darılmış
Nedeni nedir yine
(Çamlıca B.)

Kapım iki kanatlı
Yarım elmas yanaklı
Yarım pek güzel ama
Biraz gâvur inatlı
(Paşayığıt B.)

Kar yağdı sini sini
Sevmişim birisini
Sen beni sev, ben seni
Düşünme gerisini
(Seydiköy)

Kar yağıyor yağıyor
Aba mı giyeceğim
Kart adama gidipte
Baba mı diyeceğim
(Kadıköy)

Kara ağacın dallarını
Makasla mı kırayım
Benim yarım yok burda
Dürbünle mi bakayım
(Kılıç K.)

Kara ağaç dalını
Âh çeksem kuruturum
Yar senin sözünü
Cahilim unuturum
(Karasatı K.)

Kara ata binersin
Bizim yolda inersin
Söylesene be yarım
Hangimizi seversin
(Karacaali K.)

Kara bakır koldadır
Yarım uzak yoldadır
Çağırısam sesim(i) duymaz
Dağların ardındadır
(Erikli K.)

Kara biberim kara
İçemem kalbim yana
Yarım sana gelicem
Senin baban çok fena
(Orhaniye K.)

Kara dudu yemeli
Altında eylenmeli
Bu bekarlık çekilmez
Kasımda evlenmeli
(Karasatı K.)

Kara dudun altında
Su içtim yudum yudum
Dokuz tane oynattım
Yine sende umudum
(Kızkapan K.)

Kara girebim nişan
Ettin beni perişan
Haberin olsun yarım
Nişan olurum nişan
(Karlı K.)

Kara kara kaşların
Gül karanfil hoşlarım
Yarime bakan kızın
Alnını karışlarım
(Kadıköy)

Kara kara kazanlar
Kara yazı yazanlar
Cennet yüzü görmesin
Aramızı bozanlar
(Çeltik K.)

Kara kına aşkına
Elimdeki fişkına
Beni annem verir mi
Senin gibi şaşkına
(Koruklu K.)

Kara tiren buz gibi
Kaynanam domuz gibi
Çatla patla kaynanam
Gezeceğim kız gibi
(Gökçetepeköyü)

Kara var dallarında
Leylekler yuva yapar
Şu Keşan'ın kızları
Yere bakar yürek yakar
(Mecidiye B.)

Karabit lambasına
Kırmızı yanmasına
Gel yarım konuşalım
Su içmek manasıyla
(Seydiköy)

Karanfil eker misin
Bal mısın şeker misin
Dünyada yaktın beni
Ah(i)rette çeker misin
(Çeltik K.)

Karanfil eker misin
Dibine döker misin
Söyle yarım annene
Hangi kızı seversin
(Dişbudak K.)

Karanfil haşlanır mı
Saksısı taşlanır mı
Küçükken sevilen yar
Ellere ba(ğ)ışlanır mı
(Kılıç K.)

Karanfil morum diye
Güvenme oğlum diye
Yarın gelir el kızı
Alır gider mal diye
(Mecidiye B.)

Karanfil ocak ocak
Yolarım bucak bucak
Seninkisi gül ise
Benimkisi tomurcak
(Dişbudak K.)

Karanfil oylum oylum
Geliyor selvi boylum
Selvi boylum gelirse
Şen olur benim gönlüm
(Dişbudak K.)

Karanfilim kırmızı
Ben annemin bir kızı
Benim sevdiğim oğlan
Halayların yıldızı
(Şükrü K.)

Karanfilim mor açmış
Kime takayım kime
Benim yarım yok burda
Kime bakayım kime
(Küçükdoğanca K.)

Karanfilim mor açtı
Saksılara dolaştı
Alacaksan al yarım
Müşteriler bollaştı
(Kadıköy)

Karanfilim sarkarsın
 Açılmaya korkarsın
 Ben sana varacağım
 Sen askere kalkarsın
 (Lalacık K.)

Karanfilim sarkarsın
 Açılmaya korkarsın
 Deseler yarın gelmiş
 Hasta olsan kalkarsın
 (Karahisar K.)

Karanfilin budama
 Hoş gelmişin odama
 Gelirse yarım gelsin
 Başka koymam odama
 (Kozköy)

Karanfilin filizi
 Kim bilir kalbimizi
 Esti bir hafif rüzgar
 Ayırdı ikimizi
 (Dişbudak K.)

Karanfilin moruna
 Gitmem pomak oğluna
 Doksan bilezik taksa
 Yine girmem koluna
 (Karlı K.)

Karanfilsin dalın yok
 Sen güzelsin yerin yok
 Aldı yarini eller
 Cahilsin haberin yok
 (Seydiköy)

Karanfilsin kararın yok
 Gonca gülsün tımarın yok
 Ben seni çok severim
 Senin benden haberin yok
 (Mahmut K.)

Karanfilsin, tarçınsın
 Neden böyle hırçınsın
 Ne küçüksün ne büyük
 Tamam benim harcımsın
 (Karlı K.)

Karpuz kestim kan aktı
 İçinden yılan çıktı
 Kara gözlü yar sevdim
 O da öğretmen çıktı
 (Karlı K.)

Karpuz kestim kan gibi
 Uzadı urban gibi
 Benim bir sevdiğim var
 Kınalı kurban gibi
 (Kadıköy)

Karpuz kestim kan gibi
 Yayıldı yorgan gibi
 Yarı askere saldım
 Kınalı kurban gibi
 (Altıntaş K.)

Karpuz kestim yiyen yok
 Halin nedir diyen yok
 Bu sabah yarı gördüm
 Gözün aydın diyen yok
 (Mahmut K.)

Karpuz kırdım kan çıktı
 İçinde yılan çıktı
 Benim sevdiğim oğlan
 Askerde subay çıktı.
 (Çeltik K.)

Karşı karşı duralım
 Radyomuzu kuralım
 Aramız derya deniz
 Mektupla konuşalım
 (Mahmut K.)

Karşı karşı duralım
 Telefonu kuralım
 Arada derya deniz
 Biz nasıl kavuşalım
 (Sazlıdere K.)

Karşı karşı duralım
 Telefonu kuralım
 Günler on altı saat
 Nasıl ayrı duralım
 (Mercan K.)

Karşı karşı duralım
Telefonu kuralım
Sen or(a)da ben bur(a)da
Nasıl ayrı duralım
(Çamlıca B.)

Karşı karşı duralım
Telefonu kuralım
Telefon bozulursa
Mektupla konuşalım
(Beyköyü)

Karşıda durma oğlan
Bıyı(ğ)ı'nı burma oğlan
Beni isteyen çoktur
Gönlünü kırma oğlan
(Dişbudak K.)

Karşıda gümüş ova
Turnalar sıra sıra
Dostlar ben vurulmuşum
Karşı evdeki kıza
(Boztepe K.)

Karşıda iki kişi
Şılıyor altın dişi
Yalnız çalışma yarım
Al yanına bir kişi
(Seydiköy)

Karşıda kara koyun
Etlı be yarım etli
Senin alacağın kız
Dertli be yarım dertli
(Lalacık K.)

Karşıda kara tarla
Parla sevdiğim parla
Ben seni alamazsam
Ağla sevdiğim ağla
(Maltepe K.)

Karşıda koca katır
Eşek gibi yan katır
Ahret senin yerinde
Ne saygı var ne hatır
(Orhaniye K.)

Karşıda uzun tarla
Parla çiçeğim parla
Sen yanıma gelmezsen
Karşıdan mendil salla
(Maltepe K.)

Karşıdan bakışalım
Portakal atışalım
İzin ver artık anne
Yarimle konuşalım
(Çamlıca B.)

Karşıdan bakışalım
Portakal atışalım
Ver elini sıkayım
Bayramdır barışalım
(Şükrü K.)

Karşıdan gelenlere
Gaz koydum fenerlere
Annem beni verecek
Askerden gelenlere
(İzzetiye K.)

Karşıdan gelirler mi
Yolları bilirler mi
Almam dermişin yarım
Sormazsın verirler mi
(Barağı K.)

Karşıdan gördüm seni
Güle benzettim seni
Hurileri verseler
Gene değişmem seni.
(Seydiköy)

Karşımda yeşil kapı
Üstünde mısır sapı
On bilezik bir saat
Doksan bin baba hakkı
(Gökçetepeköyü)

Karyola demirini
Tutan eller kurusun
Yar beni alamazsan
Çıra gibi yanarsın
(Sazlıdere K.)

Karyolamın demiri
 Bir ileri bir geri
 Gurbetlik ağlatıyor
 Hem yarimi hem beni
 (Pırnar K.)

Kaşın gergin yay gibi
 Güzel yüzün ay gibi
 Yar ile yaşanan
 Kulübe, saray gibi
 (Çamlıca B.)

Kaşları çatık çatık
 Bana lâf atma artık
 Bin liralık mal olsan
 İstemem seni artık
 (Çamlıca B.)

Kaşların çatık çatık
 Laf atma bana artık
 Binlerce para saysan
 Yüzüne bakmam artık
 (Kadıköy)

Kaşların ipten ince
 Güllerin gonca gonca
 Yataklar haram olsun
 Sevgilim gelmeyince
 (Şükrü K.)

Kaşların kara yarım
 Gözlerin elâ yarım
 O senin bakışların
 Başına belâ yarım
 (Çamlıca B.)

Kaşların karasına
 Mil geçti arasına
 Beni yardan ayıran
 Ermesin muradına
 (Kadıköy)

Kaşların karasına
 Mum diktim arasına
 Beni yardan ayıran
 Ermesin muradına
 (Dişbudak K.)

Kay(na)nam kazan karası
 Eltim helva tavaşı
 Kay(na)nam(ı) Allah alası
 Oğlu bana kalası
 (Koruklu K.)

Kaynar kazan taşmaz mı
 Yol buradan aşmaz mı
 Sil gözünün yaşını
 Ayrılan kavuşmaz mı
 (Seydiköy)

Keşan'a giden olsa
 Yarimi gören olsa
 Keşan seni yakarım
 Yarime bir hal olsa
 (Seydiköy)

Keşan'a gider iken
 Elini salla yeter
 Çok istemem sevgilim
 Dokuz bilezik yeter
 (Dişbudak K.)

Keşan'a gider iken
 Hangi rüzgâr esiyor
 Kıvırcık perçemini
 Hangi berber kesiyor
 (Mahmut K.)

Keşan'a gider iken
 Sol tarafta hastane
 Yarimin mektubunu
 Geçiktirme postane
 (Kozköy)

Keşan'a gider iken
 Yolda yaktım kandili
 Anası almam dermiş
 Oğlunu yaptım deli
 (Çamlıca B.)

Keşan'ın minaresi
 Yanıyor idaresi
 Oğlunun gönlü bende
 Ne karışır annesi
 (Çeltik K.)

Keşan'ın sokakları
Beyaz güldür geçilmez
Şu Keşan'ın kızları
Güzeldir vazgeçilmez
(Şükrü K.)

Kız saçların ne kara
Ondan olur makara
Ben de bilirim yarım
Can sıkıldı sigara
(Sazlıdere K.)

Keşan'ın yollarında
İki kişi geliyor
İkisinden birisi
Benim yare benziyor
(Seydiköy)

Kız saçların ne uzun
Gören desin maşallah
Bizim evde gelin yok
Sen olursun inşallah
(Siğilli K.)

Kınalar yakınalım
Aynada bakınalım
Topla ahret gülleri
Beraber takınalım
(Altıntaş K.)

Kıza sordum adın ne
Açılmamış gül dedi
Damarın sarı dedim
Gülerek manyak dedi
(Seydiköy)

Kıranlarda yangın var
Bizim köyde salgın var
Yatma yarım yatağa
Belki sana dargın var
(Altıntaş K.)

Kızılıklar oldu mu
Derelere doldu mu
Gönderdiğim çoraplar
Ayağına oldu mu
(Sazlıdere K.)

Kırık camın dibinde
Sarı gülün fidanı
Nasıl gönül vermeyim
Alayların civanı
(Dişbudak K.)

Kızın adı Ayşegül
Fatma olabilir mi
Ortak benim elimden
Yari alabilir mi
(Kadıköy)

Kır(ı)ver yarım cevizi
Ben içini yutayım
Yaptı(ğ)ınız şakaları
Ben nasıl unutayım
(Şükrü K.)

Kızın adı Sadiye
Elinde kurabiye
Baban gitsin camiye
Ben kaçayım Samiye
(Türkmen K.)

Kırmızı girebimi
Seremem çardaklara
Kara gözlü yarımı
Veremem ortaklara
(Sazlıdere K.)

Kibrit kibrit içinde
Kibrit kutu içinde
Benim bir sevgilim var
Çamlıca'nın içinde
(Çamlıca B.)

Kırmızı gül olda gel
Şişelere dolda gel
Çobanlıktan hazetmem
Git öğretmen olda gel
(Kızkapın K.)

Kibrit yok mu çakayım
Cigaramı yakayım
Yolla yarım resmini
Özledikçe bakayım
(Dişbudak K.)

Kollarımda bilezik
Kollarım ondan nazik
Ben annemin bir kızı
Kasabaya münasip
(Çeltik K.)

Kollarımda bilezik
Kollarım ondan nazik
İlişmeyin yarime
Yarım bana münasip
(Suluca K.)

Kollarımda bilezik
Kollarım oynamıyor
Yar senden başkasına
Hiç kanım kaynamıyor
(Şabanmera K.)

Kolunda kol saati
İçindedir aleti
Kara gözlü yarimin
Şoförlüktür sanatı
(Şükrü K.)

Kolumda kol saati
Nacar be yarım nacar
Eğer sana varırsam
Açmayan güller açar
(Yayla K.)

Kolumdaki saati,
Ceyranla yürütürüm
Dikkatli bakma oğlan
Yüre(ği)ni çürütürüm
(Çelebi K.)

Kolundaki saati
Gel çekelim yediye
Konuştu(ğu)muz geceler
Kalsın sana hediye
(Türkmen K.)

Kolumdaki saati
İkiye kuruyorum
Sözünde misin yarım
Sözünde duruyorum
(Yeniceçiftlik K.)

Koyunları sal yarım
Çanlarını al yarım
Ben bu gece burdayım
Sen de burda kal yarım
(Mahmut K.)

Koyunları soldın mı?
Düz ovaya yaydın mı?
Başkasına bakardın
Yine bana kaldın mı?
(Karacaali K.)

Koyunların sürüsü
Su içiyor yalaktan
Ne yapalım sevgilim
Ayrılık da Allahtan
(Çeltik K.)

Köprü altında kuzu
Kıvrım kıvrım boynuzu
Sen koyun ol ben kuzu
Kandıralım şu kızı
(Boztepe K.)

Köprü altında tavşan
Akşam oluyor akşam
Yazık be yarım yazık
Yapamadık bir nişan
(İzzetiye K.)

Köprüden geçer iken
Bıçağım daldı çaya
Sarandar sofrasında
Sarıldım Hatice'ye
(Sazlıdere K.)

Kula(ği)mde elmas küpe
Dostumda gelir şüpe
Ben yarime gitmezsem
Ya kuyuya ya ipe
(Çeltik K.)

Kulağımda küpeler
 Kanarya sarısıdır
 Sevda deyip geçmeyin
 Ölümün yarısıdır
 (Yeşilköy)

Kulağımda küpenin
 İki tane taşı var
 Gideceğim oğlanın
 İki kız kardeşi var
 (Yerlisu K.)

Kula(ğ)ımdaki küpenin
 Üç tanecik taşı var
 Kara gözlü yarimin
 Bir oğlan kardeşi var
 (Yayla K.)

Kulağında küpeler
 İki yetmişbeşe
 Kavuşmak istiyorsan
 Kolla yarım bir köşe
 (Altıntaş K.)

Kumpir koydum ocağa
 Uçtu gitti bacaya
 Zamanenin kızları
 Kendi kaçır kocaya
 (Seydiköy)

Kuş kayadan el eder
 Yarine gel gel eder
 İki(i) gönül bir olunca
 Dağı taşı bir eder.
 (Çeltik K.)

Kuyu başında kufa
 Gel esnafa esnafa
 Anne beni istiyor
 Kara gözlü Mustafa
 (Karahisar K.)

Kuyu dibinde kuyu
 Uyu sevgilim uyu
 Sana kimler içirdi.
 Benden ayrılık suyu
 (Çeltik K.)

Kuyuda koyun izi
 Koyunlar dizi dizi
 Söyle yarım annene
 Ayırmasınlar bizi
 (Karahisar K.)

Kuyudan su çekerim
 İpim ermez eklerim
 Sen git yarım askere
 Ben burayı beklerim
 (Mecidiye B.)

Kuyulardan çekerim
 Ne darıldın şekerim
 Bütün köyün lafını
 Senin için çekerim
 (Sigilli K.)

Kuyunun kapakları
 Çınarın yaprakları
 Aşırıda yarım var
 Çınlasın kulakları
 (Karlı K.)

Kuyunun kapakları
 Çınarın yaprakları
 Kara gözlü yarimin
 Çınlasın kulakları
 (Karasatı K.)

Kuyuya kova saldım
 İpi kısa ermiyor
 Ne yapalım sevgilim
 Annem sana vermiyor
 (Koruklu K.)

Kuyuya kova saldım
 İpinle urganınla
 Yalnız yatan çocuklar
 Konuşur yorganınla
 (Çeltik K.)

Kuyuya kova saldım
 Kendisi dolsun diye
 Köy içinden yar sevdim
 Her gün göreyim diye
 (Şükrü K.)

Kuyuya kova saldım
 Tıngır mıngır boş çıktı
 Sevgilimin önüne
 Hangi hayırsız çıktı
 (Karasatı K.)

Küçücük iğne misin
 Halimi bilmez misin
 Birbirimizi sevdik
 Evime girmez misin
 (Yeniçiftlik K.)

Lamba şişesiz yanmaz mı
 Bana yar bulunmaz mı
 Bu sevdadan ölürsem
 Acıyanım olmaz mı
 (Altıntaş K.)

Lambam ışık vermiyor
 Gaz fitile ermiyor
 Annem veriyor ama
 Babam razı gelmiyor
 (Kılıç K.)

Lambam ışık vermiyor
 Fitol gaza ermiyor
 Ne yapalım sevgilim
 Annem izin vermiyor
 (Çamlıca B.)

Leblebi koydum tasa
 Doldurdum basa basa
 Benim yarım çok güzel
 Birazcık boyu kısa
 (Sazlıdere K.)

Mahallede bir kız var
 Bana bakıyor bana
 Yanakları çok güzel
 Öpeyim kana kana
 (Seydiköy)

Makinanın yasını
 Silemedim pasını
 Maniyle eğledicem
 Yüreğimin yasını
 (Kızkapan K.)

Mandaları karaman
 Kaybolursa aramam
 Ben bir esnaf kızuyım
 Çiftçilere yaramam
 (Seydiköy)

Mandala(rı)mı koşamam
 Bayırları aşamam
 Ver anne sevdiğime
 Ölürüm ben yaşamam
 (Seydiköy)

Mani benim ezberim
 Kan ağlıyor gözlerim
 Nazlı yarin yolunu
 Sabah akşam gözlerim
 (Seydiköy)

Mani mani bitti mi
 Yare selam gitti mi
 Akşam çiçek vermedim
 Çok gücüne gitti mi
 (Kozköy)

Mani mani ezberim
 Kan ağlıyor gözlerim
 Gözlerini sevdiğim
 Böyle miydi sözlerim
 (Beyköyü)

Mani mani mimallah
 Anlındadır maşallah
 Kavuşmadık yar olmaz
 Kavuşuruz inşallah
 (Beyköyü)

Mani mani peşine
 Bak feleğin işine
 Yâre benzer aradım
 Rastlamadım eşine
 (Seydiköy)

Mani maniden kelâm
Benden yare çok selâm
Darılmasın küsmesin
Bende varım bir zaman
(Karlı K.)

Mani maniyi açar
Mani bilmeyen kaçır
Gel mani söyleyelim
Hangimiz üste çıkar
(Karlı K.)

Mani maniyi eyler
Maniden gelir beyler
Mani bir şey getirmez
Oda bir gönül eyler
(Karahisar K.)

Manici başı mısın
Cevahir taşı mısın
Sana bir mani yazsam
Cebinde taşır mısın
(Seydiköy)

Masa üstünde koku
Al bu mektubu oku
Seni sevdim seveli
Gözüme girmez uyku
(Barağı K.)

Masa üstünde roman
Okurum zaman zaman
Annem beni verecek
Subay olduğun zaman
(Altıntaş K.)

Mavi boncuk koldadır
Kara gözlüm yoldadır
Eller ne derse desin
Benim gönlüm ondadır
(Küçükdoğanca K.)

Mavi düğme, mor düğme
Şimdi girdin gönlüme
Daha önce girseydin
Alacaktım kendime
(Karlı K.)

Mavi gömleğin yarım
Yanar yüreğim yarım
Ben sevdim sen sevmedin
Yansın yüreğim yarım
(Beyköyü)

Mavi iplik mor iplik
Ovada gezer keklik
Şimdi anladım yarım
Sende var bir döneklik
(Karacaali K.)

Mavi yağlık başımda
Yar yolların başında
Gel senle konuşalım
Tulumbanın başında
(Şükrü K.)

Mavi yelek, mor düğme
Şimdi girdin gönlüme
Sen gireli gönlüme
Kan damlar yüreğime
(Karlı K.)

Maviden yakan mı var
Önünde agan mı var
İşaret ediyorsun
Yabancı bakan mı var
(Akçeşme K.)

Mavilim diyemedim
Al yeşil giyemedim
Ayırdılar yarimden
Ayrılmam diyemedim
(Altıntaş K.)

Mavilimsin maşallah
Sen benimsin inşallah
Kavuşmadık yar olmaz
Kavuşuruz inşallah
(Barağı K.)

Mec(i)diye bayır olsa
Karlıköy çayır olsa
Yarin gözleri kara
Benim de çakır olsa.
(Çeltik K.)

Mektup yazdım buradan
Dağlar kalksın aradan
Kavuşmaya çare yok
Kavuşturan yaradan
(Mecidiye B.)

Mendil aldım bir deste
Beni babamdan iste
Eğer babam vermezse
Son sözü benden iste
(Karacaali K.)

Mendil verdim almazsın
Sen mendilsiz kalmazsın
Nede fena insansın
Hiç laftan anlamazsın
(Altıntaş K.)

Mendilim aldan güzel
Ortası baldan güzel
Ben buldum senden güzel
Her gün ardımdan gezer
(Boztepe K.)

Mendilim dalda kaldı
Gözlerim yolda kaldı
Yıkılası araba
Sevdiğim nerde kaldı
(Karlı K.)

Mendilim dörde katlı
Sevdiğim Halit adlı
Dokunmayın Halit'e
Canı canımdan tatlı
(Barağı K.)

Mendilim iki uçlu
Biri sağ biri soldur
İki kaşın arası
Yare gidecek yoldur
(Lalacık K.)

Mendilim lüle lüle
Yar gitti gurbet ele
Yedi mendil çürüttüm
Göz yaşı sile sile
(İzzetiye K.)

Mendilim var başımda
Oyaları başımda
Yeter beklediklerim
Çeşmelerin başında
(Koruklu K.)

Mendilimde gül oya
Gülmedim doya doya
Asker yolu beklerim
Günleri saya saya
(Akhoca K.)

Mendilimi uçurdum
Kavak yapraklarına
Ben yarimi düşürdüm
Sevda yataklarına
(Karahisar K.)

Mendilimin dört ucu
Turuncudur turuncu
Yarım mendil istiyor
Vermek boynumun borcu
(Büyükdoğanca K.)

Mendilimin içinde
Pembe topalak şeker
Yar bizim güna(hı)mızı
Annenle baban çeker
(Seydiköy)

Mendilimin ucuna
Rende çekerim rende
Senin çekti(ği)n sevdayı
Bende çekerim bende
(Bahçeköyü)

Mendilimin yeşili
Ben kaybettim eşimi
Bir elime geçerse
Ben bilirim işimi
(Karasatı K.)

Mendilin alına bak
Cevizin dalına bak
Yar beni özledikçe
Mahmutköy yoluna bak
(Mahmut K.)

Menekşeler mor açar
Ben ona şaşıyorum
Sevdiğini almayan
Demesin yaşıyorum
(Paşayığit B.)

Menekşem harelensin
Yaprağı pârelensin
Ne gözüm seni görsün
Ne yürek yârelensin
(Boztepe K.)

Meriçten geçer iken
Selâm verdim hacıya
Nasıl gönül vermeyim
Sen gibi dalgacıya
(Pınar K.)

Meşe meşeye benzer
Meşe kamaşa benzer
Şu Ayancık'ın kızları
Kara kömüre benzer
(Ayancık)

Mezarım derin olsun
Su serpin serin olsun
Dünyada ağlar isem
Ah(i)rette yerim olsun
(Türkmen K.)

Mısır ekтім azmasın
Gelen geçen kazmasın
Çok oğlanlar oynattım
Allah günah yazmasın
(Altıntaş K.)

Mısırın sırasına
Oturdum arasına
Yarım sigara içer
Söyleycem babasına
(Mahmut K.)

Minareye binmişin
Okumadan inmişin
Yazık olsun sevdiğim
Sözünde değilmişin
(Gündüzler K.)

Motor alalım yarım
Suya salalım yarım
İkimizde bir boyda
Nişan olalım yarım
(Yenimuhacir B.)

Motor aldım seksene
Bin üstüne gezsene
Motorun güzel ama
Bayan ister üstüne
(Bahçeköyü)

Motor düdüğü çaldı
Kalbimi ateş aldı
Kör olası askerlik
Yarimi esir aldı
(Kılıç K.)

Motor gelir izine
Yazı yazdım dizine
Bir sözüne gücendim
Ölsem bakmam yüzüne
(Mahmut K.)

Motor gelir İzmir'den
Tekerleğin izinden
Yarım ikmale kalmış
Matematik dersinden
(Çamlıca B.)

Motor geliyor motor
Arkası tenekeli
Ben sana gelir miyim
Allah'ın tevekkeli
(Gökçetepeköyü)

Motor geliyor motor
Arkası tenekeli
Kalkmış beni istiyor
Allah'ın tevekkeli
(Danişment K.)

Motoru bak motora
 Biz motora binmeyiz
 Bahçeköy oğlanla(rı)na
 Biz tenezzül etmeyiz
 (Bahçeköyü)

Motor geliyor motor
 Hani bunun m(u)avini
 Senden akıllı çıktım
 Aldım senin yarini
 (Yeniçiftlik K.)

Motor geliyor motor
 Haydar Paşadan beri
 Ben seni seviyorum
 Yedi yaşından beri
 (Çeltik K.)

Motor geliyor motor
 Motorun bacası yok
 Kalkmış beni istiyor
 Pantulu(nun) paçası yok
 (Çeltik K.)

Motor geliyor motor
 Motorun camı kırık
 Kimselere vermesin
 Allah böyle ayrılık
 (Çeltik K.)

Motor geliyor motor
 Tekerleği tersinden
 Yarım ikmale kalmış
 Matematik dersinden
 (Paşayığit B.)

Motor geliyor motor
 Tutundum direğine
 Bizi çekemeyenler
 Buz koysun yüreğine
 (Kadıköy)

Motor geliyor motor
 Yola hendek atsana
 Madem nişanlanmışsın
 Nişanlına baksana
 (Karlı K.)

Motoru boyatmışlar
 Yeni diye satmışlar
 Yarimle ikimizi
 Ayırmaya kalkmışlar
 (Mecidiye B.)

Muallim deme bana
 Yarım darıldım sana
 Şu düşmanlar var iken
 Sen yar olmazsın bana
 (Akçeşme K.)

Ne gülden ne bülbülden
 Ne menekşe sümbülden
 Hiç kimseden değildir
 Şikâyetim gönülden
 (Çamlıca B.)

O yâr gözün
 Kim görmüş o yâr gözün
 Arslan gücünden düşse
 Karınca oyar gözün
 (Yayla K.)

Ocak başında pekmez
 Çalarım darem ötmez
 Yarın kazandı(ğ)ı para
 Benim süsüme yetmez
 (Şabanmera K.)

Ocak başında pekmez
 Oğlan kavalın ötmez
 Önündeki keçiler
 Baba hakkına yetmez
 (Kadıköy)

Oğlan boyunlu oğlan
 Sürü koyunlu oğlan
 Ma(hal)lede kız komadın
 Çuluk boyunlu oğlan
 (Şükrü K.)

Oğlanın adı Metin
 Çilli tabakta zeytin
 Eller ne derse desin
 Sana varmak niyetim
 (Büyükdoğanca K.)

Okul önünde bayrak
 Altında yeşil tarak
 Nerde kaldı sevgilim
 Bizim evvelki merak
 (Akhoca K.)

Okul önünde bayrak
 Geldi geçti bir merak
 Zorla değil sevdiğim
 Gönlün sevmezse bırak
 (Altıntaş K.)

Okul önünde gezer
 Benim yarime benzer
 İndir yarım şapkanı
 Baş öğretmene benzer
 (Orhaniye K.)

Orak biçerim orak
 Bağla sevdiğim bağla
 Beni sana vermezler
 Ağla sevdiğim ağla
 (Çeltik K.)

Orak biçtim ellikle
 Yare gittim terlikle
 Terle yarım sileyim
 Elimdeki ellikle
 (Şükrü K.)

Orta okullu yarım
 Gel liseye liseye
 Gönder ütü yapayım
 Giydiğin elbiseye
 (Çeltik K.)

Otur sevdiğim otur
 Araba kanadına
 Ben sana geleceğim
 Düşmanlar inadına
 (Sazlıdere K.)

Oy makine makine
 Makinamın kolları
 Sevene uzak gelmez
 Şu Keşan'ın yolları
 (Kadıköy)

Oy su yolu su yolu
 Boş gider gelir dolu
 Kırılısın bidon kolu
 Yoruldu yarin kolu
 (Gökçetepeköyü)

Öküzleri koşmuşun
 Tarlaya mı gidersin
 O beyaz entarini
 Sen her gün mü giyersin
 (Çeltik K.)

Önde giden geminin
 Vardır güzel yelkeni
 O tatlı sözleriyle
 Kandırdın gene beni
 (Yerlisu K.)

Parmağımda yüzüğüm
 Gümüş halkası yarım
 Sanma seni isterim
 Düğün dalgası yarım
 (Barağı K.)

Parmağımda yüzüğüm
 Hiç biri oynamıyor
 Yarimden başkasına
 Hiç kanım kaynamıyor
 (Beyköyü)

Parmağımda yüzüğüm
 Ne kırmızı taşı var
 Yar ile ikimizin
 Ne talihsiz başı var
 (Orhaniye K.)

Parmağımdaki yüzük
 Kanarya sarısıdır
 Sevda deyip geçmeyin
 Ölümün yarısıdır
 (Sazlıdere K.)

Parmağımdaki yüzük
Oynattım oynamadı
Yarimden başkasına
Kanca(ğı)zım kaynamadı
(Seydiköy)

Parma(ğı)mdaki yüzükler
Halkaya da benziyor
O senin bakışların
Dalgaya da benziyor
(Mahmut K.)

Parmağında yüzüğü
Halka diye takarım
Yarimden başkasına
Dalga diye bakarım
(Pınar K.)

Parmağında yüzüğe
Halka diyorlar halka
Yar(im) senin bakışına
Dalga diyorlar dalga
(Akçeşme K.)

Parmaklarımı kestim
Kanına bak kanına
Anne nişanlım gelmiş
Gideyim mi yanına
(Bahçeköyü)

Patatesi haşladım
Dişlemeye başladım
Yar aklıma gelince
Ağlamaya başladım
(Beşköyü)

Patatesi haşladım
Koydum bakır sahana
Hiç ömrümde görmedim
Böyle cadı kaynana
(Mecidiye B.)

Pazarı pazarladım
Annemi azarladım
Ben bu gece kaçıcım
Bohçamı hazırladım
(Kadıköy)

Pembe giyerim pembe
İnce yakışır gence
İnsan bir hoş oluyor
Sevdiğini görünce
(Büyükdoğanca K.)

Pembelisin maşallah
Sen benimsin inşallah
Kavuşmadık yar olmaz
Kavuşuruz inşallah
(Seydiköy)

Pencerede tül perde
Ben ona şaşıyorum
İstedi(ğı)ni almayan
Demesin yaşıyorum
(Çeltik K.)

Pınarköy bağ içinde
Gülü bardak içinde
Pınarlıktan yar sevenin
Yüreği yağ içinde
(Pınar K.)

Pınarlık yakasında
Ceketi arkasında
Ben yarimi tanırım
Keçiler arkasında
(Pınar K.)

Raf üstünde mürekkep
Kimse karıştırmazın
Yar üstüme yar sevmiş
Allah kavuşturmasın
(Altıntaş K.)

Raf üstünde portakal
Gitme yarım burda kal
Keşan yolu pek irak
Gitme yarım burda kal
(Yenimuhacir B.)

Raf üzerinde ayna
Kayna yüreğim kayna
Çalgılar çalırken
Oyna yüreğim oyna
(Şükrü K.)

Raftan aldım makası
Açtım gömlek yakası
Bizim evden görünür
Yarin yatak odası
(Çeltik K.)

Saatimi bıraktım
Masanın üzerine
İnanmıyorum yarım
Senin bu sözlerine
(Çamlıca B.)

Sabahın boruları
Bir ileri bir geri
Yarimin alaca(ğ)ı kız
İki kemik bir deri
(Çeltik K.)

Saçakta kuş ötüyor
Ocakta süt pişiyor
Yar aklıma gelince
Yüreğim tutuşuyor
(Şükrü K.)

Saçın uzun kalkmıyor
Yar yüzüme bakmıyor
Yar üstüme evlenmiş
Hiç Allah'tan korkmuyor
(Seydiköy)

Saçlara bak saçlara
Arasında kurdele
Benim yarım öğretmen
Saçı ister ondele
(Paşayığit B.)

Saçlara bak saçlara
Kızın beline kadar
Annen seni sever mi
Benim sevdiğim kadar
(Kadıköy)

Saçlara bak saçlara
Ne kadar uzuyorlar
Ben yarime gidece(ğ)i m
Ne kadar kızıyorlar
(Seydiköy)

Saçlarım belden aşa(ğ)ı
Örmüyorlar sevdiğim
Beni sana munasip
Görmüyorlar sevdiğim
(Seydiköy)

Salıncaklara bindim
Döne döne sallandım
Hiç kimseye aldanmam
Yalnız yâre aldandım
(Mecidiye B.)

Sarardım yaprak oldum
Ben bu derde düş oldum
Eller derin uykuda
Ben havai kuş oldum
(Çeltik K.)

Sararmışsın solmuşsun
Yollara koyulmuşsun
Bir yuvan bile yoktu
Şimdi evli olmuşsun
(Karacaali K.)

Sarayıçi yem yeşil
Yanıyor ışıl, ışıl
Yarin üstü açılmış
Uyuyor mışıl mışıl
(Çamlıca B.)

Sarı basmanın eni
Sararttın hain beni
Gün geçer gönül geçmez
Elbet ararım seni
(Koruklu K.)

Sarı gülüm serende
İnsaf senin nerende
Kabahat sende değil
Sana gönül verende
(Çamlıca B.)

Sarı kağıt sararmış
Yarım beni sorarmış
Hasta mı oldun yarım
Gül benizin sararmış
(Şükrü K.)

Sarı kağıt sarısı
 Vay başımın ağrısı
 Yarım gelsin okusun
 Belki geçer ağrısı
 (Mahmut K.)

Sarılim sağ olasın
 Sinem yar olasın
 Bana yar çoktur ama
 İsterim sen olasın
 (Çamlıca B.)

Sarılim sarılırsın
 Ne desem darılırsın
 Yar üstüne yar sevdin
 Ben sevsem darılırsın
 (Karasatı K.)

Saz istersen cama gel
 At istersen dama gel
 Madem beni seversin
 Al şapkanı eve gel
 (Şükrü K.)

Seherin vakti geçti
 Sinemi yaktı geçti
 Hazırlamış gitmeye
 Güzelim baktı geçti
 (Kadıköy)

Sepet sepet yumurta
 Sakın beni unutma
 Unutursan küserim
 Mektubunu keserim
 (Sazlıdere K.)

Sevilmek sefalıdır
 Bazen de cefalıdır
 Kaç kişi diyebilir
 Sevdiğim buralıdır
 (Mahmut K.)

Sıra sıra kavaklar
 Gölgesi beni saklar
 Alamadım yarimi
 Bir toprak beni paklar
 (Altıntaş K.)

Sıra sıra kazanlar
 Kara yazı yazanlar
 Cennet yüzü görmesin
 Aramızı bozanlar
 (Seydiköy)

Sıra sıra siniler
 Hasta olan iniler
 Aldı gitti yarimi
 Denizdeki gemiler
 (Lalacık K.)

Sırtındaki kazağı
 Ben örmedim mi yarım
 Kızlarla konuşurken
 Ben görmedim mi yarım
 (Sazlıdere K.)

Sırtındaki yeleği
 Ben örmedim mi yarım
 Kızlarla konuşurken
 Ben görmedim mi yarım
 (Kızkapan K.)

Sırtındaki yelekte
 Mavi boncuk nazarlık
 Benim için ölürsen
 Te orada mezarlık
 (Mecidiye B.)

Sigarayı iç oğlan
 Gel kapıdan geç oğlan
 Beni sana vermezler
 Bu sevdadan geç oğlan
 (Kadıköy)

Sini sini şekerler
 Ortamıza dökerler
 Yar bizi ayıranlar
 Günahını çekerler
 (Yerlisu K.)

Siniler dolaylanır
 Güzeller alaylanır
 Kahırlandıma be yarım
 İşimiz kolaylanır
 (Yeşilköy)

Siniler kalaylandı
Güzeller alaylandı
Sil gözünün yaşını
İşimiz kolaylandı
(Kozköy)

Siniler kalaylandı
Güzeller onaylandı
Acele etme yarım
İşimiz kolaylandı
(Şükrü K.)

Siyah tülbent altında
Saçları yumak yumak
Allah kısmet eylesin
Bir yatakta uyumak
(Paşayiğit B.)

Sobasında külüm yok
Almasan da zorum yok
Sen gibi dalgacıya
Zaten varacağım yok
(Yenimuhacir B.)

Sobayı yakamıyom
Ellerim üşümekten
Bir işe bakamıyom
Yar seni düşünmekten
(Çamlıca B.)

Su akar lüle lüle
Yarım git güle güle
Eğer bize gelmezsen
Göz yaşım döner sele
(Beğendik B.)

Su akıyor incecik
Verem oldum gencecik
Bir şişe üzüm suyu
Gidiyorum gencecik
(Mercan K.)

Su gelir bendi bilir
Güzelden taban bilir
Selâm söyledim yare
Anlarsa kendi gelir
(Şükrü K.)

Su gelir bendi bilir
Güzeller fendi bilir
Selâm edin yarime
Gelmezse kendi bilir
(Lalacık K.)

Su gelir dolan dolan
İçinde kara yılan
Benim derdimi çeken
Beyaz kazaklı oğlan
(Şükrü K.)

Su gelir gümbür gümbür
Çevreci(ği)m dolu zümbür
Ben yarimi görmedim
Bu gün on yedi gündür
(Gündüzler K.)

Su gelir kalka kalka
Boynunda gümüş halka
Ben yârimi kaybettim
Ararım korka korka
(Beyköyü)

Su içtim serinledim
Derde düştüm inledim
Yarimden haksız yere
Çok şikayet dinledim
(Yayla K.)

Su yoludur su yolu
Boş gider gelir dolu
Beni baştan çıkarır
Yarimin güzel huyu
(Mecidiye B.)

Susadım su isterim
Bana çeşme gösterin
Çeşme beni doyurmaz
Ben yarimi isterim
(Barağı K.)

Susam yolarım susam
Göründü Keşan yolu
Yarımden izin aldım
Giyerim kısa kollu
(Çeltik K.)

Susam yolarım susam
Yolsamda yorulmasam
Kara gözlü yarımnden
Ölsemdede ayrılmasam
(Seydiköy)

Suya gider su kuşu
At şu elli kuruşu
Nerden öğrendin yarım
Böyle narin duruşu
(Yeniceçiftlik K.)

Suya giderim suya
Elmayı soya soya
Geç yarım bizim yoldan
Bakayım doya doya
(Sazlıdere K.)

Süpürgede tel misin
Bu tepede sel misin
Annem almıcam demiş
Bu dünyada sen misin
(Türkmen K.)

Süpürgenin telleri
Süpürüyor yerleri
Nerde olsa bellidir
Köyümün güzelleri
(Şükrü K.)

Süt ocakta pişiyor
Bülbüller ötüşüyor
Yâr aklıma düşünce
Yüreğim tutuşuyor
(Siğilli K.)

Süt pişiyor pişiyor
Toprak tenceresinde
Gel biraz konuşalım
Mutfak penceresinde
(Gökçetepeköyü)

Şapkayı yiye yiye
Soldurmuş giye giye
Benizi güle dönmüş
Alacam diye diye
(Altıntaş K.)

Şekerim var ezilecek
İnce bezden süzülecek
Verin ağlar bahşişimi
Çok yerim var gezilecek
(Dişbudak K.)

Şişe dolu katıran
Odur beni batıran
Utanmadan istiyor
Ağbeyimle akıran
(Dişbudak K.)

Şişe şişeye benzer
Şişe meşeye benzer
Ahret senin sevdiğin
Kambur eşeğe benzer
(Mecidiye B)

Şu dağın ardı pınar
Elimi soksam donar
Ne kız oldum ne gelin
Yüreği ona yanar
(Pınar K.)

Şu dağlar olmasaydı
Çiçeği solmasaydı
Ölüm Allah'ın emri
Ayrılık olmasaydı
(Çelebi K.)

Şu dağlarda ordu var
Ordu gitmiş yurdu var
Gözlerinden anladım
Sende gönül derdi var
(Dışbudak K.)

Şu dağları delmeli
Kumunu elemeli
İçerim ah çekiyor
Yarimi görmeyeli
(Çobançeşme K.)

Şu denizin dibinde
Kalayladım kazanı
Oğlan senin yüzünden
Bıaktım Ramazanı
(Gökçetepeköyü)

Şu karşıki tepede
Domuza bak domuza
Ahret bizim yarla(rı)mız
Gelmiş omuz omuza
(Gökçetepeköyü)

Şu dereler çağlar mı
Dalda bülbül ağlar mı
Kalbimden yaralandım
Yâr yaramı bağlar mı
(Danişment K.)

Şu karşıki tepede
Erik olsun isterim
Benim yarimin ismi
İsmet olsun isterim
(Gökçetepeköyü)

Şu derenin taşına
Pembe örtmüş başına
Bugün yârimi gördüm
Rastık çekmiş kaşına
(Erikli K.)

Şu kayanın kayranı
Anam içer ayrıma
Üstüne inme insin
Göremedim bayramı
(Altıntaş K.)

Şu karşıda tirşeli
Sevda başa düşeli
Yüzümde kan kalmadı
Ben bu aşka düşeli
(Boztepe K.)

Şu Keşan'a giderken
Sol tarafta Bandırma
Ortaklar yalan yapmış
Boş ver yarım aldırma
(Suluca K.)

Şu karşı ki dereyi
Dörtten atlarım dörtten
Sanma seni isterim
Benim yarım öğretmen
(Altıntaş K.)

Şu Keşan'ın hanları
Koca koca camları
Sal yarım koyunları
Çingirdasın çanları
(Siğilli K.)

Şu karşıki dükkanda
Kasap kesmiş taze et
Ayrılıyorz yarım
Hakkın varsa helal et
(Sazlıdere K.)

Şu köyün minaresi
Yetmiş iki basamak
İstemiyorum yarım
Senden ayrı yaşamak
(Seydiköy)

Şu karşıki tarladan
Yuvarlak bir taş geldi
Mektubunu okurken
Gözlerimden yaş geldi
(Şabanmera K.)

Şu köyün tepeleri
Çift gezer efeleri
Şu köyden kız alanlar
Çift taksın küpeleri
(Şükrü K.)

Şu karşıki tepede
Börtlen yolarım börtlen
Sanma seni isterim
Benim yarım öğretmen
(Gökçetepeköyü)

Şu yoldan eşek gelir
Kulağı gevşek gelir
Kendi kaçan kızlara
Yamalı döşek gelir
(Şükrü K.)

Tabakası aynalı
 Şu oğlana varmalı
 Oğlan güzeldir ama
 Annesi olmamalı
 (Gökçetepeköyü)

Tabaktaki kar mıdır
 Sepetteki nar mıdır
 Doğru söyle sevdiğim
 Başka yârin var mıdır
 (İzzetiye K.)

Taksi geldi harmana
 Bilezikler dar bana
 Kardeşime demişsin
 Selam söyle ablana
 (Pırnar K.)

Taksi geldi hızlandı
 Çeşme başı tozlandı
 Şoför yarım gelince
 Köylü yarım kıskandı
 (Mahmut K.)

Taksi geliyor taksi
 Ahret binecek misin
 Aldın benim yarimi
 Hayır göreceksin
 (Sazlıdere K.)

Taksi geliyor taksi
 Binmeye biletim yok
 Ne bakarsın sen bana
 Gitmeye niyetim yok
 (Orhaniye K.)

Taksi geliyor taksi
 Taksinin kapakları
 Göster sevdiğim göster
 Şu güzel ortakları
 (Mercan K.)

Taksi geliyor taksi
 Tekerleği patlasın
 Benim yarım ordaysa
 Lütfen yere atlasın
 (Maltepe K.)

Tamburam dildir benim
 Dilim bülbüldür benim
 Yârimden ayrılalı
 Her günüm yıldır benim
 (Kadıköy)

Tarla sürerim tarla
 Öküzün biri dana
 Konuşmak istiyorsan
 Gel bizim arka cama
 (Gökçetepeköyü)

Tarlada ot yolarım
 Parmağıma dolarım
 Yarime bakan kızın
 Saçlarını yolarım
 (Bahçeköyü)

Tarlalarda ayrık var
 Yar sende sarılık var
 Sarılık değil yarım
 Sonunda ayrılık var
 (Karlı K.)

Tarlam tezek değil mi
 Ba(ha)rım ezik değil mi
 Bana derler yardan geç
 Bize yazık değil mi
 (Seydiköy)

Tarlamız bayır olsun
 Ortası çayır olsun
 Benim gözlerim siyah
 Yarimin elâ olsun
 (Şükrü K.)

Tarlanın toprağıyım
 Balıkçının oğluyum
 Alyanakta gül açmış
 Ben onun yaprağıyım
 (Sazlıdere K.)

Tarlası ayrıklıya
Ben varmam çarıklıya
Allah nasip eylesin
Boynu kıravathıya
(Sazlıdere K.)

Tuz gölünün tuzları
Kırılmıyor buzları
Suyundan oynak olur
Bizim köyün kızları
(Mecidiye B.)

Taş üstüne oturma
Gömleğini batırma
Sen benim nişanlımsın
Gel yanıma utanma
(Seydiköy)

Tuzluca bir ocaktır
Güllü deste kucaktır
Tuzluca'dan kız alan
Cennete varacaktır
(Pınar K.)

Tencereler tam takır
Oğlan gözlerin çakır
O çakır gözlerine
Kurban olsun bu fakir
(Maltepe K.)

Tüfeğim dolu saçma
Gel yârim benden kaçma
Yedi yerde yaram var
Bir yara da sen açma
(Kılıç K.)

Tenekede katıran
Odur beni batıran
Utanmadan seviyor
Ağabimle bir akran
(Küçükdoğanca K.)

Tülbendi yudum yudum
Acırım sana dudum
On beş yavuklum olsa
Yine sende umudum
(Mercan K.)

Testilerim kırıldı
Akan sular duruldu
Darılma hanım teyze
Kızın bana vuruldu
(Lalacık K.)

Tülbentimi yıkadım
Niye kuruttun anne
Sevdiğime vermiyon
Niye büyüttün anne
(Seydiköy)

Testiyi doldurdun mu
Gelirken yoruldun mu
Ben sana abi derken
Sen bana vuruldun mu
(Mahmut K.)

Uçuyorum tay gibi
Uyuyorum yay gibi
İçtim aşk şarabını
Oldum kırık yay gibi
(Suluca K.)

Tiren geliyor tiren
Arkası tenekeli
Kalkmış bana laf atar
Allah'ın tevekkeli
(Sazlıdere K.)

Ufacık iğnesine
Bayıldım cilvesine
Mevlâm biz(i) kavuşturdu
Darısı cümlesine
(Şükrü K.)

Tiren geliyor tiren
Var mıdır ona eren
Var mıdır senin gibi
Sevip de gönül veren
(Maltepe K.)

Uykum geldi esnerim
Güvercini beslerim
Rica ederim yarım
Boy resmini isterim
(Seydiköy)

Uzaktır seçilmiyor
Sevdadır geçilmiyor
Gönül bir top ibrişim
Dolaşmış açılmıyor
(Mercan K.)

Uzun kavak boy vermez
Çağırırım yar gelmez
Bilirim neden gelmez
Babası izin vermez
(Bahçeköyü)

Uzun saç örmezler
Seni bana vermezler
Gel ikimiz kaçalım
Ay karanlık görmezler
(Mecidiye B.)

Uzun tarla uzasın
Koyunlar kuzulasın
Bekle yarim üç sene
Altınlar ucuzlasın
(Sazlıdere K.)

Uzun uzun kamışlar
Ucunu bağlamışlar
Kara gözlü yarimi
Askere yollamışlar
(Kızıkapın K.)

Uzun uzun kavaklar
Gölgesi beni saklar
Ben o yare gitmezsem
Beni bir kurşun paklar
(Yerlisu K.)

Uzun yollar uzasın
Koyunlar kuzulasın
Söyle yarim babana
Altınlar ucuzlasın
(Yeniçiftlik K.)

Uzunsun sırık gibi
Ekşimiş koruk gibi
Ne gezersin sokaklarda
Yolunmuş tavuk gibi
(Orhaniye K.)

Vur dareyi gümlerin
Aşık olan dinlesin
İstedi(ği)ni almayan
Ben evlendim demesin
(Seydiköy)

Yamandır yaman yarım
Yamanlıkta bir yarım
Sen or(a)da ben burada
Vakit geçmiyor yarım
(Şükrü K.)

Yarı asker ettiler
Ankara kışlasına
Yar benim yeminim var
Bakamam başkasına
(Pınar K.)

Yarı ellerle gördüm
Aklıma neler gelir
Hicran oku sevdiğim
Sinemi deler gelir
(Yerlisu K.)

Yarım evler yaptırmış
İki oda bir mutfak
İstemiyorum yarım
Senden ayrı yaşamak
(Sazlıdere K.)

Yarım gündendi bozar
Gündendinin boyu uzar
Yarimle aramızı
Bir hayırsız kız bozar
(Yeşilköy)

Yarım gündendi kazar
Gittikçe boyu uzar
Orta boylu bir kadın
Hep aramızı bozar
(Seydiköy)

Yarım kahve önünde
 Anahtarlar elinde
 Ne yapsın benim yarım
 Abisi var önünde
 (Siğilli K.)

Yarın koyunlarının
 Sayısı da yüz seksen
 Sat yarım seksenini
 Yapalım bir söz kesen
 (Sazlıdere K.)

Yarımın adı Dudu
 Düştü kırıldı kolu
 Nede narin kolun var
 Sanırsın keklik budu
 (Altıntaş K.)

Yatma yeşil çimene
 Uyur uyanamazsın
 Verme beni ellere
 Görüp dayanamazsın
 (Yerlisu K.)

Yarımın adı Hasan
 Ekmiş bir tarla susam
 Susamı güzel ama
 Biraz kafadan noksan
 (Suluca K.)

Yaylanın çimenine
 Çifte çifte geyikler
 Al kaçır beni uşak
 Ne diyecek büyükler
 (Şabanmera K.)

Yarımın adı Hasan
 Ektim on dönüm bostan
 Hasan'a varacak kız
 Giyiyor dallı fistan
 (Yayla K.)

Yaylanın çimenine
 Kuzu kestim yediler
 İstedim Emine'yi
 Nişanlıdır dediler
 (Mahmut K.)

Yarımın adı Sami
 Cepleri dolu mani
 Ben Samiye varırsam
 Yaptırıcam bir cami
 (Şükrü K.)

Yaza yaza yaz geldi
 Pazara kiraz geldi
 Çok yazacaktım ama
 Mürekkebe zam geldi
 (Lalacık K.)

Yarın adı Hüseyin
 Ben kimlere küseyim
 Yarım benden vazgeçmiş
 Verin zehir içeyim
 (Şükrü K.)

Yazı yazarım yazı
 Aynanın kapağına
 Gene mi geldin yarım
 Ayrılık sokağına
 (Türkmen K.)

Yarın adı Hüseyin
 Ben kimlere küseyim
 Yolla yarım bir düntür
 Ümidimi keseyim
 (Seydiköy)

Yazı yazdım vardı mı
 Yar eline aldı mı
 Doğru söyle götür
 Yüreğinden yandı mı
 (Yayla K.)

Yarın adı İsmail
 İsmine oldum dahil
 Beni sana vermezler
 İster al ister bayıl
 (Pınar K.)

Yelek örerim yelek
 Arka olacak arka
 İki tane yarım var
 Birisi naylon marka
 (Seydiköy)

Yelek örerim yelek
 Seksen iki ilmekten
 Yarım şeker yollamış
 Yiyemedim gülmekten
 (Gökçetepeköyü)

Yeni evler yaptırđım
 Önlerinde direk yok
 Yâr barışmak istiyor
 Bende öyle yürek yok
 (Koruklu K.)

Yelek örerim yelek
 Şişten kaçırđımilmek
 Benim bir sevdiğim var
 Hem dalgacı hem döneđ
 (Çeltik K.)

Yeni evler yaptırđım
 Önlerinde direk yok
 Yarım kaçak istermiş
 Bende öyle yürek yok
 (Çeltik K.)

Yelek örerim yelek
 Şişten kaçırđımilmek
 Yarimde benim gibi
 Hem oynaktır hem döneđ
 (Kadıköy)

Yeni fırın yaptırđım
 Doldurdum ekmekleri
 Gel yarım buluşalım
 Bağladım köpekleri
 (Şükrü K.)

Yelek örerim yelek
 Yetmiş iki ilmekten
 Yarım yemiş göndermiş
 Yiyemedim gülmekten
 (Çeltik K.)

Yeşil girebim olsun
 Parası peşin olsun
 Zenginlikte gözüm yok
 Tek istediğim olsun
 (Yerlisu K.)

Yelek örürüm yelek
 Yünlerin mavisinden
 Çağrın gelsin yarımı
 Dalgacı ma(hal)lesinden
 (Suluca K.)

Yeşil girebim senden
 Oyalaması benden
 At yarım tabancayı
 Barut parası benden
 (Dişbudakköyü)

Yeni evler yaptırđım
 İki oda bir mutfak
 Rica ederim yarım
 Sevme üstüme ortak
 (Siğilli K.)

Yeşil giyme üşürsün
 Yarım ne düşünürsün
 Allah'a çok yalvardım
 Beni sana düşünürsün
 (Seydiköy)

Yeni evler yaptırđım
 İki oda bir salon
 Ben kimseye bakmadım
 Senin duyduğun yalan
 (Yeniceiftlik K.)

Yeşil taksi geliyor
 Dağları deviriyor
 Ağbimi nişanladık
 Sıra bana geliyor
 (Danişment K.)

Yeni evler yaptırđım
 Önlerinde direk yok
 Bana kaçacak derler
 Bende öyle yürek yok
 (Yeşilköy)

Yoğurdu koydum tasa
 Yeseydik ne olurdu
 Ayrılık günü geldi
 Ayrılmasaydık ne olurdu
 (Beyköyü)

Yol üstünde dik(i)li taş
 Bir evde iki kardaş
 Biri kaynım olursa
 Biri bana arkadaş
 (Gökçetepeköyü)

Yolda buldum on kuruş
 Gel yarım camda konuş
 İçme yarım sigara
 Paketler yüzer kuruş
 (Kadıköy)

Yolda buldum on kuruş
 O da turalı değil
 Şimdi yeni yar sevdim
 O da buralı değil
 (Erikli K.)

Yolda gider yolcular
 Tutmayın korucular
 O almamış sevdi(ği)ni
 Vurmayın davulcular
 (Kılıç K.)

Yumurtanın sarısı
 Yere düştü yarısı
 On beşine varmadan
 Oldum subay karısı
 (Şükrü K.)

Yüküm katıran olsa
 Suya batıran olsa
 Ben yarimi özledim
 Beni götüren olsa
 (Kızkapan K.)

Yürü yeşillim yürü
 Kalma eşinden geri
 Zehir olsa içerim
 Anlından akan teri
 (Pınar K.)

SONUÇ

Elde edilen bütün bilgiler, yapılan incelemeler ve tespitler ışığında gördük ki Keşan yöresinde ve civar köylerindeki gelenek ve göreneklerimiz ülkemizin çeşitli yöreleriyle veya illeriyle, özellikle de Balkanlarda yaşayan Türklerin gelenek ve görenekleri ile çok yakın benzerlikler arz etmektedir. Ama hemen şunu da belirtelim ki az önceki söylediğimiz ifadeden yöreye ait bu unsurların tamamen aynı olduğu sonucu da çıkarılmamalıdır. Yine her şey göz önünde tutularak bir değerlendirme yapıldığında bilhassa manilerin konuları bakımından tamamen benzerlikler arzettiğini görürken, yapı ve çeşitleri itibari ile büyük oranda diğer yörelere ait manilerden ayrıldığını tespit ettik. Bunların sonucunda derlenen manilerin konuları itibari ile sekize ayrıldığını gördük. Manilerde ele alınan konular ise şunlardır: Sevgi, ayrılık/gurbet/sitem, merasim/tören, niyet, hıdrellez/bayram/ramazan, tarlada söylenen maniler ve satıcıların söylediği manilerdir...

Manileri yapılarına göre yaptığımız değerlendirmede ise bu manilerin tamamen “düz mani” örnekleri olduğunu gördük. Görüşülen kişilerden elde ettiğimiz maniler içerisinde sadece tek bir tanesinin “kesik mani” olduğunu belirledik Bu ise bizi, kesik mani örneğinin Keşan yöresi ve çevresinde hemen hemen hiç olmadığı sonucuna doğru götürdü. Ayrıca elde edilen bu tek bir kesik mani örneği bizim aklımıza başka yöreden gelmiş olabilme düşüncesini de getirdi. Zaten Trakya illeri üzerine yapılan değişik folklorik çalışmalarda verilen teorik bilgilerde de kesik maninin Trakya’ya has bir mani çeşidi olmadığı bilinmektedir.

Yine çalışmamız esnasında yöre manilerinin kâfiyeleniş özelliği bakımından çoğunlukla “aaba” veya “xaya” kafiye örgüsüne sahip olduklarını tespit ettik. Fakat çok az bir oranda olmasına rağmen “ abab” kâfiye örgüsüne sahip manilerle de karşılaştık. Aynı zamanda yöreden derlenen manilerin tamamına yakınının 4+3 duraklı 7’li hece ölçüsü ile söylendiğini tespit ettik. Ama hemen şunu da belirtelim ki 4+3 duraklı 7’li hece ölçüsüne sahip bu maniler yöreye has bir takım ağız özelliklerinden dolayı bazen 8’li bazen de 9’lu hece ölçüsüne dönüşebilmektedir. (Bütün yöre özelliklerinden kaynaklanan söyleyiş değişiklikleri parantez () içine alınarak ilgili kısımda gösterilmiştir.

Çalışmamızın Keşan ve yöresine ait folklorik değerlerin ve bölgeyle alâkalı unsurların lisans üstü bir düzeyde ele alınması ve gelecek kuşaklara aktarılması ana hedeflerden birisiydi. Bunu gerçekleştirebildiysek ne mutlu bize.

KAYNAKÇA

- Acıpayamlı, Orhan.(1978): *Halkbilim Terimleri Sözlüğü*, Ankara: TDK Yayınları
- Akalın, Sâmi. (1972): *Türk Manileri*, c. 1, İstanbul: Başbakanlık Kültür Müsteşarlığı Yayınları,
- Alangu, Tahir. (1983): *Türkiye Folkloru El Kitabı*, İstanbul: Adam Yayıncılık
- Alkan, Naim. (1973): *Türk Halk Edebiyatı*, Ankara
- Artun, Erman. (1983): *Tekirdağ Folkloru'ndan Örnekler*, Tekirdağ
- Baraz, T. ve S. Tetik, N. Özsan. (1986) *Türk Folklor Araştırmaları Dergisi : Konu Yazar Kaynakçası*, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları
- Bilge, Kilisli Rıfat. (1996): *Mâniler* (Hzl.; Ata Çatıkkaş), İstanbul: MEB Yayınları,
- Boratav, Pertev Naili. (1955): *Mani*, İslâm Ansiklopedisi, c. VI
- Çobanoğlu, Özkul. (2002): *Halkbilimi Kuramları ve Araştırma Yöntemleri Tarihine Giriş*, Ankara: Akçağ A.Ş.
- Çolakoğlu, Ömer. (1984): *Türk Halk Bilimi ve Trakya Yöresinde Araştırmalar*, İstanbul
- Elçin, Şükrü. (1998) :*Halk Edebiyatına Giriş*, Ankara: Akçağ Yayınları
- Ergun, Sadettin Nüzhet. (1937): *Halk Edebiyatı Antolojisi*, İstanbul: Devlet Basımevi
- Goldstein, Kenneth. (1977): (Çev. A. Uysal) : *Sahada Folklor Derleme Metotları*, Ankara: Kültür Bakanlığı
- Güney, Eflâtun Cem. (1971): *Folklor ve Halk Edebiyatı*, İstanbul: MEB Yayınları
- Köprülü, Mehmet Fuat. (2 Haziran 1913): *Mâni*, Tanin
- Kunoş, Ignats. (1339): *Mâniler*, İstanbul
- Sakaoğlu, Saim. (1985): *Derleme ile İlgili İlk Anketler, İlk Geziler ve Derleme Bibliyografyası*, “*Türk Folkloru Araştırmaları*”, s. 1985-1, s. 81-107

DERLEMENİN YAPILDIĞI YER VE ŞAHIS ADLARI

<i>DERLEME YERİ</i>	<i>ANLATAN</i>	<i>YAŞI</i>	<i>MESLEĞİ</i>
Keşan Belediyesi	Turgay Kılıç	78	Emekli
	Ayşe Demirkıran	77	Ev hanımı
Beyendik Belediyesi	Şadan Duman	80	Ev hanımı
	Şerafettin Durmaz	79	Çiftçi
Çamlıca Belediyesi	Mehmet Engin	82	Çiftçi
	Cemile Ergün	78	Ev hanımı
Mecidiye Belediyesi	Yahya Yükselen	74	Çiftçi
	Ayten İbrice	68	Ev hanımı
Yenimuhacir Belediyesi	Ahmet Irmak	79	Çiftçi
	Nefise Elmas	77	Ev hanımı
Paşayığit Belediyesi	Cahit Kemer	81	Çiftçi
	Zehra Karakaş	73	Ev hanımı
Akçeşme Köyü	Hüseyin Aytaç	77	Çiftçi
	Emel Onar	79	Ev hanımı
Akhoca Köyü	Hüseyin Kireç	68	Çiftçi
	Sevgi Öner	79	Ev hanımı
Altıntaş Köyü	Sadettin Küçükmeriç	74	Çiftçi
	Nutfiye Ünal	79	Ev hanımı
Büyükdoğanca Köyü	Abdullah Yavuz	79	Çiftçi
	Ayşe Yavuz	77	Ev hanımı
Barağı Köyü	Ayşe Önder	80	Ev hanımı
	Kemâl Balcı	79	Çiftçi
Bahçeköyü	Yusuf Yalcın	77	Çiftçi
	Habibe Eğilmez	79	Ev hanımı
Beyköyü	Ömer Meşegür	79	Çiftçi
	Ayşe Küçüktopuz	76	Ev hanımı
Boztepe Köyü	Saim Kuru	67	Çiftçi
	Nebahat Korat	54	Ev hanımı
Çelebi Köyü	Hüseyin Küçükçakıroğlu	77	Çiftçi
	Yaşar Duman	79	Çiftçi

Çeltik Köyü	Şevket Makak	79	Çiftçi
	Salim Mese	76	Çiftçi
Çobançeşme Köyü	Mahmut Eren	79	Çiftçi
	Azime Eren	76	Ev hanımı
Dışbudakköyü	Mehmet Koroğlu	79	Çiftçi
	Dudu Engin	74	Ev hanımı
Danişment Köyü	Nevriye Er	76	Ev hanımı
	Hatice Yavaş	79	Ev hanımı
Erikli Köyü	Şaban Özdeniz	76	Çiftçi
	Hülya Yalın	79	Ev hanımı
Gündüzler Köyü	Ahmet Özavcı	77	Çiftçi
	Kâmile Özdemir	79	Ev hanımı
Gökçetepeköyü	Mehmet Özdöl	79	Çiftçi
	Hayriye Gürsel	77	Ev hanımı
İzzetiye Köyü	Saim Küçükçelik	78	Çiftçi
	Nebiye Küçükavcı	76	Ev hanımı
Kadıköy	Ahmet Üstün	77	Çiftçi
	Nesibe Kurnaz	77	Ev hanımı
Karacaali Köyü	Eyyüp Köseoğlu	78	Çiftçi
	Nazmiye Kumtaş	79	Ev hanımı
Karahisar Köyü	Nejla Küçük	76	Ev hanımı
	Nuray Öz	79	Ev hanımı
Karasatı Köyü	Ahmet Kuru	76	Çiftçi
	Kıymet Kuru	72	Ev hanımı
Kılıç Köyü	Ahmet Özcan	75	Çiftçi
	Ayşe Özcan	72	Ev hanımı
Koruklu Köyü	Kâmil Karaca	76	Çiftçi
	Zeliha Karaca	74	Ev hanımı
Kızıkapın Köyü	Fehime Gül	74	Ev hanımı
	Hüseyin Kulabaş	82	Çiftçi
Kozköyü	Ahmet Korkmaz	77	Çiftçi
	Vesile Meriç	72	Ev hanımı

Küçükdoğanca Köyü	Kıymet Kunduracı	81	Ev hanımı
	Sebile Elmas	75	Ev hanımı
Karlı Köyü	Hasan Özavcı	79	Çiftçi
	Fatma Öküzücü	78	Ev hanımı
Lalacık Köyü	Hasan Karagöz	78	Çiftçi
	Fadile Karagöz	76	Ev hanımı
Mahmut Köyü	Mukaddes Köstekçi	68	Ev hanımı
	Sünbül Eker	79	Ev hanımı
Maltepe Köyü	Selime Küçükguven	77	Ev hanımı
	Pakize Önem	76	Ev hanımı
Mercan Köyü	İsmail Küçükakgöl	83	Çiftçi
	Halime Merduman	76	Ev hanımı
Orhaniye Köyü	Hüseyin Akan	77	Çiftçi
	Hamdiye Yaman	78	Ev hanımı
Pırnar Köyü	Ahmet Kurbaz	79	Çiftçi
	Saniye Kurt	74	Ev hanımı
Sazlıdere Köyü	Hayri Kalkan	80	Çiftçi
	Şevkiye Yaman	78	Ev hanımı
Seydiköy	Hayati Ökten	76	Çiftçi
	Nejla Koç	77	Ev hanımı
Siğilli Köyü	Orhan Kuş	79	Çiftçi
	Hürmüz Yalçın	77	Ev hanımı
Suluca Köyü	Hüseyin Elmacı	77	Çiftçi
	Melek Elmacı	76	Ev hanımı
Şabanmera Köyü	Recep Tanışan	79	Çiftçi
	Zeliha Tanışan	76	Ev hanımı
Şükrü Köy	Recep Ötün	76	Çiftçi
	Ayşe Ötün	74	Ev hanımı
Türkmen Köyü	Nutfiye Kökkazan	78	Ev hanımı
	Saime Küçükgiray	79	Ev hanımı
Yayla Köyü	Şakir Koçer	64	Çiftçi
	Nevin Kündeş	79	Ev hanımı

Yeniceçiftlik Köyü	Metin Eler	82	Çiftçi
	Hasibe Eler	81	Ev hanımı
Yeşilköy	Kaniye Bostancı	69	Ev hanımı
	Bilâl Bostancı	74	Çiftçi
Yerlisu Köyü	Hüseyin Okay	77	Çiftçi
	Bilâl Sorut	75	Çiftçi

EK/YÖRE HARİTASI

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	i
ÖZET.....	ii
GİRİŞ	
KEŞANIN TARİHÇESİ.....	1
ETNİK YAPI.....	2
GACALLAR	3
DAĞLILAR.....	3
POMAKLAR.....	4
İNCELEME.....	5
İNCELEME	
A-KEŞAN YÖRESİNE AİT GELENEK VE GÖRENEKLER.....	5
A.1.DOĞUM.....	5
A.1.a.Doğum Öncesi.....	5
A.1.b.Doğum Sonrası	8
A.2. ÇOCUKLARA İSİM VERME	11
A.3.KIRKLAMA	12
A.4.DİŞ ÇIKARMA	12
A.5.İLK YÜRÜME.....	13
A.6.SÜNNET	13
A.7.EVLENME	14
A.7.a.Kız isteme ve Söz Kesimi.....	14
A.7.b.Nişan	15
A.7.c.Düğün Hazırlıkları.....	15
A.7.d.Kına Gecesi ve Düğün	16
A.8.ÖLÜM	23
A.9.BAYRAMLAR, TÖRENLER, KUTLAMALAR.....	25
A.9.1.Dini Bayramların Kutlamaları.....	25
A.9.2.Millî Bayramların Kutlamaları	26
A.9.3.Mezarlık Ziyaretleri	26
A.9.4.Kurban Kesimi ve Kurban Etinin Dağıtımı	26
A.9.5.Nevruz ve Hidrellez.....	26
A.9.6.Askere Gönderme ve Karşılama	33
B.MÂNİLER	33
B.1.MÂNİ ÖRNEKLERİ	36
B.2.MÂNİ ÇEŞİTLERİ	37
B.2.1.Yapılarına Göre Maniler	37
B.2.1.a. Düz mâni	37
B.2.1.b. Kesik mâni	38
B.2.2.Konularına Göre Maniler.....	43
B.3. KEŞAN VE CİVARINDAN DERLENEN MÂNİLER.....	45
SONUÇ.....	107
KAYNAKÇA.....	109
DERLEMENİN YAPILDIĞI YER VE ŞAHIS ADLARI	110
EK/YÖRE HARİTASI	114